

Päihdetilastollinen vuosikirja 2008

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2008
Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2008

SVT Sosiaaliturva 2008

Socialskydd
Social Protection

Stakes

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
National Research and Development Centre for Welfare and Health

Päihdetilastollinen vuosikirja 2008

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2008

Statistical Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2008

Tiedustelut - Förfrågningar - *For further information*
Marke Jääskeläinen (09) 3967 2654
Sanna Rönkä (09) 3967 2369
Lennart Wahlfors/STTV (09) 3967 2717

Toimitusneuvosto - Redaktionsråd - *Editorial Board*

Olli Nylander, puheenjohtaja - *ordförande - chairman*
Päivi Hauhia
Sari Kauppinen
Irma-Leena Notkola
Matti Ojala
Tiina Puhakka
Pirjo Tuomola
Ari Virtanen

© Stakes

Svensk översättning: Marina Andersson
English translation: Leena Saarela and Kenneth Gustafsson
Taitto - *Lay out*: Sirpa Virtanen
Kansi - *Pärm - Cover*: Harri Heikkilä

ISBN 978-951-33-2243-4 (PDF)
ISSN 1796-0479 (Suomen virallinen tilasto, PDF)
ISSN 1796-7465 (Päihdetilastollinen vuosikirja, PDF)

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 2008

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja 2008 on päihdealan yleisteos, joka sisältää keskeiset tilastotiedot Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä yleiskatsauksen Suomen päihdetilanteen kehityksestä. Sen lisäksi se sisältää tietoja päihdeiden käytöstä muissa maissa.

Päihdetilastollinen vuosikirja ilmestyy nyt yhdenkertaista kerran. Se on alkoholitilastojen osalta jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle, mikä mahdollistaa alkoholiolojen kehityksen seuraamisen pitkinä vertailukelpoisina aikasarjoina aina 1930-luvulta lähtien. Vuonna 1995 vuosikirjan sisältöä laajennettiin käsittämään myös huumausaineet ja päihtymystarkoituksessa käytetyt lääkkeet. Vuosikirjassa esitetään keskeinen tietoperusta niin alkoholi- poliittiselle päätöksenteolle ja alkoholiolojen arviointiin kuin myös huumetilanteen kehityksen seurantaan ja Suomen päihdetilanteen kokonaiskartoitukseen.

Päihdetilastollista vuosikirjaa ollaan kehittämässä uuteen suuntaan sekä julkaisun muodon että sisällön osalta. Tänä vuonna vuosikirja tullaan julkaisemaan verkossa painetun kirjan sijaan. Näin vuosikirja tulee veloitusetta kaikkien aiheesta kiinnostuneiden ulottuville. Sisältöä on muokattu vastaamaan paremmin tilastojulkaisulle asetettuja vaatimuksia. Tästä syystä tänä vuonna on jätetty pois erillistutkimuksiin ja -kyselyihin perustuvat taulukot ja kuviot. Tietoja alkoholin ja huumeiden käytön laajuudesta ja käyttötavoista esitetään kuitenkin yleiskatsausosioissa. Myös lukijat voivat osallistua kehittämistyöhön lähettämällä kommentteja uudesta julkaisusta sen vastaaville toimittajille. Lisäksi alkoholi- ja huumetilastoja on sisällytetty entistä laajemmassa määrin painetussa muodossa julkaistavaan Stakesin Sosiaali- ja terveydenhuollon tilastolliseen vuosikirjaan 2008.

Päihdetilastollinen vuosikirja tehdään Stakesin ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen yhteistyönä. Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet Stakesissa suunnittelijat Marke Jääskeläinen ja Sirpa Virtanen sekä STTV:ssä tietohallintopäällikkö Lennart Wahlfors. Julkaisun laadintaan ovat osallistuneet STTV:ssä erikoissuunnittelija Merja Hietala ja Stakesissa erikoistutkijat Esa Österberg ja Pia Mäkelä, kehittämisspäällikkö Kristiina Kuussaari, erikoissuunnittelijat Ari Virtanen ja Sanna Rönkä, suunnittelija Paula Ruuth sekä atk-suunnittelija Raili Lindgren.

Helsingissä, joulukuussa 2008

Olli Nylander
Tulosaluejohtaja

Marke Jääskeläinen
Suunnittelija

STATISTISK ÅRSBOK OM ALKOHOL OCH NARKOTIKA 2008

Alkohol och narkotika

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2008 är ett allmänt verk om alkohol och narkotika och innehåller de viktigaste statistikuppgifterna om alkohol- och narkotikasituationen i Finland samt ger en helhetsbild av hur den utvecklas. Dessutom innehåller årsboken uppgifter om bruket av alkohol och narkotika i andra länder.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utkommer för elfte gången. För alkoholstatistikens del är den en fortsättning på den alkoholstatistiska årsbok (Alkoholitilastollinen vuosikirja) som Alko började ge ut 1932, vilket gör det möjligt att följa alkoholsituationens utveckling genom långa jämförbara tidsserier ända sedan 1930-talet. År 1995 utvidgades årsbokens innehåll till att även omfatta narkotika och läkemedel som använts i berusningssyfte. Årsboken utgör ett viktigt informationsunderlag för alkoholpolitiskt beslutsfattande och för utvärdering av alkoholsituationen liksom även för uppföljning av narkotikasituationens utveckling och för kartläggning av den övergripande alkohol- och narkotikasituationen i Finland.

För närvarande utvecklas årsboken i en ny riktning både vad gäller utformning och innehåll. I år publiceras årsboken enbart på webben och inte som en tryckt bok. På så sätt är den fritt tillgänglig för alla intresserade. Innehållet har omarbetats, så att det bättre uppfyller kraven för en statistisk publikation. Därför har tabeller och diagram som bygger på separata undersökningar och enkäter utelämnats. Uppgifter om omfattningen av alkohol- och narkotikabruket samt om bruksvanorna presenteras ändå i den allmänna översikten. Läsarna kan också delta i utvecklingsarbetet genom att skicka kommentarer om den nya publikationen till dess ansvariga redaktörer. Dessutom har statistik över alkohol och narkotika inbegripits i större utsträckning än tidigare i den tryckta versionen av Stakes statistiska årsbok om socialvård och hälso- och sjukvård 2008.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utarbetas av Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (Stakes) och Socialoch hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV). Ansvariga redaktörer för årsboken är planerarna Marke Jääskeläinen och Sirpa Virtanen vid Stakes samt Lennart Wahlfors, som är chef för dataförvaltningsenheten vid STTV. Specialplanerare Merja Hietala vid STTV och specialforskare Esa Österberg, specialforskare Pia Mäkelä, utvecklingschef Kristiina Kuussaari, specialplanerare Ari Virtanen, specialplanerare Sanna Rönkä, planerare Paula Ruuth och dataplanerare Raili Lindgren vid Stakes har deltagit i utarbetandet av årsboken.

Helsingfors i december 2008

Olli Nylander
Direktör för resultatområdet

Marke Jääskeläinen
Planerare

YEARBOOK OF ALCOHOL AND DRUG STATISTICS 2008

Alcohol and drugs

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2008 provides key statistical information on alcohol and drugs and an overview of alcohol and drug trends in Finland. It also contains information on alcohol and drug use in other countries.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is now in its eleventh edition. With regard to alcohol statistics, it is a follow-up to the yearbook of alcohol statistics published by Alko since 1932. Alcohol trends can thus be observed as an extended and comparable time series from the 1930s to the present day. In 1995, the yearbook was expanded to include drugs and psychoactive pharmaceuticals. The yearbook offers an essential information base for decision-making on alcohol policy and assessment of the alcohol and drug situation and trends, giving an overall picture of alcohol and drugs in Finland.

Efforts have been made to improve the yearbook both in terms of format and content. This year, the yearbook will be published as an online publication instead of a hard copy. In this way, the yearbook will be made available free of charge to all who are interested. The yearbook has been revised with regard to content to better meet the requirements set for a statistical publication. To this end, the yearbook no longer includes tables and figures that are based on specific studies and surveys. However, the overview sections contain information about the levels and patterns of alcohol and drug use in Finland. Readers are welcome to contribute to the work to develop the yearbook by submitting comments on the new publication to the editors. Alcohol and drug statistics have to an increasing extent also been included in STAKES' Statistical Yearbook on Social Welfare and Health Care 2008, available in hard copy.

The yearbook is compiled by the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) in co-operation with the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV). The editors in charge are Marke Jääskeläinen and Sirpa Virtanen, Planning Officers at STAKES, and Lennart Wahlfors, Chief of Data Administration at STTV. The following persons also participated in the compilation of the yearbook: Merja Hietala, Senior Planning Officer at STTV, and Esa Österberg, Senior Researcher, Pia Mäkelä, Senior Researcher, Kristiina Kuussaari, Development Manager, Ari Virtanen, Senior Planning Officer, Sanna Rönkä, Senior Planning Officer, Paula Ruuth, Planning Officer and Raili Lindgren, ADP Planning Officer, at STAKES.

Helsinki, December 2008

Olli Nylander
Director of Division

Marke Jääskeläinen
Planning Officer

Alkusanat	3
------------------------	---

SISÄLLYS	6
-----------------------	---

Yleiskatsaus

1 Alkoholiolojen kehitys

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat	15
1.2 Suomalaisten alkoholiasenteet	15
1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2007	16
1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat	16
1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus	17
1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus	17
1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus	17
1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus	18
1.4 Päihdepalvelut	18
1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut	19
1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa	19
1.4.3 Alkoholikuolemat	19
1.5 Alkoholit ja rikollisuus sekä säilönnöt	20
1.5.1 Väkivaltarikollisuus	20
1.5.2 Rattijuopumus- ja liikennerikokset	20
1.5.3 Säilönnöt	20
1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset	20

2 Huumeolojen kehitys

2.1 Suomen huumeusainepolitiikan peruslinjat	21
2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö	21
2.3 Suomalaisten asenteet huumeita kohtaan	22
2.4 Huumehoitojärjestelmä	22
2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille	22
2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa	23
2.4.3 Huumeikuolemat	23
2.5 Huumet ja rikollisuus	23
2.5.1 Huumeusainerikokset	23
2.5.2 Väkivaltarikollisuus	24
2.5.3 Tieliikennerikokset	24
2.6 Huumehaittakustannukset	24

3 Alkoholilupa- ja valvontakysymykset

3.1 Alkoholilupa- ja valvontahallinto	24
3.2 Alkoholijuomien vähittäismyynti	25
3.3 Alkoholijuomien anniskelu	25
3.4 Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö	26
3.5 Tuotevalvonta	26
3.6 Alkoholijuomien mainonta	26

Taulukoissa käytetyt symbolit	53
--	----

TAULUKOT

Alkoholijuomien kulutus

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965-2007	55
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2003-2007	56
3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960-2007	56
4. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1990-2007	57
5. Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1990-2007	58

6.	Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1990-2007	59
7.	Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 1990-2007	60
8.	Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 1990-2007	61
9.	Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 1990-2007	62
10.	Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 1990-2007	63
11.	Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 1990-2007	64
12.	Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 1990-2007	65
13.	Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2003-2007	66
14.	Alkoholijuomien myynti jakeluteittäin 100 %:n alkoholina 1998-2007	67
15.	Alkoholijuomien myynti 1998-2007	68
16.	Alkoholijuomien myynti asukasta kohti maakunnissa 2007	70
17.	Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2007	71
18.	Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2007	72
19.	Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa vuonna 2007	73
20.	Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2007	74
21.	Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2007	75
22.	Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2007	76
23.	Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2007	77
24.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina erässä maissa 1999-2003	79
25.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin erässä maissa 2003	80

Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Liikenne

26.	Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa 2005-2007	81
27.	Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2007	82
28.	Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2003-2007	83

Säilöänotot

29.	Päihtyneiden säilöänotot koko maassa ja maakunnissa 1998-2007	85
-----	---	----

Päihderikollisuus

30.	Väkivaltarikollisuus 2003-2007	86
31.	Huumausainerikollisuus 1990-2007	87
32.	Takavarikoidut huumausaineet, kg, 1998-2007	88
33.	Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä 1998-2007	88
34.	Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset 2003-2007	89

Sairaalahoito

35.	Alkoholisairauksien hoitojaksot 1998-2007	91
36.	Huumesairauksien hoitojaksot 1998-2007	93
37.	Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin 2007	95
38.	Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista 1997-2007	95
39.	Päihdesairauksien asiakkuudet ja hoitovuorokaudet 2003-2007	96

Päihdehuolto

40.	Päihdehuollon erityispalvelut 2003-2007	97
41.	Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat 2007	98
42.	Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa 2007	98
43.	Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö 2004-2007	99

Päihde-eläkkeet

44.	Alkoholisairauksien perusteella myönnettyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2003-2007	100
45.	Huumesairauksien perusteella myönnettyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2003-2007	101

Päihdekuolemat

46.	Alkoholin käytön seurauksena kuolleet 2003-2007	102
47.	Alkoholisairauksiin kuolleet 1998-2007	103
48.	Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella 1998-2007	103

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Hinnat

49. Alkoholijuomien myynnin nimellishintaindeksejä 2000-2007	105
50. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 2000-2007	106

Jakeluverkosto

51. Alkoholijuomien vähittäismyöntiverkosto 1995-2007	107
52. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995-2007	108

Valvonta

53. Mainonnan valvonta 1995-2007	109
54. Vähittäismyynnin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1995-2007	109
55. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1995-2007	110

Työllisyys

56. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 1998-2007	111
57. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt 1998-2007	111

Talous

58. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 1998-2007	112
59. Valtion alkoholitulot 1998-2007	113
60. Päihdehuollon menot ja tulot 1998-2006	113
61. Haittakustannukset pääryhmittäin 2006	114

Tuotanto

62. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi 1998-2007	116
--	-----

Kauppa

63. Alkoholittomien juomien toimitukset 1998-2007	116
64. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä 2007	116
65. Alkoholijuomien tuonti 1998-2007	117
66. Alkoholijuomien vienti 1998-2007	118

KUVIOT

Alkoholijuomien kulutus

Kuvio 1. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1933-2007	54
Kuvio 2. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1960-2007	54
Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965-2007	55
Kuvio 4. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin asukasta kohti maakunnissa 2007	69
Kuvio 5. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 2003	78

Päihteiden käyttöön liittyvä sairaalahoito

Kuvio 6. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla vuosina 1996-2007	90
---	----

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Kuvio 7. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä vuosina 1960-2007	104
Kuvio 8. Alkoholijuomien jakeluverkosto vuosina 1969-2007	104

Alkoholijuomien tuotanto ja kauppa

Kuvio 9. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet	115
--	-----

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia	119
--	-----

Tilastoaineisto ja tietosisältö	128
---------------------------------	-----

Käytetyt käsitteet	131
--------------------	-----

Lähteet	137
---------	-----

Förord	4
---------------------	---

INNEHÅLL	9
-----------------------	---

Allmän översikt

1 Alkoholägets utveckling

1.1 Alkoholpolitikens grundlinje	28
1.2 Finländarnas attityder till alkohol	28
1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2007	29
1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser	29
1.3.2 Total alkoholkonsumtion	30
1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion	30
1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion	30
1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning	31
1.4 Tjänster inom missbrukarvården	31
1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster	32
1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården	32
1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall	32
1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande	33
1.5.1 Våldsbrottslighet	33
1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott	33
1.5.3 Omhändertagande	33
1.6 Alkoholekonomin och kostnaderna för alkoholskador	33

2 Narkotikalägets utveckling

2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik	34
2.2 Experimenterande med och bruk av narkotika	34
2.3 Finländarnas attityder till narkotika	35
2.4 Systemet för narkomanvård	35
2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare	35
2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården	36
2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall	36
2.5 Narkotika och brottslighet	36
2.5.1 Narkotikabrott	36
2.5.2 Våldsbrottslighet	37
2.5.3 Vägtrafikbrott	37
2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika	37

3 Alkoholtillstånds- och tillsynsfrågor

3.1 Alkoholtillstånds- och tillsynsförvaltning	37
3.2 Detaljhandel med alkoholdrycker	38
3.3 Servering av alkoholdrycker	38
3.4 Tillverkning, import, partihandel och teknisk användning	39
3.5 Produkttillsyn	39
3.6 Alkoholreklam	40

Teckenförklaring	53
-------------------------------	----

TABELLER

Alkoholkonsumtion

1. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965-2007	55
2. Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 2003-2007	56
3. Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960-2007	56
4. Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1990-2007	57

5.	Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 1990-2007	58
6.	Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % alkohol 1990-2007	59
7.	Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 1990-2007	60
8.	Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 1990-2007	61
9.	Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 1990-2007	62
10.	Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 1990-2007	63
11.	Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 1990-2007	64
12.	Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 1990-2007	65
13.	Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2003-2007	66
14.	Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 1998-2007	67
15.	Försäljning av alkoholdrycker 1998-2007	68
16.	Försäljning av alkoholdrycker per invånare landskapsvis 2007	70
17.	Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2007	71
18.	Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2007	72
19.	Servering av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2007	73
20.	Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2007	74
21.	Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2007	75
22.	Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2007	76
23.	Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2007	77
24.	Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 1999-2003	79
25.	Registrerad alkoholkonsumtion per invånare i några länder efter varugrupp 2003	80

Skadeverkningar i anslutning till alkohol- och narkotikabruk

Trafik

26.	Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2005-2007	81
27.	I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2007	82
28.	Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2003-2007	83

Omhändertagande

29.	Omhändertagna berusade i hela landet och landskapsvis 1998-2007	85
-----	---	----

Alkohol- och narkotikarelaterade brott

30.	Våldsbrott 2003-2007	86
31.	Narkotikabrottslighet 1990-2007	87
32.	Narkotikabeslag, 1998-2007	88
33.	Tullbeslag av alkohol och sprit (liter) 1998-2007	88
34.	Brott mot alkohollagstiftningen 2003-2007	89

Sjukhusvård

35.	Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1998-2007	91
36.	Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1998-2007	93
37.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2007	95
38.	Hiv-smitta som fås via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 1997-2007	95
39.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, klienter och vårddyg 2003-2007	96

Missbrukarvård

40.	Missbrukarvårdens specialtjänster 2003-2007	97
41.	Klienter på institutioner för missbrukarvård 2007	98
42.	Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård 2007	98
43.	Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2004-2007	99

Alkohol- och narkotikarelaterade pensioner

44.	På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2003-2007	100
45.	På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2003-2007	101

Alkohol- och narkotikarelaterade dödsfall

46.	Dödsfall till följd av alkoholbruk 2003-2007	102
47.	Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 1998-2007	103
48.	Narkotikadödighet på basis av obduktionsfynd 1998-2007	103

Reglering av alkoholkonsumtionen

Prisen

49. Nominella prisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000-2007	105
50. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000-2007	106

Distributionsnät

51. Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995-2007	107
52. Nät för servering av alkoholdrycker 1995-2007	108

Tillsyn

53. Reklamtillsyn 1995-2007	109
54. Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 1995-2007	109
55. Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 1995-2007	110

Sysselsättning

56. Anställda inom alkoholindustrin och handeln 1998-2007	111
57. Personal vid restauranger med serveringstillstånd 1998-2007	111

Ekonomi

58. Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 1998-2007	112
59. Statens alkoholinkomster 1998-2007	113
60. Missbrukarvårdens utgifter och inkomster 1998-2006	113
61. Skadekostnader per huvudgrupp 2006	114

Produktion

62. Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 1998-2007	116
---	-----

Handel

63. Leveranser av alkoholfria drycker 1998-2007	116
64. Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2007	116
65. Import av alkoholdrycker 1998-2007	117
66. Export av alkoholdrycker 1998-2007	118

FIGURER

Alkoholkonsumtion

Figur 1. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1933-2007	54
Figur 2. Fördelning av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1960-2007	54
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965-2007	55
Figur 4. Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp per invånare landskapsvis 2007	69
Figur 5. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 2003	78

Alkohol- och narkotikarelaterade sjukhusvård

Figur 6. Vårdperioder i sjukhusens vårdavdelningar 1996-2007	90
--	----

Reglering av alkoholkonsumtionen

Figur 7. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 1960-2007	104
Figur 8. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969-2007	104

Produktion av och handel med alkoholdrycker

Figur 9. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel	115
--	-----

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget .....

122

Statistisktmaterial och datainnehåll .....

129

Använda begrepp .....

133

Källor .....

137

Foreword	5
CONTENTS	12
Overview	
1 Alcohol trends in Finland	
1.1 Finnish alcohol policy	41
1.2 Alcohol attitudes among Finns	41
1.3 Alcohol consumption and use in 2007	42
1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices	42
1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages	43
1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages	43
1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages	43
1.3.5 Prevalence of alcohol use	44
1.4 Services for substance abusers	44
1.4.1 Specialised care and services for substance abusers	45
1.4.2 Alcohol-related diseases in health care	45
1.4.3 Alcohol-related deaths	45
1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness	46
1.5.1 Violent offences	46
1.5.2 Drink driving and traffic offences	46
1.5.3 Persons taken into police custody	46
1.6 Alcohol economy and cost of alcohol harm	46
2 Drug trends in Finland	
2.1 Finnish drug policy	47
2.2 Drug experimentation and use	47
2.3 Drug attitudes among Finns	48
2.4 Drug treatment systemes	48
2.4.1 Specialised services for substance abusers	48
2.4.2 Drug users in health services	49
2.4.3 Drug-related deaths	49
2.5 Drugs and criminality	49
2.5.1 Drug offences	49
2.5.2 Violent offences	50
2.5.3 Road traffic offences	50
2.6 Cost of drug-related harm	50
3 Alcohol licensing and supervision	
3.1 Alcohol licensing and supervision authorities	50
3.2 Retail sales of alcoholic beverages	51
3.3 Licensed serving of alcoholic beverages	51
3.4 Production, imports, wholesale and technical use	52
3.5 Product control	52
3.6 Advertising of alcoholic beverages	53
Explanation of symbols	53
TABLES	
Consumption of alcoholic beverages	
1. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965-2007	55
2. Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita 2003-2007	56
3. Documented consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960-2007	56
4. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1990-2007	57
5. Documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 100% alcohol, 1990-2007	58

6. Documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 100% alcohol, 1990-2007	59
7. Value of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 1990-2007	60
8. Value of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 1990-2007	61
9. Value of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 1990-2007	62
10. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 1990-2007	63
11. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 1990-2007	64
12. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 1990-2007.	65
13. Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2003-2007	66
14. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 1998-2007	67
15. Sales of alcoholic beverages, 1998-2007	68
16. Per-capita sale of alcoholic beverages by region, 2007	70
17. Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2007	71
18. Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2007	72
19. Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2007	73
20. Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2007	74
21. Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2007	75
22. Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2007	76
23. Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2007	77
24. Documented consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 1999-2003	79
25. Documented consumption of alcoholic beverages in various countries by type of beverage, per capita, 2003	80

Detrimental effects of alcohol and drug use

Traffic

26. Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2005-2007	81
27. Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2007	82
28. Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2003-2007	83

Taken into police custody

29. Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 1998-2007	85
--	----

Alcohol- and drug-related crime

30. Violent crimes, 2003-2007	86
31. Drug-related crime, 1990-2007	87
32. Drug seizures, 1998-2007	88
33. Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs (litres), 1998-2007	88
34. Offences under the Alcohol Act, 2003-2007	89

Hospital care

35. Alcohol-related diseases, care periods, 1998-2007	91
36. Drug-related diseases, care periods, 1998-2007	93
37. Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2007	95
38. HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 1997-2007	95
39. Alcohol- and drug-related diseases, clients and care days 2003-2007	96

Services for substance abusers

40. Specialised services for substance abusers, 2003-2007	97
41. Clients in institutions that provide care for substance abusers, 2007	98
42. Care periods in institutions that provide care for substance abusers, 2007	98
43. Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2004-2007	99

Alcohol- and drug-related pensions

44. Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2003-2007	100
45. Disability pensions for drug-related diseases in receipt at year-end, 2003-2007	101

Alcohol- and drug-related deaths

46. Alcohol-related deaths, 2003-2007	102
---	-----

47. Deaths from alcohol-related diseases, 1998-2007	103
48. Drug-related deaths based on findings in autopsies, 1998-2007	103

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Prices

49. Nominal price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000-2007	105
50. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000-2007	106

Distribution network

51. Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995-2007	107
52. Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995-2007	108

Supervision

53. State control of alcohol advertising, 1995-2007	109
54. Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 1995-2007	109
55. Control measures related to licensing supervision, 1995-2007	110

Employment

56. Personnel in the alcohol industry and trade, 1998-2007	111
57. Personnel at licensed premises, 1998-2007	111

Economy

58. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 1998-2007	112
59. State revenues from alcohol, 1998-2007	113
60. Expenditure and income in services for substance abusers, 1998-2006	113
61. Costs of detrimental effects by main category, 2006	114

Production

62. Production and bottling of alcoholic beverages, 1998-2007	116
---	-----

Trade

63. Deliveries of non-alcoholic beverages, 1998-2007	116
64. Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2007	116
65. Imports of alcoholic beverages, 1998-2007	117
66. Exports of alcoholic beverages, 1998-2007	118

FIGURES

Consumption of alcoholic beverages

Figure 1. Documented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1933-2007	54
Figure 2. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1960-2007	54
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965-2007	55
Figure 4. Per-capita sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2007	69
Figure 5. Documented consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 2003 ..	78

Hospital treatment related to the use of alcohol and drugs

Figure 6. Hospital inpatient care periods, 1996-2007	90
--	----

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Figure 7. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 1960-2007	104
Figure 8. Distribution network for alcoholic beverages, 1969-2007	104

Production and trade of alcoholic beverages

Figure 9. Production and trade of alcoholic beverages	115
---	-----

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation	125
--	------------

Statistical material and data content	130
--	------------

Concepts	135
-----------------------	------------

Sources	137
----------------------	------------

1 Alkoholilojen kehitys

Vuonna 2007 alkoholijuomien kokonaiskulutus kasvoi 1,9 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 10,5 litraa sataprosenttista alkoholia asukasta kohti (10,3 litraa vuonna 2006). Viimeisimmän tiedon mukaan aikuisväestöstä 88 prosenttia ilmoitti käyttävänsä alkoholia (Päihdetutkimukset 2006). Näistä suurkuluttajia arvioidaan olevan 6–12 prosenttia. Alkoholin kulutuksen pitkään jatkunut kasvu on ennakoitunut alkoholiin liittyvän sairastavuuden ja alkoholikuolemien määrän kasvua. Vuonna 2007 sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla kirjattiin 37 580 alkoholiin liittyvää hoitojaksoa. Tämä oli 2,9 prosenttia eli 1 067 hoitojaksoa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2007 työkäisten naisten ja miesten (15–64-vuotiaat) yleisin kuolemansyy oli edelleen alkoholisyövyt.

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 9.10.2003 vahvistettiin Suomen alkoholipolitiikan perustavoitteeksi alkoholilaisakin mainittu alkoholista aiheutuvien haittojen vähentäminen. Periaatepäätöksen mukaan alkoholipolitiikan keskeisinä käytännön tavoitteina ovat alkoholin lasten ja perheiden hyvinvoinnille aiheuttamien haittojen vähentäminen, alkoholin riskikäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen ja alkoholijuomien kokonaiskulutuksen kääntäminen laskuun. Sittemmin linjauksia ovat tukeneet tai tarkentaneet hallituksen 2.3.2006 antama lakipaketti alkoholihaittojen vähentämiseksi, 19.4.2007 päivättyyn hallitusohjelmaan kirjattu kansallisen alkoholiohjelman jatkaminen, ehkäisevän päihdetyön tehostaminen ja alkoholijuomien hintojen korottaminen. Lisäksi alkoholihaitat ovat nousseet vahvasti esiin hallitusohjelman mukaisen terveyden edistämisen politiikkaohjelmassa ja valtioneuvoston hyväksymässä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa.

Hallituksen maaliskuun 2006 alussa antaman lakipaketin mukaisesti alkoholijuomien myynnin alkamisajankohtaa siirrettiin päivittäistavarakaupoissa kello 7.00 kello 9.00 huhtikuun ensimmäisenä päivänä 2007. Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2008 alkoholijuomien veroja korotettiin siten, että väkevien alkoholijuomien verot nousivat 15 prosenttia ja muiden alkoholijuomien 10 prosenttia. Myös olutpakkausten sekä muiden alkoholijuomien monipakkausten paljousalennukset kiellettiin vuoden 2008 alusta. Samoin kiellettiin happy hour mainokset ravintoloiden ulkopuolella sekä alkoholijuomien mainonta televisiossa ja elokuvateattereissa ennen kello 21.00.

Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoima "Alkoholiohjelma 2004–2007. Yhteistyön lähtökohdat" pyrki ehkäisemään ja vähentämään alkoholihaittoja. Koska alkoholihaittoihin vaikuttavat sekä alkoholin kulutuksen taso että juomatavat, alkoholiohjelman tavoitteena oli vaikuttaa molempiin. Alkoholiohjelma valmisteltiin yhteistyössä valtionhallinnon, kuntien, kirkkojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa. Ohjelma perustui kaikkien osapuolten yhteistyöhön ja kumppanuuteen. Kumppanuussopimuksen tehneet kunnat sitoutuvat samalla päivittämään omat päihdehaittojen ehkäisystrategiansa ja ehkäisevän päihdetyön toimintaedellytykset sekä määrittelemään lisäksi joukon konkreettisia painopistealueita tai -toimia. Uusi, vuodet 2008–2011 kattava alkoholiohjelma eroaa edeltäjästään muun muassa siinä, että sen koordinaatio ja vetovastuu on siirtynyt sosiaali- ja terveysministeriöstä Stakesin Päihdetyö-ryhmään.

Alkoholiohjelman toteutumista seurataan useiden indikaattorien avulla. Näitä ovat muun muassa alkoholin tilastoidun ja tilastoimattoman kulutuksen kehitys, alkoholiin liittyvät onnettomuudet ja väkivalta-rikollisuus, alkoholiin liittyvä perheväkivalta ja alkoholinkäytön seurauksena kuolleiden määrä. Näitä indikaattoreita on muiden alkoholiloja koskevien indikaattorien ohella koottu tähän julkaisuun. Alkoholi- ja huumeoloja kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy sähköisesti SOTKANet-indikaattoripankista osoitteesta <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Suomalaisten alkoholiasenteet

Alkoholiasenteet ovat tiukentuneet sitten 1990-luvun puolenvälin. Yhä suurempi osa väestöstä tukee vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia tai niiden tiukentamista. Kun vuoden 1994 alussa Stakesin TNS-Gallupilla teettämän mielipidekyselyn mukaan vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia kannatti tai niiden tiukentamista vaati 55 prosenttia vastanneista, vastaava osuus oli vuonna 2001 suoritetussa tutkimuksessa 80 prosenttia ja vuoden 2008 tammikuussa suoritetussa tutkimuksessa 86 prosenttia. Tässä tutkimuksessa nykyisten alkoholipoliittisten rajoitusten tiukentamista toivoi 27 prosenttia väestöstä ja 12 prosenttia olisi lieventänyt niitä. Asenteiden kiristymistä kuvaa hyvin se, että vuoden 1994 tutkimuksessa alkoholipolitiikan lieventämistä kannattavien osuus oli 41 prosenttia.

Väestön valtaenemmistö kannattaa vallitsevia alkoholijuomien ostoon oikeuttavia ikärajoja. Vuonna 2008 väkevien alkoholijuomien ostoon oikeuttavaa 20 vuoden ikärajaa piti sopivana 81 prosenttia vastanneista ja 87 prosenttia vastanneista piti viinien ja oluen ostoon oikeuttavaa 18 vuoden ostoikärajaa sopivana. Liian matalana kumpaakin ikärajaa piti noin 10 prosenttia väestöstä.

Suomalaiset eivät halua galluputkimusten mukaan väkeviä alkoholijuomia päivittäistavarakauppoihin, eivätkä edes vahvaa olutta. Tammikuussa 2008 tehdyssä tutkimuksessa 90 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia tulisi saada ostaa vain Alkosta. Vastaava osuus oli vahvan oluen kohdalla 69 prosenttia. Keskioluen nykyinen myyntijärjestelmä sai väestön valtaenemmistön tuen, sillä 86 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että keskiolutta pitää saada ostaa myös elintarvikeliikkeistä. Viinejä elintarvikeliikkeistä halusi ostaa 34 prosenttia haastatelluista ja 65 prosenttia oli sitä mieltä, että niitä tulee voida ostaa vain Alkosta.

1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2007

1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat

Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2004 poistettiin Suomeen toisista EU-maista saapuvien matkustajien verovapaasti omaan käyttöön tuomia alkoholijuomia säädelleet määrälliset kiintiöt. EU:n ulkopuolelta omaan käyttöön verovapaasti tuotavien alkoholijuomien määrät pysyivät ennallaan eli matkustaja saa tuoda Suomeen verovapaasti yhden litran väkeviä alkoholijuomia tai kaksi litraa välituotteita sekä kaksi litraa viiniä ja 16 litraa olutta. Myös aikarajat pysyivät ennallaan eli EU:n ulkopuolelta muutoin kuin lentoteitse Suomeen saapuva Suomessa asuva henkilö saa tuoda alkoholijuomia vain, jos matka on kestänyt yli 20 tuntia.

Määrällisten kiintiöiden poistumisen odotettiin lisäävän alkoholijuomien matkustajatuontia merkittävästi etenkin sen jälkeen, kun Virosta tuli EU:n jäsen toukokuun ensimmäisenä päivänä 2004. Viron merkitys alkoholin tuontilähteenä perustuu Viron Suomen alkoholijuomien hintoja selvästi alhaisempiin hintoihin, Viron maantieteelliseen läheisyyteen sekä Virosta Suomeen tuotua alkoholimäärää aiemmin rajoittaneen tuontikiintiön ja 20 tunnin säännön poistumiseen. Matkustajatuonnin kasvun hillitsemiseksi ja siihen liittyvien lieveilmiöiden ehkäisemiseksi alkoholijuomien valmisteveroja alennettiin maaliskuun ensimmäisenä päivänä 2004 keskimäärin 33 prosenttia siten, että väkevien alkoholijuomien veroja alennettiin 44 prosenttia, välituotteiden veroja 40 prosenttia, viinien veroja 10 prosenttia ja oluiden veroja 32 prosenttia. Vuosien 2005–2007 aikana alkoholijuomien valmisteveroja ei muutettu.

Alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vuonna 2007 edelliseen vuoteen verrattuna 1,2 prosenttia. Jakeluteittain tarkasteltuna vähittäismyynnin hinnat nousivat 1,3 prosenttia ja anniskelun hinnat 1,1 prosenttia. Juomaryhmittäin tarkasteltuna eniten nousivat muiden väkevien alkoholijuomien ja vahvan oluen hinnat, molemmat 2,2 prosenttia. Myös long drink -juomien hinnat nousivat muita enemmän, 1,7 prosenttia. Muiden juomaryhmien kohdalla hintojen nousu oli noin yhden prosentin luokkaa. Poikkeuksena kuitenkin keskiolut, jonka hintataso pysyi lähes edellisvuoden tasolla.

Vähittäismyynnin ja anniskelun kokonaishintojen kehitys noudatti samanlaista linjaa, kuitenkin niin, että erot juomaryhmittäin olivat edellisvuotta suurempia. Väkevien alkoholijuomien, vahvan oluen, mietojen viinien ja siiderien kohdalla anniskelun hinnat nousivat vähittäismyynnin hintoja selvästi enemmän.

Inflaatio huomioonottaen alkoholijuomien reaali hinnat olivat 1,2 prosenttia matalammalla tasolla vuoteen 2006 verrattuna. Vähittäismyynnin hinnat olivat 1,1 prosenttia matalammalla ja anniskelun hinnat noin 1,3 prosenttia matalammalla tasolla.

Veronalennusta edeltäneeseen vuoteen 2003 verrattuna alkoholijuomien reaali hinnat olivat lähes 14 prosenttia matalammalla tasolla vuonna 2007. Anniskelun osalta veronalennuksen vaikutukset olivat alun perinkin pienet ja hintojen lasku tasaantui anniskelun hinnoissa jo vuonna 2005. Vähittäismyynnin reaali hinnat olivat vuonna 2007 edelleen 19 prosenttia matalammalla tasolla kuin vuonna 2003.

1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus

Vuonna 2007 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli 55,3 miljoonaa litraa sataprosenttisena alkoholina, mikä asukaslukuun suhteutettuna on 10,5 litraa asukasta kohden. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat olleet 54,1 miljoonaa litraa ja 10,3 litraa, joten vuoteen 2006 verrattuna asukasta kohti laskettu alkoholin kokonaiskulutus lisääntyi 1,9 prosenttia.

Alkoholin kokonaiskulutus sisältää sekä tilastoidun että tilastoimattoman alkoholinkulutuksen. Tilastoitu alkoholijuomien kulutus sisältää myynnin Alkon myymälöistä sekä alkoholijuomien tukkumyyjien toimitukset elintarvikeliikkeille, kioskeille ja huoltoasemille sekä anniskeluravintoloille. Tilastoimaton alkoholijuomien kulutus sisältää alkoholijuomien laillisen ja laittoman kotivalmistuksen, matkustajien alkoholin tuonnin, salakuljetuksen ja korvikkeet sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttaman alkoholin vähennettynä ulkomaalaisten Suomesta ostamalla ja kuluttamalla alkoholilla.

1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus

Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen kasvu jatkui vuonna 2007. Kulutus lisääntyi 3,8 prosenttia edellisestä vuodesta ja nousi 46,1 miljoonaan litraan sataprosenttista alkoholia. Asukasta kohti laskettu alkoholin tilastoitu kulutus oli 8,7 litraa eli 0,3 litraa edellisvuotta enemmän. Tilastoidun alkoholin kulutuksen kasvu heijastaa sekä väestön ostovoiman kasvua että alkoholijuomien tilastoimattoman kulutuksen alenemista.

Vuonna 2007 litramääräisestä kulutuksesta laskettuna väkevien juomien kulutus pysyi edellisvuoden tasolla. Oluen kulutus lisääntyi 3,9 ja mietojen viinien kulutus 6,3 prosenttia edellisvuodesta. Siiderin litramääräinen kulutus lisääntyi 3,9 ja long drink -juomien 22,5 prosenttia. Väkevien viinien kulutus väheni 3,0 prosenttia.

Tilastoidun kulutuksen rakenteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia sitten vuoden 2004. Väkevien alkoholijuomien ja oluen osuudet tilastoidusta kulutuksesta vähenivät hieman ja olivat 27,3 ja 45,0 prosenttia vuonna 2007. Mietojen viinien osuus nousi hieman ja oli 15,3 prosenttia. Siiderien, long drink -juomien ja väkevien viinien osuudet olivat 6,1, 4,1 ja 1,7 prosenttia.

Vuonna 2004 alkoholijuomien verojen alentaminen laski eniten alkoholijuomien vähittäismyyntihintoja ja vuonna 2004 vähittäiskulutus kasvoikin 9,1 prosenttia edellisestä vuodesta. Vähittäiskulutuksen määrä on jatkanut nousuaan myös vuoden 2005 jälkeen ja vuonna 2007 sen osuus tilastoidusta kulutuksesta oli 84,6 prosenttia. Kaikkiaan vähittäismyymälöiden (Alkon myymälöiden, elintarvikeliikkeiden, kioskien ja huoltoasemien) kautta myytiin 39,0 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 7,35 litraa.

Vuonna 2004 anniskelukulutus laski 3,1 prosenttia ja sen osuus alkoholin tilastoidusta kulutuksesta oli 16,7 prosenttia. Vuoden 2004 jälkeen anniskelukulutuksen määrä on vähentynyt 0,9 prosenttia mutta sen osuus tilastoidusta kulutuksesta on pienentynyt 15,4 prosenttiin. Vuonna 2007 anniskeluravintoloissa kulutettiin yhteensä 7,1 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 1,33 litraa.

1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus

Alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi sataprosenttisena alkoholina vuonna 2004 lähes 80 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja vuonna 2005 se lisääntyi edelleen 12 prosenttia. Vuonna 2005 väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti oli lähes 2,5-kertainen vuoteen 2003 verrattuna. Vuonna 2006 alkoholijuomien matkustajatuonti väheni noin viidenneksellä ja vuonna 2007 lasku jatkui mutta selvästi lievempänä eli vähennyistä oli 2,8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Silti matkustajatuonti oli yhä noin puolet suurempi kuin vuonna 2003. Vuonna 2007 long drink -juomien matkustajatuonti lisääntyi edellisvuoteen verrattuna noin kolmanneksella. Väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti pysyi kutakuinkin ennallaan. Oluiden matkustajatuonti väheni hieman yli kymmenyksellä sekä viinien ja välituotteiden noin viidenneksellä vuodesta 2006 vuoteen 2007.

Kotiviinin ja kotiolen valmistus on ollut vähenemässä 1990-luvun puolivälin jälkeen. Tämä kehitys jatkui vuonna 2007. Vuonna 2004 alkoholin salakuljetus ja laitton valmistus oli vähentynyt selvästi ja aleneva kehitys jatkui vuonna 2005. Vuonna 2006 salakuljetuksen ja laittoman valmistuksen arvioitiin pysyneen ennallaan ja lisääntyneen hieman vuonna 2007.

Vuonna 2007 tilastoimattoman alkoholinkulutuksen suuruudeksi arvioitiin 1,8 litraa sadan prosentin alkoholia asukasta kohti, kun se oli ollut 2,3 litraa vuonna 2005 ja 1,7 litraa vuonna 2003. Tilastoimattoman alkoholinkulutuksen osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta oli vuonna 2007 noin 17 prosenttia. Matkustajatuonti kattoi vuonna 2007 noin 74 prosenttia alkoholin tilastoimattomasta kulutuksesta. Ulkomailla kulutetun alkoholin osuus oli noin 18 ja laillisen kotivalmistuksen osuus noin 4 prosenttia. Laittomasti valmistetun ja salakuljetetun alkoholin osuus oli noin 5 prosenttia tilastoimattomasta alkoholinkulutuksesta.

1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus

Alkoholin kokonaiskulutus on yli kaksinkertaistunut kolmen vuosikymmenen aikana. Samalla aikavälillä juomatavat ovat muuttuneet mietoja juomia suosivammiksi. Kun 1960-luvun alussa lähes 70 prosenttia alkoholin kulutuksesta oli väkeviä juomia, on niiden osuus 2000-luvulla runsas neljännes. Samalla aikavälillä mallasjuomien ja mietojen viinien suosio on lisääntynyt. Tästä huolimatta kaksi suomalaista juomatapaa leimaavaa piirrettä on säilynyt ennallaan: alkoholin käyttö aterialla on yhä harvinaista ja humalajuominen on edelleen yleistä.

Vuoden 2006 päihdetutkimuksen mukaan 88 prosenttia 15–69-vuotiaista suomalaisista oli nauttinut jotain alkoholijuomaa viimeisten 12 kuukauden aikana. Alkoholia käyttäviä oli eniten nuorten aikuisten ja keskiikäisten parissa. Viimeisten 12 kuukauden aikana 30–49-vuotiaista miehistä 92 prosenttia ja vastaavankäisistä naisista 90 prosenttia oli käyttänyt alkoholia. Sukupuolten välinen ero alkoholia käyttävien osuudessa on enää vähäinen. Kun vuoden 1968 juomatapatutkimuksessa naisista 43 prosenttia ja miehistä 13 prosenttia ilmoitti olevansa raittiita, vuoden 2006 kyselytutkimuksessa raittiiden naisten osuus 13 prosenttia ja raittiiden miesten osuus oli 10. (Päihdetutkimukset 2006.)

Runsaasti alkoholia käyttäviä on arvioitu olevan 250 000–500 000 henkeä eli noin 6–12 prosenttia aikuisväestöstä. Eniten kuluttava 10 prosenttia alkoholin käyttäjistä juo runsaat 40 prosenttia kaikesta alkoholista. Vuonna 2006 miehistä 12 prosenttia käytti alkoholia vähintään neljä kertaa viikossa, naisista neljä prosenttia. Miehistä 24 prosenttia joi kuusi tai enemmän alkoholiannosta kerralla vähintään kerran viikossa, ja naisista 13 prosenttia joi neljä annosta tai enemmän vähintään kerran viikossa. Miehistä 17 prosenttia ja naisista 5 prosenttia ilmoitti olleensa toden teolla humalassa vähintään kerran kuukaudessa. (Päihdetutkimukset 2006.)

Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan alkoholiin tutustutaan pääasiassa ikävuosien 12 ja 16 välillä. Vuonna 2006 yhdeksän kymmenestä 12-vuotiaasta ei ollut käyttänyt alkoholia viimeksi kuluneen vuoden aikana. Vastaava osuus 16-vuotiaiden parissa oli yksi viidestä. Kouluterveyskyselyjen ja ESPAD-koululaistutkimuksen mukaan alkoholin käyttötiheys on ollut hieman vähenemässä 16-vuotiaiden ja sitä nuorempien parissa 2000-luvulla. Myös humaltuminen on näissä ikäryhmissä tullut hieman harvinaisemmaksi. Kuitenkin lähes viikoittain humaltuvien nuorten osuus oli säilynyt ennallaan noin viidenneksenä. Eurooppalaisittain suomalaiset humaltuvat yhä keskimääräistä useammin, vaikka juovat alkoholia keskimääräistä harvemmin. (Nuorten terveystapatutkimus, Kouluterveyskysely, ESPAD -koululaistutkimus.)

1.4 Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen järjestämisvelvollisuus kuuluu kunnille. Päihdepalvelujärjestelmä koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon yleisistä avohoitomuotoisista palveluista kuten terveyskeskusten, työterveyshuollon, koulu- ja opiskelijahuollon ja mielenterveys- ja sosiaalitoimistojen antamista palveluista sekä laitospalveluista sairaaloissa ja asumispalveluissa. Päihdehuollon erityispalveluja tarjoavat avohoitomuotoisina esimerkiksi A-klinikat, nuorisoasemat, päihdepysäkit, terveysneuvontapisteet ja päiväkeskukset. Päihdehuollon laitospalveluja saa muun muassa katkaisuhoidoasemilta, kuntoutuslaitoksista ja asumispalveluista.

Neljän vuoden välein toteutettavalla päihdetapauslaskennalla kerätään poikkileikkaustietoa päihdeasiointikertojen määrästä eri palveluissa. Laskenta ei kerro yksittäisten asiakkaiden lukumäärää, vaan sen avulla selviää päihde-ehtoisten asiointien määrä. Sama asiakas on saattanut käyttää useampia palveluja laskentavuorokauden aikana. Vuoden 2007 päihdetapauslaskennan tulosten mukaan palvelurakenteessa on tapahtunut muutoksia edelliseen laskentaan verrattuna. Kun vuoden 2003 päihdelaskennassa päihde-

asiakkaita tavattiin yleisimmin asumispalveluissa tai ensisuojoissa, oli vuoden 2007 laskennassa yleisin paikka A-klinikka tai vastaava. Mielenkiintoista on, että kotipalveluissa tavattiin päihkeitä käyttäviä asiakkaita aikaisempaa useammin. Tämä kertonee vanhusten päihdeongelmien lisääntymisestä. Päihdeasiointikäynneistä 62 prosenttia oli avohuoltokäyntejä ja 38 prosenttia laitos- ja asumispalvelukäyntejä. Päihdehuollon erityispalveluiden osuus asiointikäynneistä oli 46 prosenttia. Kolmannes kaikista päihdehoitoisista käynteistä tehtiin terveystalouksiin. (Nuorvala, Huhtanen, Ahtola & Metso 2008.)

1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut

Päihdehuollon erityispalvelut kuuluvat lähinnä sosiaalitoimeen. Joukossa on kuitenkin myös sellaisia terveydenhuoltoon kuuluvia erityispalveluja, jotka antavat lääkkeellistä hoitoa huumausaineiden käyttäjille. Alkoholijuomien kulutuksen kasvu on lisännyt yleisesti päihdepalvelujen kysyntää 2000-luvulla. Tämä on näkynyt niin asiakasmäärien lisääntymisenä, kuin myös hoitojaksojen keston pidentymisenä.

Vuonna 2007 A-klinikoilla kävi 45 976 asiakasta. Asiakkaiden määrä on lisääntynyt lähes neljä prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Nuorisoasemilla kävi puolestaan 5 281 asiakasta, joka on selvästi vähemmän kuin vuonna 2006.

Kuntien kustantamissa päihdehuollon katkaisuhoidon palveluissa kirjattiin 10 225 asiakasta. Katkaisuhoidossa asiakkaiden määrä on hieman alhaisempi kuin vuonna 2006. Hoitovuorokausien määrä on kuitenkin lisääntynyt. Vuonna 2007 hoitovuorokausia kertyi katkaisuhoidossa 106 677. Päihdehuollon kuntoutuslaitoksissa sekä asiakasmäärä että hoitovuorokausien määrä ovat edellistä vuotta alhaisemmalla tasolla. Vuonna 2007 asiakkaita oli 6 792 ja hoitovuorokausia 296 779.

Vuonna 2007 päihdehuollon asumispalveluita käytti 3 892 asiakasta ja ensisuojoja 1 629 asiakasta. Etenkin ensisuojojen asiakkaiden määrässä on tapahtunut huomattavaa kasvua. Asiakkaiden asumisajat niin ensisuojoissa kuin päihdehuollon asumispalveluissa ovat yhä pidentyneet.

1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa

Vuonna 2007 rekisteröitiin 26 748 hoitojaksoa, jossa alkoholisairaus oli päädiagnoosina ja 37 580 hoitojaksoa, jossa alkoholisairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Edelliseen vuoteen verrattuna alkoholisairaudet päädiagnoosina kasvoivat 2,7 prosenttia ja pää- tai sivudiagnoosina lähes kolme prosenttia. Vuodesta 2004 erittäin nopeasti lisääntyneet aivo-oireyhtymien hoitojaksot lisääntyivät edelleen. Maksasairauksista johtuvat hoitojaksot pysyivät edellisen vuoden tasolla. Vuoteen 2003 verrattuna alkoholisairauksien päädiagnoosit ovat lisääntyneet noin 12 prosenttia ja sivudiagnoosit noin 16 prosenttia. Alkoholisairauksien vuoksi vuodeosastoilla hoidetuista 79 prosenttia oli miehiä ja 21 prosenttia naisia.

1.4.3 Alkoholikuolemat

Vuonna 2007 alkoholin käytön seurauksena Suomessa kuoli yhteensä 3 097 henkeä eli 48 henkeä enemmän kuin edellisenä vuonna ja 600 henkeä enemmän kuin vuonna 2003. Alkoholiin liittyvien kuolemien määrän kasvu on ollut erittäin nopeaa vuodesta 2004 lähtien. Alkoholisytyt ovat olleet vuodesta 2005 työkäisten (15–64-vuotiaiden) miesten ja naisten yleisin kuolemansyy.

Vuonna 2007 alkoholisairauksiin ja -myrkytyksiin kuoli 2 184 henkilöä. Pitkäaikaiseen alkoholin käyttöön liittyvien maksasairauksien aiheuttamat kuolemat kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Sen sijaan välittömästi alkoholin käyttöön liittyvien myrkytyskuolemien määrä pysyi ennallaan. Maksasairauksiin kuoli 1 145 henkeä eli 167 henkeä enemmän kuin edellisenä vuonna. Alkoholimyrkytyksiin kuoli 582 henkeä eli 5 henkeä vähemmän kuin vuonna 2006.

Päihtyneenä tapahtuneet tapaturmaiset ja väkivaltaiset kuolemat vähenivät vuoteen 2006 verrattuna. Vuonna 2007 päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuoli 884 henkeä, mikä on 117 henkeä vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Yllä mainittujen kuolemien lisäksi Tilastokeskuksen alkoholikuolemien niin sanotun laajan määritelmän mukaan alkoholi oli myötävaikuttavana syynä 1 579 kuolemantapauksessa.

1.5 Alkoholi ja rikollisuus sekä säilöönotot

1.5.1 Väkivaltarikollisuus

Vuonna 2007 poliisin tietoon tuli yhteensä 35 142 väkivaltarikosta. Edelliseen vuoteen verrattuna väkivaltarikosten määrä kasvoi yli 12 prosenttia. Tämä johtui henkirikosten ja pahoinpitelyjen määrän lisääntymisestä. Henkirikosten määrä kasvoi noin 14 prosenttia ja pahoinpitelyt lisääntyivät noin 12 prosenttia edellisestä vuodesta.

Alkoholin käytöllä ja väkivaltarikoksilla on perinteisesti ollut vahva yhteys. Viime vuosina poliisin tietoon tullessiin henkirikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 55–60 prosenttia ja pahoinpitelyrikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 60–70 prosenttia oli alkoholin vaikutuksen alaisena. Alkoholin kulutuksen kasvu 1990-luvun puolesta välistä alkaen on lisännyt väkivaltarikosten määrää tasaisesti.

1.5.2 Rattijuopumus- ja liikennerikokset

Vuonna 2007 poliisin tietoon tuli 27 544 rattijuopumustapausta. Edellisen vuoden laskusuuntainen kehitys katkesi ja rattijuopumustapaukset kääntyivät nousuun kasvaen lähes seitsemän prosenttia. Törkeiden rattijuopumustapauksien osuus kaikista rattijuopumuksista oli 55 prosenttia, joka on prosentin verran vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuonna 2007 tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuoli 103 henkeä ja loukkaantui 1 131 henkeä. Vuonna 2007 alkoholitapausten osuus kuolemaan johtaneista tieliikenneonnettomuuksista oli noin 25 prosenttia ja loukkaantumiseen johtaneista tieliikenneonnettomuuksista noin 12 prosenttia.

Valtakunnallisissa ratsiatutkimuksissa niin sanottujen maistelleiden eli alle 0,5 promillen kuljettajien määrä on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 1996 lähtien. Vuonna 2006 maistelleiden osuus on kuitenkin hieman pienempi kuin vuonna 2005.

1.5.3 Säilöönotot

Vuonna 2007 päihtyneenä säilöön otettiin 97 726 henkilöä. Tämä on 1 833 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Eniten säilöönottoja oli Uudenmaan maakunnassa. Asukasta kohti laskettuna eniten säilöönottoja oli Pohjois-Savon maakunnassa.

1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset

Vuonna 2007 kuluttajien tilastoituun alkoholin kulutukseen käyttämä rahamäärä kasvoi yhä edelliseen vuoteen verrattuna ja oli yhteensä 4,1 miljardia euroa. Asukasta kohti laskettuna alkoholijuomia hankittiin 773 eurolla. Alkoholiin käytettiin rahaa 29 euroa enemmän asukasta kohti kuin vuonna 2006. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista oli 4,5 prosenttia. Valtion alkoholista saamat verotulot arvonlisävero mukaan luettuna nousivat lähes viisi prosenttia 1,8 miljardiin euroon, joka oli 4,1 prosenttia valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia.

Vuonna 2006 alkoholin käyttö aiheutti 0,7–0,9 miljardin euron välittömät kustannukset ja 3,1–5,8 miljardin euron välilliset kustannukset. Yli kolmannes välittömistä kustannuksista aiheutui järjestyksen ylläpidosta. Terveystalouden osuus oli neljäs ja sosiaalihuollon osuus oli reilu viides välittömistä alkoholihaittamenoista. Välilliset haittakustannukset kasvoivat edelleen vuonna 2006 johtuen alkoholiin liittyvien sairauspäivien määrän kasvusta.

2 Huumeolojen kehitys

1990-luvulla alkanut huumausaineiden kokeilun ja käytön kasvu alkoi hidastua vuosituhannen lopulla ja tasaantui vuosituhannen vaihteen jälkeen. Vuonna 2006 noin 13 prosenttia suomalaisista 15–69-vuotiaista ilmoitti käyttäneensä tai kokeilleensa joskus elämässään jotain huumausainetta (Hakkarainen & Metso 2007.) Huumeiden käytön kasvu on lisännyt päihdepalvelujen kysyntää. Päihdehuollon huumeasiakkaiden keskuudessa merkittävä muutos 2000-luvulla on ollut ensisijaisesti buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuuden voimakas kasvu. Vuonna 2007 buprenorfiini oli ensisijainen päihde 33 prosentilla päihdehuollon huumeasiakkaista, kun vastaava luku vuonna 2000 oli vain seitsemän prosenttia (Huumehoidon tietojärjestelmä).

2.1 Suomen huumausainepolitiikan peruslinjat

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011 (STM 2007) määritellään Suomen huumausainepolitiikan yleistavoitteeksi huumausaineiden käytön ja levittämisen ehkäiseminen siten, että niiden käytöstä ja torjunnasta aiheutuvat taloudelliset, terveydelliset ja sosiaaliset haitat ja kustannukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Suomalainen huumausainepolitiikka perustuu yleisiin yhteiskuntapoliittisiin toimiin, kansalliseen lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin, joilla kaikilla ehkäistään huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa, vähennetään huumausaineiden aiheuttamia haittoja sekä pyritään saattamaan huumeongelmista kärsivät mahdollisimman varhain hoitoon sekä laittomaan toimintaan syyllistyneet rikosoikeudelliseen vastuuseen. Näin valtioneuvosto jatkaa huumausaineiden vastaista työtä vuosina 1998, 2000 ja 2004 tehtyjen periaatepäätösten pohjalta.

Päätöksen mukaan valtioneuvosto jatkaa ja vahvistaa huumausainepoliittista koordinaatiota ja hallinnonalojen välistä yhteistyötä hallituskaudella 2008–2011. Toteutettavan huumausainepolitiikan vaikuttavuutta seurataan muun muassa seuraavilla mittareilla: huumausaineiden käytön laajuus ikäryhmittäin, huumausaineiden ongelmakäyttäjien määrä, sairaalahoitojaksot, huumausainekuolemat, huumausaineiden käyttöön liittyvät tartuntatautitapaukset, huumausainerikokset, huumausainetakavarikot ja poliisin suorittamien hoitoonohjauksien määrä. Huumausaineiden vastaisessa työssä otetaan huomioon hallituksen eri ohjelmissa sovittavat toimenpiteet sekä muun muassa sisäisen turvallisuuden ohjelmassa määritellyt keinot.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen linjausten mukaisesti eduskunta päätti vuonna 2008 uudesta huumausainelasta (373/2008), jolla Suomen huumausainelainsäädäntö saatetaan vastaamaan EY-säädöksiä ja tehostetaan huumausainevalvontaa lisäämällä viranomaisen yhteistyötä. Muilta osin lakimuutokset eivät muuta kansallisen huumeolipolitiikan linjauksia. Laki tuli voimaan syyskuun alusta 2008.

2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö

Huumausaineiden kokeilu ja käyttö lisääntyivät 1990-luvulla koko maassa, etenkin nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Vuosituhannen vaihteen jälkeen nousivat esiin ensimmäiset signaalit kasvuvauhdin pysähtymisestä, ja viime vuosina tilanne on vakiintunut.

Vuonna 2006 miehistä 16 prosenttia ja naisista 11 prosenttia ilmoitti kokeilleensa joskus kannabista. Tulos on prosentin enemmän kuin vuosina 2002 ja 2004. Viimeisen vuoden aikana kannabista kokeilneiden osuus oli kolme prosenttia. (Hakkarainen & Metso 2007.) Koko tämän ajan nuorten 15–34-vuotiaiden aikuisten elinaikaisissa ja viimeisen vuoden aikaisissa kannabiskokeiluissa ei tapahtunut systemaattisia muutoksia. Sen sijaan käyttäjäryhmän sisällä 15–24-vuotiaiden osuus väheni tasaisesti, kun taas 25–34-vuotiaiden osuus lisääntyi. Kokonaisuudessaan käyttötaso on kuitenkin selvästi korkeampi kuin 1990-luvun alussa.

Lääkkeitä päihtymistarkoituksessa oli käyttänyt elinaikana seitsemän prosenttia ja viimeksi kuluneen vuoden aikana noin kolme prosenttia aikuisväestöstä. Amfetamiineja oli joskus kokeillut kaksi prosenttia ja ekstaasia 1,5 prosenttia aikuisväestöstä. Kokaiinia, LSD:tä ja sieniä on kokeillut yksi prosentti väestöstä. (Hakkarainen & Metso 2007.)

Koululaisiin kohdistuneen vuoden 2007 ESPAD-tutkimuksen mukaan 15–16-vuotiaista nuorista 8 prosenttia oli joskus elämänsä aikana kokeillut kannabista. Osuus oli 10 prosenttia vuonna 1999 ja 11 prosenttia vuonna 2003. Päihteiden käytön osalta tasaantumisen ja vähenemisen trendi on ollut havaittavissa koko 2000-luvun ajan niin alkoholin humalakäytön, alkoholin ja pillerien yhteiskäytön, tupakan kuin kannabiksen käytönkin osalta. Poikkeuksena edelliseen kehitykseen ovat lisääntyneet kokeilut, jotka liittyvät liimoihin ja liuottimiin sekä tyttöjen osalta rauhoittaviin lääkkeisiin ja unilääkkeisiin. Liimoja tai liuottimia oli vuoden 2007 tutkimuksen mukaan kokeillut elinaikanaan nuorista yli 10 prosenttia. Tytöistä lähes 10 prosenttia oli kokeillut päihteenä myös rauhoittavia tai unilääkkeitä. (Ahlström ym. 2003, 2008.)

Erityisen ongelmaisen, usein pistoskäyttöön liittyvän huumeiden käytön laajuutta on arvioitu vuonna 2005. Pistoskäyttö liitetään huumeista erityisesti opiaattien, Suomessa erityisesti buprenorfiinin, mutta myös amfetamiinien ongelmakäyttöön. Tutkimuksen mukaan amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäyttäjien osuus 15–54-vuotiaiden ikäluokasta arvioitiin koko maassa noin 0,5–0,7 prosentiksi ja pääkaupunkiseudulla 0,9–1,4 prosentiksi. Ongelmakäyttäjistä amfetamiinien käyttäjät ovat enemmistönä. (Partanen P. ym. 2007.)

2.3 Suomalaisien asenteet huumeita kohtaan

Aikuisväestön terveyteen vaikuttavien elintapojen seuranta tutkimuksen mukaan 75 prosenttia suomalaisista arvioi vuonna 2007, että huumausaineiden käyttö on vakava tai erittäin vakava ongelma. Luku on laskenut tasaisesti vuodesta 2001, jolloin vastaajista 90 prosenttia oli tätä mieltä. (Piispa ym. 2008.)

Vuosituhanneen vaihteen luvut heijastivat käytön nopeaa lisääntymistä 1990-luvun lopulla. Arvioiden lievenemiseen on vaikuttanut se, että huumeiden läsnäoloon on jossain määrin totuttu, kun käytön ja haittojen kasvu on pysähtynyt ja huume tilanne vakiintunut. Huumeongelma on jossain määrin "normalisoitunut" ja asettunut osaksi päihdeongelmien laajempaa kokonaisuutta.

2.4 Huumehoitojärjestelmä

Huumehoitopalvelujen kehittämissälinjassa on painottunut matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen ja tähän liittyvä koulutus. Ensimmäinen huumausaineiden käyttäjien pistosvälineiden vaihtoon tarkoitettu terveysneuvontapiste perustettiin Suomessa vuonna 1997 ja ylläpito- sekä korvaushoito tulivat viralliseksi osaksi päihdepalvelujärjestelmää vuonna 2000. Erityisen vaikeahoitoisia (kaksois- tai kolmoisdiagnoosipotilaat) pyritään hoitamaan keskitetysti erityispalveluysiköissä.

Vuodesta 2004 lähtien velvollisuus järjestää terveysneuvontapalveluja on laajentunut myös terveyskeskuksiin. Lisäksi apteekit toimivat merkittävänä puhtaisten ruiskujen ja neulojen välityspisteinä alueilla, joilla ei ole olemassa varsinaisia terveysneuvontapalveluja.

Opiaattiriippuvaisten lääkehoidosta annettiin vuonna 2002 erillinen asetus (289/2002). Asetus kumottiin vuonna 2008 uudella asetuksella (33/2008), jolla pyrittiin vastaamaan korvaushoidon edelleen lisääntyneeseen hoidon tarpeeseen.

2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille

Huumeiden käyttäjien hoitotietoja on kerätty vuodesta 1998 lähtien anonyymillä ja hoitoyksiköille vapaaehtoisella tiedonkeruulla. Vuonna 2007 tiedonkeruuseen osallistui 110 päihdehuollon yksikköä ja tietoja saatiin 4 141 asiakkaasta. Mukana olleet yksiköt edustivat A-klinikoita, nuorisoasemia, katkaisuja ja kuntoutusyksiköitä, huumehoitoon erikoistuneita avo- ja laitoshoitoyksiköitä sekä psykiatrisia yksiköitä. Aineisto painottui avohoitoyksiköihin ja Etelä-Suomen läänin.

Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan huumausaineiden tai lääkeaineiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneilla huumeasiakkailta opiaattien (46 prosenttia) käyttö oli yleisempää ensisijaisena hoitoon hakeutumiseen johtaneena syynä kuin amfetamiinin tai muiden stimulanttien (19 prosenttia) käyttö. Opiaattiryhmään kuuluvan buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi ensisijaisesti hoitoon hakeutuneiden osuus on kasvanut voimakkaasti ja oli 33 prosenttia vuonna 2007, kun esimerkiksi heroiinin vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuus oli kaksi prosenttia. Suomalaiselle päihdekulttuurille ominaista on myös se,

että valtaosa amfetamiinien ja opiaattien käyttäjistä on käyttänyt ainetta pistämällä. Huumausaineiden sekakäyttö oli yleistä ja lähes kaksi kolmesta asiakkaasta oli ilmoittanut ainakin kolme hoitoon hakeutumiseen liittyvää ongelmapäihdettä.

Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan vuonna 2007 huumehoitoon hakeutuneet olivat aikaisempaan tapaan nuoria aikuisia. Ikäkeskiarvo oli 29 vuotta naisten ollessa keskimäärin lähes kolme vuotta miehiä nuorempia. Asiakkaat olivat yleensä joko syrjäytymisriskin alla tai jo syrjäytyneitä. Koulutustaso oli matala ja työttömyys yleistä (65 prosenttia). Asiakkaista joka kymmenes oli asunnoton.

Terveysneuvontapisteitä on noin 40 kunnassa. Anonyymien tiedonkeruun perusteella terveysneuvontapisteissä asioi noin 11 900 asiakasta vuonna 2006. Asiakkaita kävi eniten Helsingin (noin 7 250 asiakasta), Vantaan (noin 1 600 asiakasta), Turun (noin 900 asiakasta), Espoon (noin 650 asiakasta) ja Tampereen (noin 500 asiakasta) terveysneuvontapisteissä.

2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa

Vuonna 2007 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 6 275 huumehoitojaksoa, joissa huumesairaus, eli huumausaineisiin tai lääkeaineisiin liittyvä sairaus, oli päädiagnoosina ja 9 000 hoitojaksoa, joissa huumesairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Lääkeaineisiin liittyvä myrkytysten hoito, jossa vaikuttava ainetta ei ole ilmoitettu, on kasvanut erittäin voimakkaasti useiden vuosien ajan. Vuodesta 2005 nämä hoitojaksot on erotettu omaksi ryhmäkseen nimellä "Lääkeaineisiin tarkentumattomat myrkytykset". Huumehoitojaksot muodostavat noin viidenneksen kaikista sairaalan päihdehoitojaksoista, mutta yli puolet hoitojaksoista, kun kyseessä ovat alle 35-vuotiaat.

Tartuntataudeista etenkin C-hepatiitti liittyy useimmiten pistämällä tapahtuvaan huumausaineiden käyttöön. Vuosittain todettujen uusien C-hepatiittitartuntojen määrä on kuitenkin viime vuosien aikana vähentynyt. Vuonna 2007 uusia tartuntoja oli ennakkotietojen mukaan 1 157. (KTL:n tartuntatautirekisteri.) Huumeoidon tietojärjestelmän mukaan C-hepatiittitestituloksen saaneista huumausaineasiakkaista 63 prosenttia oli C-hepatiittipositiivisia.

Toinen vakava veriteitse leviävä virusinfektio on HIV. Vuonna 1998 pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa puhkesi HIV-epidemia. Tartuntojen määrän kasvu saatiin talttumaan muutamassa vuodessa, ja huumeiden pistoskäyttöväälitteisten tartuntojen määrä on ollut laskussa koko 2000-luvun. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2007 kuusi prosenttia uusista HIV-tartunnoista johtui huumeiden pistoskäytöstä, kun vuonna 1999 osuus oli yli puolet. (KTL:n tartuntatautirekisteri.) Huumeoidon tietojärjestelmän mukaan HIV-positiivisia oli HIV-testituloksen saaneista asiakkaista noin yksi prosentti.

2.4.3 Huumekuolemat

Vuodesta 1997 vuoteen 2000 kuolemantapauksiin liittyvissä oikeuslääketieteellisissä lääke- ja huumausainetutkimuksissa huumausaineiden löydökset lähes kaksinkertaistuivat. Tämän jälkeen löydösten määrä tasaantui muutamaksi vuodeksi, pääasiassa siksi, että heroiinin tarjonta tyrehtyi markkinoilla ja samalla heroiinikuolemien määrän väheni. Viime vuosina huumausainelöydösten määrä on ollut kasvussa. Ennakkotietojen mukaan löydöksiä tehtiin 234 kuolemantapauksessa vuonna 2007, mikä on enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Kasvua on ollut buprenorfiini- ja amfetamiinilöydöksissä. Peruskuolemansyynä oli huumemyrkytys noin puolessa kuolemantapauksista. Heroiini- ja kokaiinikuolemat ovat harvinaisia. (Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos.)

2.5 Huumeet ja rikollisuus

2.5.1 Huumausainerikokset

Vuonna 2007 poliisin tietoon tuli 15 448 huumausainerikosta, mikä on 16 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Huumausainerikoksista 67 prosenttia on huumausaineen käyttörikoksia ja 27 prosenttia huumausainerikoksia. Törkeiden huumausainerikosten osuus oli kuusi prosenttia kaikista huumausainerikoksista. Suomen huumausainemarkkinoilla esiintyy erityisesti kannabistuotteita, synteettisistä huumausaineista amfetamiinia ja ekstaasia, buprenorfiina sekä bentsodiatsepiinilääkevalmisteita.

2.5.2 Väki­valtarikollisuus

Vuonna 2007 poliisiin tietoon tuli 15 448 huumausainerikosta, mikä on 16 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Huumausainerikoksista 67 prosenttia on huumausaineen käyttörikoksia ja 27 prosenttia huumausainerikoksia. Törkeiden huumausainerikosten osuus oli kuusi prosenttia kaikista huumausainerikoksista. Suomen huumausainemarkkinoilla esiintyy erityisesti kannabistuotteita, synteettisistä huumausaineista amfetamiinia ja ekstaasia, buprenorfiina sekä bentsodiatsepiinilääkevalmisteita.

2.5.3 Tieliik­kennerikokset

Vuonna 2007 huumaavia aineita todettiin 3 276 rattijuopumustapauksessa. Osuus kaikista rattijuopumuksista oli noin 12 prosenttia. Lisäksi huumaavia aineita yhdessä alkoholin kanssa todettiin noin kolmessa prosentissa tapauksia.

Vuonna 2003 rattijuopumussäännöksiä muutettiin siten, että huumausaineille asetettiin niin sanottu nollaraja. Tämän seurauksena liikenteen huumausainetapaukset lisääntyivät vuodesta 2002 vuoteen 2003 yli 50 prosenttia. Vuosina 2004–2007 huumetapauksien määrä on edelleen noussut.

2.6 Huume­haittakustannukset

Vuonna 2006 huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäyttö aiheutti noin 0,2–0,3 miljardin euron välittömät haittakustannukset ja 0,4–0,9 miljardin euron välilliset haittakustannukset. Eniten välittömiä kustannuksia aiheutui sosiaalitoimen menoista sekä rikollisuuskontrollista. Välilliset menot kasvoivat edelleen lisääntyneistä huumeisiin liittyvistä kuolemista johtuen. Välillisistä kustannuksista ylivoimaisesti suurin erä oli menetetyn elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta.

3 Alkoholilupa- ja valvontakysymykset

Vuonna 2007 Alkon myymälöiden määrä kasvoi, mutta elintarvikeliikkeiden määrä väheni edelleen. Ravintoloiden kokonaismäärässä ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Alkoholijuomien myynnin ja anniskelun valvonnassa sekä luvanhaltijoiden ohjauksessa on pyritty erityisesti vähentämään alaikäisille ja päihtyneille myyntiä. Anniskelulupa peruutettiin pysyvästi 54 ravintolalta. Vähittäismyyntilupa peruutettiin pysyvästi kuudelta elintarvikeliikkeeltä.

Tuotevalvonnassa kiinnitettiin erityistä huomiota tuotteisiin, joiden markkinointi on suunnattu lapsiin ja nuoriin. Vuonna 2007 määrättiin kolmelle tuotteelle myyntikielto.

3.1 Alkoholilupa- ja valvontahallinto

Alkoholilupa- ja valvontaviranomaisina toimivat Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) ja lääninhallitukset.

Alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat myöntää STTV.

Lääninhallitukset myöntävät luvat alkoholijuomien vähittäismyyntiin ja anniskeluun sekä valvovat alueellaan alkoholijuomien myyntiä sekä mainontaa ja myynninedistämistä.

Valtioneuvoston asetuksen (1140/2004) 1 a § mukaan STTV:n tehtäviin kuuluvat lääninhallitusten lupahallinnon ja valvonnan ohjaus ja kehittäminen, alkoholihallinnon tieto- ja viestintäpalvelujen tuottaminen sekä alkoholijuomien vähittäismyynnin ja anniskelun sekä mainonnan ja myynninedistämisen valvonta koko maassa. Lupahallinnon ja valvonnan ohjauksen ja kehittämisen tarkoituksena on tehostaa alkoholilain 1 §:ssä määritellyn tarkoituksen toteuttamista ja turvata lain yhdenmukainen soveltaminen koko maassa.

Lääninhallitusten tarkastuskäynnit lisääntyivät vuonna 2007. Tarkastusten lisäys kohdentui sekä anniskelu- että vähittäismyyntipaikkoihin. Tarkastusten erityisinä painopisteinä olivat ikäraja­valvonta sekä päihtyneille myynti. Tarkastusten yhteydessä seurattiin vapaaehtoisten omavalvontasuunnitelmien käyttöönottoa.

Luvanhaltijan omavalvonnalla on keskeinen merkitys pyrittäessä ehkäisemään alkoholijuomien myynnistä ja anniskelusta aiheutuvia haittoja. Omavalvontaa tehostaa alkoholilain vaatimus, että anniskelupaikan vastaavalla hoitajalla ja tämän sijaisella tulee olla tehtävään riittävä ammattitaito. Valvontakäytännön yhteydessä tarkistetaan, että vastaavalla hoitajalla ja tämän sijaisella on ammatillinen pätevyys tehtävään.

Luvanhaltijoilta peritään valvonnasta vuosittain maksu. Lisäksi jatkoaikaravintoloihin kohdistetusta valvonnasta peritään erityinen valvontamaksu.

3.2 Alkoholijuomien vähittäismyynti

Vuoden 2007 lopussa Alkon myymälöitä oli 338. Alkolla on oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia luovutuspaikkojen kautta, ja niiden määrä oli vuoden lopussa 130. Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien käymisteitse valmistettujen juomien vähittäismyyntilupia oli 6 229, mikä on 169 lupaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tilaviini- ja sahtimyymlöitä oli vuoden 2007 lopussa 47, yksi vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vähittäismyyntilupapäätös maksoi 170–340 euroa vuonna 2007.

Ilmenneistä myyntirikkomuksista lääninhallitukset antoivat Alko Oy:lle yhden kirjallisen huomautuksen ja tilaviinimyymlölle yhden kirjallisen varoituksen.

Elintarvikeliikkeitä koskien lääninhallitukset peruuttivat valvontatoimenpiteinä pysyvästi kuusi ja määrääjäksi 25 vähittäismyyntilupaa. Kirjallisia varoituksia ja huomautuksia annettiin 48.

3.3 Alkoholijuomien anniskelu

Vuonna 2007 lääninhallitukset myönsivät 529 uutta toistaiseksi voimassaolevaa anniskelulupaa. Määräaikaisia, enintään vuodeksi annettuja anniskelulupia myönnettiin 251. Enintään yhden kuukauden ajan voimassa olevia tilapäisiä anniskelulupia tilaisuuksiin ja tapahtumiin myönnettiin 856. Vuoden 2007 lopussa oli voimassa 5 842 anniskelulupaa A- ja B-ravintoloille ja 2 524 anniskelulupaa C-ravintoloille. Uuden alkoholilain aikana vuodesta 1995 A- ja B-ravintoloiden määrä on kasvanut 2 614:llä ja C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 3 205:lla.

Alkoholijuomien anniskelun luvanvaraisuuteen liittyy säädettyjen edellytysten olemassaolon varmistamisen lisäksi mahdollisuus tunnistaa haittoja aiheuttavia tilanteita ennakolta ja ehkäistä niitä rajoittamalla lupaa, asettamalla ehtoja tai epämällä lupa. Vuoden 2003 alusta voimaan tulleiden säännösten perusteella on erityisen pidättyvästi suhtauduttu anniskeluluvan myöntämiseen lasten, nuorten ja perheiden tilaisuuksiin. Anniskelulupien myöntämistä on myös rajoitettu työelämään, urheiluun ja vapaa-aikaan liittyvissä tilanteissa.

Vuonna 2007 anniskelulupapäätös maksoi 170–500 euroa.

Valvontaan liittyvinä seuraamuksina lääninhallitukset antoivat vuonna 2007 anniskeluluvan haltijoille 439 kirjallista huomautusta, 327 kirjallista varoitusta ja kolme luvan rajoitusta sekä peruuttivat 77 anniskelulupaa määrääjäksi ja 54 lupaa pysyvästi.

Valvontatoiminnassa on tärkeänä painopistealueena harmaan talouden ja talousrikollisuuden ehkäiseminen ravintola-alalla. Tuotevalvontakeskus ehkäisee harmaan talouden esiintymistä alkoholielinkeinoissa sekä ohjaa ja kouluttaa lääninhallitusten alueellisia lupaviranomaisia toteuttamaan valvontaa valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuosille 2006–2009 vahvistetun harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaohjelman mukaisesti. Tuotevalvontakeskus on jatkanut vuoden 2005 toisella neljänneksellä aloitettua anniskeluluvan haltijoiden verovelkojen systemaattista seuranta. Lupien pysyvät peruutukset aiheutuvat pääsääntöisesti luvanhaltijan verojen ja muiden julkisten maksujen laiminlyönnistä. Valvonnassa on lisätty luvanhaltijoiden ohjausta päihtyneille myynnin vähentämiseksi. Myös sanktiointia on kiristetty päihtyneille myynti- ja anniskelutapauksissa. Alaikäisille anniskelussa on johdonmukaisesti sovellettu vakiintunutta ankaraa sanktiolinjaa.

Poliisilla on alkoholin vähittäismyynnin ja anniskelun valvonnassa keskeinen asema. Poliisilla on vuodesta 2005 alkaen ollut käytössä sähköinen tarkastusilmoitus, jolla myynti- ja anniskelupaikoissa havaitut rikkomukset ja epäkohdat voidaan välittää heti tuoreeltaan lääninhallitukselle mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten.

3.4 Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö

Alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat myöntää Tuotevalvontakeskus.

Vuonna 2007 alkoholijuomia valmistettiin noin 611 miljoonaa litraa eli saman verran kuin edellisenä vuonna.

Alkoholijuomien valmistuslupia myönnettiin vuonna 2007 neljä kappaletta ja peruutettiin seitsemän. Vuoden lopussa alkoholijuomien valmistuslupia oli 120. Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 42. Tukkumyyntilupia peruutettiin 14. Vuoden 2007 lopussa alkoholijuomien ja väkiviinan tukkumyyntilupia oli 245. Alkoholien teknillisen käytön lupia myönnettiin 68 kappaletta ja alkoholien käytön loppumisen johdosta peruutettiin 201 lupaa. Vuoden 2007 lopussa oli voimassa 2 228 lupaa alkoholien teknilliseen käyttöön.

Viiniperäisen bioetanolin valvontajärjestelmään on kuulunut kaksi yritystä. STTV teki kohteisiin neljä tarkastusta.

Elintarvikelain mukaisiksi elintarvikehuoneistoiksi hyväksyttiin 54 valmistus- ja varastopaikkaa.

3.5 Tuotevalvonta

Markkinoilla olevien alkoholituotteiden määrä lisääntyi edelleen. Uusia tuotteita rekisteröitiin yli 4 500.

Vuoden 2007 lopussa alkoholijuomien tuoterekisterissä oli noin 41 000 alkoholijuomatuotetta, joista vajaa puolet (17 530) oli sellaisia, joita tukkumyyjät toimittivat anniskelu- ja vähittäismyyntipaikoille vuoden 2007 aikana.

Tuotevalvonnassa erityistä huomiota kiinnitettiin edelleen tuotteisiin, joiden markkinointi on suunnattu lapsiin ja nuoriin. Vuonna 2007 kolme tämän tyyppistä tuotetta määrättiin myyntikieltoon.

Vuonna 2007 Tuotevalvontakeskus tutkitutti yhteensä 257 alkoholijuomanäytettä.

Näytteille tehtiin juomaryhmien mukaiset ensivalvonta-analyysit (mm. alkoholipitoisuus ja uutos), jonka lisäksi tehtiin tuote-/tuoteryhmäkohtaisia kemiallisia, mikrobiologisia ja aistinvaraisia tutkimuksia riskinarvioinnin perusteella. Jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua alkoholijuomien torjunta-ainejäämien tutkimusta. Jäämiä esiintyi edelleen noin 60 prosentissa näytteistä.

STTV:n luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään kuului vuoden 2007 lopussa 27 yritystä; seitsemän toimi luonnonmukaisesti tuotettuina markkinoitavien alkoholijuomien valmistajina, kuusi Euroopan yhteisön alueen ulkopuolelta alkoholijuomia maahantuovina ja loput alkoholijuomia varastoivina ja tukkumyyvinä.

Vuonna 2007 suoritettiin tuotevalvonnan, valmistuksen ja varastoinnin käyttö- ja olosuhdevalvonnassa yhteensä 182 tarkastusta.

3.6 Alkoholijuomien mainonta

Alkoholijuomien mainonnan rajoittamista on pidetty tärkeänä keinona alkoholien kulutuksen ohjaamisessa. Useimmissa Euroopan maissa on voimassa alkoholimainontaa koskevia rajoituksia. EU:n televisio-toimintadirektiivissä on alkoholijuomien mainontaa rajoitettu televisiossa. Suomessa tämä direktiivi on saatettu voimaan vuoden 1995 alkoholilain mainontasäännöksillä. Muista Pohjoismaista Norjassa alkoholimainonta on kokonaan kiellettyä. Ruotsissa mainontasäännöksiä muutettiin EY:n tuomioistuimen niin sanotun Gourmet-päätöksen seurauksena siten, että alle 15-prosenttisten alkoholijuomien mainonta on sallittua.

WHO:n suositus joulukuulta 1995 ja niin sanottu Tukholman julistus 2001 puoltavat alkoholimainonnan, ja erityisesti nuoriin kohdistuvan mainonnan, rajoittamista. Yhtenä erityisesti nuoriin vetoavana keinona mainitaan alkoholien yhdistäminen urheiluun. Periaatetta on noudatettu esimerkiksi Ranskan lainsäädännössä, jossa kielletään alkoholien mainonta urheilukilpailuissa.

Alkoholilain mukaan mietojen, korkeintaan 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonta on sallittua tietyin rajoituksin. Rajoitukset koskevat muun muassa alaikäisiin kohdistuvaa mainontaa, terveysväitteiden käyttöä ja hyvän tavan vastaista mainontaa. Rajoitukset koskevat myös 1,2–2,8 tilavuusprosenttisten juomien mainontaa. Väkevien, yli 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholi-juomien mainonta, epäsuora mainonta ja muu myynninedistäminen on kiellettyä. STTV:n vuonna 1999 antama mainontaohje, johon on koottu yhteen aiemmin annetut erilliset ohjeet ja mainontaa koskevat tapausesimerkit, on päivitetty vuonna 2007.

Alkoholijuomien ja yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonnan valvonta kuuluu STTV:lle ja lääninhallituksille. Molemmat voivat kieltää lainvastaisen mainonnan ja tehostaa kieltoa uhkasakolla. Vaihtoehtoisesti mainostajalle voidaan antaa kirjallinen ohje mainonnan oikaisemiseksi. Mainonnan valvonta on painottunut ennalta ehkäisevään toimintaan.

Vuoden 2007 aikana STTV antoi yhden mainonnan kieltopäätöksen ja 10 kirjallista ohjetta. STTV käsiteli 17 mainontaan liittyvää kirjallista vastausta edellyttävää asiaa. Määrällisesti eniten esille tuli väkevien alkoholijuomien mainontaan liittyviä ongelmia. Internetmainonta oli korostetusti esillä. Lääninhallitukset antoivat kaksi kieltopäätöstä ja 19 kirjallista ohjetta.

1 Alkohollägets utveckling

År 2007 ökade den totala konsumtionen av alkoholdrycker med 1,9 procent från året innan och var 10,5 liter 100-procentig alkohol per invånare (10,3 liter 2006). Enligt den senaste informationen uppgav 88 procent av den vuxna befolkningen att den brukar alkohol (Alkohol- och narkotikaundersökningen 2006). Av alkoholbrukarna är uppskattningsvis 6–12 procent storkonsumenter. Mot bakgrund av att alkoholkonsumtionen hela tiden ökar var det väntat att antalet alkoholrelaterade sjukdomar och dödsfall också ökar. År 2007 registrerades på sjukhusens och hälsovårdscentralernas vårdavdelningar 37 580 alkoholrelaterade vårdperioder. Detta var 2,9 procent, dvs. 1 067 vårdperioder mer än året innan. År 2007 var alkoholrelaterade orsaker fortfarande den vanligaste dödsorsaken bland kvinnor och män i arbetsför ålder (15–64 år).

1.1 Alkoholpolitikens grundlinje

I statsrådets principbeslut av den 9 oktober 2003 fastställs som grundläggande mål för Finlands alkoholpolitik minskning av alkoholens skadeverkningar, vilket även nämns i alkohollagen. Enligt principbeslutet är de centrala målen för alkoholpolitiken att minska alkoholens skadliga inverkan på barns och familjers välbefinnande, att minska skadeverkningar till följd av riskbruk av alkohol samt att få den totala alkoholkonsumtionen att minska. Senare har riktlinjerna stödjats eller preciserats av ett lagpaket om minskning av alkoholskador som regeringen antog den 2 mars 2006. Regeringsprogrammet av den 19 april 2007 omfattar en förlängning av det nationella alkoholprogrammet, effektivisering av alkohol- och narkotikaförebyggande arbete och höjning av priset på alkoholdrycker. Dessutom har alkoholskador fått en framträdande roll i Politikprogrammet för hälsofrämjande, som ingår i regeringsprogrammet, och i Programmet för den inre säkerheten, som godkännts av statsrådet.

I början av mars 2006 antog regeringen ett lagpaket, enligt vilket klockslaget för när dagligvaruhandeln får börja sälja alkoholdrycker flyttades från klockan 7.00 till klockan 9.00 från och med den 1 april 2007. Den 1 januari 2008 höjdes alkoholskatten för starka alkoholdrycker med 15 procent och för de övriga alkoholdryckerna med 10 procent. Även mängdrabatter för ölförpackningar och multiförpackningar med andra alkoholdrycker förbjöds från och med 2008. Likaså förbjöds så kallad happy hour-reklam utanför restauranger samt reklam för alkoholdrycker på tv och i biografier före klockan 21.00.

Alkoholprogrammet 2004–2007 – Utgångspunkter för samarbetet hade som mål att förebygga och minska alkoholskador. Programmet samordnades av social- och hälsovårdsministeriet. Eftersom alkoholskadorna hänger samman med både omfattningen av alkoholkonsumtionen och dryckesvanorna, försöker man genom alkoholprogrammet påverka båda faktorerna. Alkoholprogrammet utarbetades i samarbete med statsförvaltning, kommuner, kyrkor, organisationer och näringsliv. Det byggde på samarbete och kompanjonskap mellan alla parter. De kommuner som ingick ett partnerskapsavtal förband sig samtidigt att uppdatera sina strategier för förebyggande av alkohol- och narkotikaskador och verksamhetsbetingelserna för alkohol- och narkotikaförebyggande arbete samt att fastställa en rad frågor och verksamheter som ska prioriteras. Det nya alkoholprogrammet, som täcker åren 2008–2011, skiljer sig från det tidigare bland annat genom att samordningen och ledningen av det överförts från social- och hälsovårdsministeriet till Stakes grupp för alkohol- och drogarbete.

Genomförandet av alkoholprogrammet följs upp genom flera indikatorer. Dessa är bland annat utvecklingen av registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion, alkoholrelaterade olycksfall och våldsbrott, alkoholrelaterat familjevåld samt antal personer som dött till följd av alkoholbruk. Dessa indikatorer har vid sidan av indikatorer för andra alkoholsituationer sammanställts i denna årsbok. Indikatorer som återger alkohol- och narkotikasituationen kommunvis och i hela landet finns i elektronisk form i indikatorbanken SOTKANet på adressen <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Finländarnas attityd till alkohol

Sedan mitten av 1990-talet har finländarnas attityd till alkohol blivit mindre liberal. En allt större del av befolkningen stöder de gällande alkoholpolitiska begränsningarna eller att de skärps. Enligt en enkät som Stakes lät TNS Gallup genomföra i början av 1994 var 55 procent av de svarande nöjda med de

rådande alkoholpolitiska begränsningarna eller ville skärpa dem, medan motsvarande andel var 80 procent i en undersökning som genomfördes 2001 och 86 procent i en undersökning som genomfördes i januari 2008. Enligt den senaste undersökningen ville 27 procent av befolkningen skärpa de nuvarande begränsningarna och 12 procent liberalisera dem ytterligare. Att attityden blivit mindre liberal visas väl av att 41 procent ville lindra alkoholpolitiken enligt undersökningen 1994.

En överväldigande majoritet av befolkningen ansåg att de nuvarande åldersgränserna för att få köpa alkoholdrycker är lämpliga. År 2008 ansåg 81 procent av de svarande att åldersgränsen på 20 år för köp av starka alkoholdrycker är lämplig, och 87 procent att åldersgränsen på 18 år för köp av vin och öl är lämplig. Totalt cirka 10 procent av befolkningen ansåg att båda åldersgränserna var för låga.

Enligt gallupundersökningar vill finländarna inte att starka alkoholdrycker ska säljas inom dagligvaruhandeln liksom inte heller starköl. Enligt en undersökning som genomfördes i januari 2008 ansåg 90 procent av de intervjuade att starka alkoholdrycker bör man kunna köpa endast i Alko. När det gäller starköl var motsvarande andel 69 procent. Det nuvarande säljsystemet för mellanöl fick folkmajoritetens stöd, eftersom 86 procent av de intervjuade ansåg att mellanöl ska säljas också i livsmedelsbutiker. Vin ville 34 procent av de intervjuade köpa i livsmedelsbutiker, medan 65 procent ansåg att vin bör man kunna köpa endast i Alko.

1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2007

1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser

Den 1 januari 2004 slopades kvoterna för skattefri import till Finland av alkoholdrycker för eget bruk från andra EU-länder. Mängderna alkoholdrycker som man får importera skattefritt från länder utanför EU förblev oförändrade, dvs. en resande får införa en liter starka alkoholdrycker eller två liter mellanprodukter samt två liter vin och 16 liter öl skattefritt till Finland. Även tidsgränserna förblev desamma, dvs. en person som är bosatt i Finland får på annat sätt än per flyg importera alkoholdrycker till Finland från länder utanför EU endast om resan varat över 20 timmar.

Man väntade sig att slopandet av mängdbegränsningarna skulle leda till att resandeförseln av alkohol avsevärt ökar, särskilt efter att Estland hade blivit EU-medlem den 1 maj 2004. Estlands betydelse som källa för import av alkohol beror på landets uppenbart lägre alkoholpriser än Finlands, dess geografiska närhet till Finland och avskaffandet av importkvoter för alkohol och av bestämmelsen om en restid på 20 timmar för att få importera alkohol från Estland till Finland. Den 1 mars 2004 sänktes skatten på alkoholdrycker för att tygla en ökande resandeförsel och förebygga negativa följder av den. Skatten sänktes i snitt 33 procent på så sätt att skatten på starka alkoholdrycker sänktes med 44 procent, på mellanprodukter med 40 procent, på vin med 10 procent och på öl med 32 procent. Under 2005–2007 var alkoholskatten oförändrad.

År 2007 steg de nominella priserna på alkoholdrycker 1,2 procent jämfört med året innan. Om man utgår från distributionskanalerna, steg detaljhandelspriserna med 1,3 procent och priserna på alkohol som serveras med 1,1 procent. När man jämför de olika varugrupperna, framgår det att priserna på övriga starka alkoholdrycker och starköl steg mest, nämligen 2,2 procent. Även priserna på long drink steg mer än de övriga priserna, nämligen 1,7 procent. I fråga om de övriga varugrupperna var prisstegringen cirka 1 procent. Undantaget var mellanöl, vars pris var nästan på samma nivå som året innan.

Utvecklingen av de totala priserna inom detaljhandeln med och serveringen av alkoholdrycker följde en likadan linje, men skillnaderna mellan varugrupper var större än föregående år. Serveringspriserna på starka alkoholdrycker, starköl, lättvin och cider steg tydligt mer än detaljhandelspriserna.

Med beaktande av inflationen var alkoholdryckernas realpriser 1,2 procent lägre än 2006. Detaljhandelspriserna var 1,1 procent och priserna på serverad alkohol cirka 1,3 procent lägre.

Jämfört med året före skattesänkningen, dvs. 2003, var realpriserna på alkoholdrycker nästan 14 procent lägre 2007. I fråga om serverad alkohol var effekterna av skattesänkningen redan från början små och prissänkningen jämnades redan 2005 ut i priserna på alkoholdrycker som serveras. År 2007 var detaljhandelns realpriser fortfarande 19 procent lägre än 2003.

1.3.2 Total alkoholkonsumtion

År 2007 var den totala alkoholkonsumtionen 55,3 miljoner liter 100-procentig alkohol, vilket i förhållande till invånarantalet är 10,5 liter per invånare och år. Föregående år var motsvarande siffror 54,1 miljoner liter respektive 10,3 liter, så jämfört med 2006 hade den totala alkoholkonsumtionen per invånare ökat med 1,9 procent.

Den totala alkoholkonsumtionen omfattar både den registrerade och den oregistrerade alkoholkonsumtionen. Den registrerade alkoholkonsumtionen omfattar försäljningen i Alkos butiker samt det som grossisterna av alkoholdrycker levererar till livsmedelsbutiker, kiosker och bensinstationer samt till restauranger med serveringstillstånd. Den oregistrerade alkoholkonsumtionen inbegriper laglig och olaglig hemtillverkning, resandeförsel av alkohol, smugglad alkohol, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som finländarna konsumerat utanför Finlands gränser minskad med alkohol som utlänningar köpt och konsumerat i Finland.

1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion

Den registrerade alkoholkonsumtionen fortsatte öka 2007. Från året innan ökade konsumtionen med 3,8 procent till 46,1 miljoner liter 100-procentig alkohol. Den registrerade alkoholkonsumtionen per invånare var 8,7 liter, dvs. 0,3 liter mer än året innan. Ökningen av den registrerade alkoholkonsumtionen återspeglar både att befolkningens köpkraft ökat och att den oregistrerade alkoholkonsumtionen minskat.

Beräknad i liter var konsumtionen av starka drycker densamma per invånare år 2007 som föregående år. Ölkonsumtionen ökade med 3,9 procent och konsumtionen av lättvin med 6,3 procent jämfört med året innan. Ciderkonsumtionen i liter ökade med 3,9 procent och konsumtionen av long drink med 22,5 procent. Däremot minskade konsumtionen av starkvin med 3,0 procent.

Den registrerade konsumtionens struktur har inte ändrats särskilt mycket sedan 2004. Andelarna för starka alkoholdrycker och öl av den registrerade konsumtionen minskade lite och var 27,3 respektive 45,0 procent 2007. Andelen för lättvin ökade lite och var 15,3 procent. Andelarna för cider, long drink och starkvin var 6,1 procent, 4,1 procent respektive 1,7 procent.

Sänkningen av alkoholskatten 2004 sänkte mest detaljhandelspriserna på alkoholdrycker. År 2004 ökade således detaljhandelskonsumtionen med 9,1 procent från året innan. Även efter 2005 fortsatte detaljhandelskonsumtionen att öka och år 2007 var den 84,6 procent av den registrerade konsumtionen. Allt som allt såldes via detaljhandeln (Alkos butiker, livsmedelsbutiker, kiosker och bensinstationer) 39,0 miljoner liter 100-procentig alkohol. dvs. 7,35 liter per invånare.

År 2004 minskade konsumtionen av serverad alkohol med 3,1 procent och dess andel av den registrerade alkoholkonsumtionen var 16,7 procent. Efter 2004 har konsumtionen av serverad alkohol minskat med 0,9 procent, men dess andel av den registrerade konsumtionen har minskat till 15,4 procent. År 2007 konsumerades i restauranger som får servera alkohol totalt 7,1 miljoner liter 100-procentig alkohol, dvs. 1,33 liter per invånare.

1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion

År 2004 ökade resandeförseln omräknad till 100-procentig alkohol med nästan 80 procent jämfört med året innan. År 2005 ökade den ytterligare med ungefär 12 procent. Resandeförseln av starka alkoholdrycker var nästan 2,5-dubbel 2005 jämfört med 2003. År 2006 minskade resandeförseln av alkohol med cirka en femtedel, och 2007 fortsatte den att minska men betydligt långsammare, dvs. minskningen var 2,8 procent jämfört med året innan. Trots det var resandeförseln fortfarande cirka hälften större än 2003. År 2007 ökade resandeförseln av long drink med ungefär en tredjedel jämfört med året innan. Resandeförseln av starka alkoholdrycker var någorlunda oförändrad. Från 2006 till 2007 minskade resandeförseln av öl med drygt en tiondel och vinets och mellanprodukternas med cirka en femtedel.

Hemtillverkningen av öl och vin har minskat sedan mitten av 1990-talet. Denna utveckling fortsatte 2007. År 2004 minskade smugglingen och den olagliga tillverkningen av alkohol tydligt och fortsatte att minska 2005. Smuggling och olaglig tillverkning av alkohol beräknas ha varit på samma nivå som tidigare år 2006, men verksamheten i fråga ökade lite 2007.

År 2007 beräknades den oregistrerade alkoholkonsumtionen vara 1,8 liter 100-procentig alkohol per invånare, medan den hade varit 2,3 liter 2005 och 1,7 liter 2003. Den oregistrerade alkoholkonsumtionens andel av den totala alkoholkonsumtionen var ungefär 17 procent 2007. År 2007 utgjorde resandeförseln ungefär 74 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen. Andelen alkohol som konsumerats utomlands var cirka 18 procent och den lagliga hemtillverkningens andel var ungefär 4 procent. Den olagliga alkoholens andel var cirka 5 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen.

1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning

Den totala alkoholkonsumtionen har mer än fördubblats under tre årtionden. Under samma period har dryckesvanorna förändrats och svaga drycker har blivit populärare. När nästan 70 procent av alkoholkonsumtionen utgjordes av starka drycker i början av 1960-talet, var deras andel drygt en fjärdedel på 2000-talet. Under samma period har ölets och lättvinets popularitet ökat. Trots det har två särdrag i den finländska dryckeskulturen inte förändrats. Man dricker i allmänhet inte alkohol till maten och berusningsdrickande är fortfarande vanligt.

Enligt alkohol- och narkotikaundersökningen 2006 hade 88 procent av de 15–69-åriga finländarna druckit någon typ av alkoholdryck under de senaste 12 månaderna. Flest personer som använder alkohol fanns bland unga vuxna och personer i medelåldern. Under de senaste 12 månaderna hade 92 procent av männen i åldern 30–49 år och 90 procent av kvinnorna i samma ålder brukat alkohol. När det gäller andelen personer som brukar alkohol, är skillnaden mellan könen rätt liten nuförtiden. Medan 43 procent av kvinnorna och 13 procent av männen uppgav i dryckesvaneundersökningen 1968 att de var nykterister, var motsvarande siffror 13 procent för kvinnorna och 10 procent för männen i enkätundersökningen 2006. (Alkohol- och narkotikaundersökningen 2006.)

Uppskattningsvis 250 000–500 000 personer av den vuxna befolkningen, dvs. 6–12 procent, är storkonsumenter av alkohol. De tio procent av alkoholbrukarna som konsumerar mest dricker drygt 40 procent av all alkohol. År 2006 drack 12 procent av männen och 4 procent av kvinnorna alkohol minst fyra gånger i veckan. Av männen drack 24 procent sex eller fler alkoholportioner på en gång minst en gång per vecka, medan 13 procent av kvinnorna drack fyra portioner eller mer minst en gång per vecka. Av männen uppgav 17 procent och av kvinnorna 5 procent att de varit ordentligt berusade minst en gång i månaden. (Alkohol- och narkotikaundersökningen 2006.)

Enligt studien om ungdomars hälsobeteende börjar man pröva på alkohol huvudsakligen i åldern 12–16 år. År 2006 hade nio av tio 12-åringar inte druckit alkohol under det senaste året. Den motsvarande andelen för åldersgruppen 16 år var en av fem. Enligt Espad-undersökningen och enkäterna om hälsan i skolan hade användningsfrekvensen för alkohol minskat lite bland 16-åringar och yngre under 2000-talet. Även berusningsdrickande hade blivit lite ovanligare i dessa åldersgrupper. Trots det var andelen ungdomar som dricker sig berusade varje vecka fortfarande ungefär en femtedel.

Finländarna dricker sig fortfarande oftare berusade än europeerna i snitt, även om de dricker alkohol mer sällan än genomsnittet. (Studien om ungdomars hälsobeteende, enkäten Hälsa i skolan, Espad-undersökningen.)

1.4 Tjänster inom missbrukarvården

Kommunerna är skyldiga att anordna service för missbrukare. Systemet för tjänster inom missbrukarvården omfattar socialvårdens och hälsooch sjukvårdens allmänna öppenvårdstjänster samt tjänster av institutionsvårdstyp. Öppenvårdstjänsterna tillhandahålls av bl.a. hälsovårdscentralerna, företagshälsovården, skol- och studerandehälsovården samt mentalvårds- och socialbyråerna, medan tjänsterna av institutionsvårdstyp tillhandahålls på sjukhusen och inom boendeservicen. Missbrukarvårdens specialtjänster tillhandahålls i form av öppenvård av bland annat A-klinikerna, ungdomsstationerna, missbrukarstationerna, hälsorådgivningsställena och dagcentralerna. Tjänster av institutionsvårdstyp tillhandahålls på bland annat avvänjnings- och rehabiliteringsinrättningarna och inom boendeservicen.

Genom en inventering av alkohol- och narkotikarelaterade fall, som genomförs med fyra års mellanrum, samlar man in ett tvärsnitt av uppgifter om antal missbruksrelaterade besök hos olika tjänster. Inventeringen redovisar inte antalet enskilda klienter, utan genom den utreds antalet alkohol- och narkotikarelaterade ärenden. Samma klient kan ha utnyttjat flera olika tjänster under det dygn inventeringen pågick.

Enligt resultatet från inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall 2007 hade servicestrukturen förändrats jämfört med föregående inventering. Enligt inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall 2003 fanns det missbruksklienter vanligen inom boendeservicen eller på skyddshärbärgen, men enligt inventeringen 2007 påträffades de i allmänhet på en A-klinik eller motsvarande plats. Av intresse är också att man inom hemservicen oftare än tidigare träffade klienter som brukade alkohol och andra droger. Detta är antagligen ett tecken på att missbruksproblemen bland äldre ökar. Av de alkohol- och narkotikarelaterade besöken var 62 procent öppenvårdsbesök och 38 procent institutions- och boendeservicebesök. Andelen besök hos missbrukarvårdens specialtjänster var 46 procent. En tredjedel av alla alkohol- och narkotikarelaterade besök gjordes inom ramen för hälso- och sjukvården. (Nuorvala, Huhtanen, Ahtola & Metso 2008.)

1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster

Missbrukarvårdens specialtjänster hör närmast till socialförvaltningen. De omfattar emellertid också sådana specialtjänster inom hälso- och sjukvården genom vilka narkotikabrukare får läkemedelsbehandling. Ökningen av alkoholkonsumtionen har allmänt sett ökat efterfrågan på service för missbrukare på 2000-talet. Detta har märkts såväl i ett ökande klientantal som i att vårdperiodernas längd ökat.

År 2007 hade A-klinikerna totalt 45 976 klienter. Antalet klienter hade ökat med nästan 4 procent jämfört med året innan. Ungdomsstationerna hade 5 281 klienter, vilket är uppenbart färre än 2006.

Totalt 10 225 klienter fick avgiftningsbehandling inom den missbrukarvård kommunerna bekostar. Antalet är lite mindre än 2006. Däremot hade antalet vårddygn ökat. År 2007 var antalet vårddygn inom avgiftningsbehandlingen 106 677. Vid rehabiliteringsinrättningarna inom missbrukarvården var både antalet klienter och vårddygn mindre än föregående år. År 2007 var antalet klienter 6 792 och antalet vårddygn 296 779.

År 2007 använde 3 892 klienter missbrukarvårdens boendeservice, medan 1 629 klienter bodde på skyddshärbärgen. Framför allt antalet klienter på skyddshärbärgen hade ökat avsevärt. Klienternas boendeperioder blev allt längre såväl på skyddshärbärgena som inom missbrukarvårdens boendeservice.

1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården

År 2007 registrerades 26 748 vårdperioder med en alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos och 37 580 vårdperioder med en alkoholrelaterad sjukdom som antingen huvud- eller bidiagnos. Jämfört med året innan ökade andelen alkoholrelaterade sjukdomar som huvuddiagnos med 2,7 procent och andelen som antingen huvud- eller bidiagnos med nästan 3 procent. Vårdperioder med psykiska störningar orsakade av alkohol har ökat mycket snabbt ända sedan 2004 och gör det fortfarande. Antalet vårdperioder med leversjukdomar var på samma nivå som föregående år. Jämfört med 2003 hade alkoholrelaterade sjukdomar som huvuddiagnos ökat med ungefär 12 procent och som bidiagnoser med cirka 16 procent. På avdelningarna var 79 procent av dem som vårdats på grund av alkoholrelaterade sjukdomar män och 21 procent kvinnor.

1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall

År 2007 dog i Finland till följd av alkoholbruk totalt 3 097 personer, dvs. 48 personer mer än året innan och 600 personer mer än 2003. Ända sedan 2004 har antalet alkoholrelaterade dödsfall ökat mycket snabbt. Alkoholrelaterade orsaker har sedan 2005 varit den vanligaste dödsorsaken bland män och kvinnor i arbetsför ålder (15–64 år).

År 2007 avled 2 184 personer i alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning. Jämfört med året innan ökade antalet dödsfall till följd av leversjukdomar orsakade av långvarigt alkoholbruk. Däremot var antalet förgiftningsdödsfall med direkt anknytning till alkohol oförändrat. Totalt 1 145 personer dog av leversjukdomar, dvs. 167 personer mer än året innan. Totalt 582 personer, dvs. 5 personer färre än 2006, dog av alkoholförgiftning.

Antalet dödsfall till följd av olycksfall och våld i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd minskade jämfört med 2006. År 2007 dog 884 personer i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd genom olycksfall eller våld, vilket är 117 personer färre än året innan.

Enligt Statistikcentralens så kallade breda definition av alkoholrelaterade dödsfall var alkoholen dessutom en bidragande orsak till 1 579 dödsfall utöver de ovannämnda dödsfallen.

1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande

1.5.1 Våldsbrottslighet

År 2007 fick polisen kännedom om totalt 35 142 våldsbrott. Antalet ökade med drygt 12 procent jämfört med föregående år. Detta berodde på att brotten mot liv och misshandelsfallen ökat. Antalet brott mot liv ökade med cirka 14 procent och misshandelsfallen ökade med ungefär 12 procent jämfört med året innan.

Alkoholbruk och våldsbrott har av tradition varit nära kopplade till varandra. Under de senaste åren har ungefär 55–60 procent av de personer som misstänks för brott mot liv som polisen fått kännedom om, och cirka 60–70 procent av dem som misstänks för misshandelsbrott, varit alkoholpåverkade vid tidpunkten för brottet. Den ökande alkoholkonsumtionen från och med mitten av 1990-talet har stadigt ökat antalet våldsbrott.

1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott

År 2007 fick polisen kännedom om 27 544 rattfyllerifall. Det föregående årets neråtgående trend bröts och antalet rattfyllerifall började öka. Ökningen var nästan 7 procent. Andelen grova rattfyllerifall av alla rattfyllerifall var 55 procent, vilket är 1 procent mindre än året innan.

År 2007 avled 103 personer i samband med rattfylleriolycksfall, medan 1 131 personer skadades. År 2007 var andelen alkoholrelaterade vägtrafiksolycksfall som lett till döden cirka 25 procent och som lett till skador cirka 12 procent.

Från och med 1996 har antalet förare som "smakat på alkohol" eller med andra ord blåst under 0,5 promille nästan fördubblats i nationella razzior. År 2006 var andelen förare som "smakat på alkohol" ändå lite mindre än 2005.

1.5.3 Omhändertagande

År 2007 omhändertogs 97 726 personer som var påverkade av alkohol eller andra droger. Detta är 1 833 personer färre än året innan. Flest omhändertagna hade landskapet Nyland. Landskapet Norra Savolax hade det största antalet omhändertagna per invånare.

1.6 Alkoholekonomin och kostnader för alkoholskador

Enligt den registrerade alkoholkonsumtionen 2007 använde konsumenterna sammanlagt 4,1 miljarder euro för köp av alkohol, vilket åter är en ökning från året innan. Med andra ord köpte man alkoholdrycker för 773 euro per invånare, vilket är 29 euro mer per invånare än 2006. Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna var 4,5 procent. Statens skatteintäkter av alkoholen (inklusive mervärdesskatt) ökade med nästan 5 procent till 1,8 miljarder euro, vilket utgjorde 4,1 procent av statens intäkter (exklusive finansiella åtgärder).

År 2006 var de direkta kostnaderna för de skadeverkningar som alkoholbruket orsakar 0,7–0,9 miljarder euro och de indirekta kostnaderna var 3,1–5,8 miljarder euro. Över en tredjedel av de direkta kostnaderna orsakades av satsningar på att upprätthålla ordningen. Hälso- och sjukvårdens andel var en fjärdedel och socialvårdens andel var drygt en femtedel av de direkta utgifterna för alkoholskador. År 2006 ökade de indirekta skadekostnaderna fortfarande på grund av det ökande antalet alkoholrelaterade sjukdagar.

2 Narkotikalägets utveckling

Under 1990-talet ökade experimenteringen med och bruket av narkotika, men både experimenteringen och bruket började minska mot slutet av årtusendet och stabiliserades efter år 2000. År 2006 uppgav cirka 13 procent av finländarna i åldern 15–69 år att de brukat eller prövat på något narkotiskt ämne någon gång under sitt liv (Hakkarainen & Metso 2007).

Det ökande bruket av narkotika ledde till att efterfrågan på service för missbrukare ökade. Under 2000-talet var en betydelsefull förändring bland narkotikaklienterna inom missbrukarvården att andelen brukare som sökt vård främst på grund av missbruk av buprenorfin kraftigt ökade. År 2007 var buprenorfin det primära missbruksmedlet för 33 procent av missbrukarvårdens narkotikaklienter, medan det motsvarande procenttalet var bara 7 procent år 2000 (informationssystemet för narkomanvården).

2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik

I statsrådets principbeslut om narkotikapolitiskt samarbete för åren 2008–2011 (SHM 2007) uppställs som ett allmänt mål för narkotikapolitiken i Finland att förebygga bruk och spridning av narkotika, så att de ekonomiska, sociala och individuella skador och kostnader som föranleds av narkotikabruket och bekämpningen förblir så små som möjligt. Den finländska narkotikapolitiken bygger på allmänna samhällspolitiska åtgärder, nationell lagstiftning och relevanta internationella avtal. Alla dessa förebygger efterfrågan och utbud, minskar narkotikarelaterade skador samt syftar till att hänvisa dem som har narkotikaproblem till vård i ett så tidigt skede som möjligt samt att ställa dem som gjort sig skyldiga till illegal verksamhet till straffrättsligt ansvar. På detta sätt fortsätter statsrådet att motarbeta narkotikabruket på grundval av principbeslut som fattats 1998, 2000 och 2004.

Enligt beslutet fortsätter och stärker statsrådet den narkotikapolitiska samordningen samt samarbetet mellan förvaltningsområden under regeringsperioden 2008–2011. Vilken effekt den narkotikapolitik som tillämpas får följs bland annat genom följande instrument: omfattningen av narkotikabruket efter åldersgrupp, antalet narkotikamissbrukare, perioder av sjukhusvård, narkotikarelaterade dödsfall, narkotikarelaterade fall av smittsamma sjukdomar, narkotikabrott, narkotikabeslag samt antalet personer polisen styrt till vård. I arbetet som bekämpar narkotikabruk beaktas de åtgärder som fastställts i regeringens olika program samt bland annat de sätt som fastställts i programmet för den inre säkerheten.

I enlighet med riktlinjerna i statsrådets principbeslut godkände riksdagen en ny narkotikalag (272/2008) 2008, genom vilken Finlands narkotikalagstiftning reviderades till att motsvara EG-bestämmelserna. Dessutom leder den till effektivare narkotikatillsyn genom att myndighetssamarbetet ökar. I övrigt har lagändringarna inte ändrat den nationella narkotikapolitikens riktlinjer. Lagen trädde i kraft från och med september 2008.

2.2 Experimentering med och bruk av narkotika

Särskilt bland ungdomar och unga vuxna ökade experimentering med och bruket av narkotika i hela landet på 1990-talet. Efter övergången till 2000-talet visade sig de första tecknen på att tillväxttakten avtar och under de senaste åren har situationen stabiliserats.

År 2006 uppgav 16 procent av männen och 11 procent av kvinnorna att de någon gång prövat på cannabis. Detta är 1 procent fler än 2002 och 2004. Under det senaste året hade 3 procent prövat på cannabis. (Hakkarainen & Metso 2007.) Under hela denna period har inga systematiska förändringar skett i de unga vuxnas (15–34 år) experimentering med cannabis under livstiden eller under det senaste året. Däremot minskade andelen 15–24-åringar stadigt inom brukargruppen, medan andelen 25–34-åringar ökade. Totalt sett var bruket dock klart större än i början av 1990-talet.

Av den vuxna befolkningen hade 7 procent använt läkemedel i berusningssyfte under sin livstid och cirka 3 procent under det senaste året. Av den vuxna befolkningen hade 2 procent prövat på amfetamin och 1,5 procent på ecstasy någon gång. Kokain, LSD och svamp hade 1 procent av befolkningen prövat på. (Hakkarainen & Metso 2007.)

Enligt Espad-undersökningen 2007 hade 8 procent av 15–16-åringarna prövat på cannabis någon gång under sitt liv. Andelen var 10 procent 1999 och 11 procent 2003. När det gäller bruket av alkohol och andra droger, har man kunnat urskönja utjämning och minskning under hela 2000-talet i fråga om alkoholbruk i berusningssyfte, blandbruk av alkohol och piller, tobaksrökning samt cannabisbruk. Undantaget i ovanstående utveckling är den ökande experimenteringen med lim och lösningsmedel samt för flickornas del med lugnande medel och sömnmedel. Enligt undersökningen 2007 hade över 10 procent av ungdomarna prövat på lim och lösningsmedel. Av flickorna hade nästan 10 procent också prövat på lugnande medel eller sömnmedel som berusningsmedel. (Ahlström m.fl. 2003, 2008.)

År 2005 gjordes en uppskattning av omfattningen av särskilt problematiskt narkotikabruk, som ofta är intravenöst. Intravenöst bruk förekom särskilt vid missbruk av opiat, och i Finland särskilt av buprenorfin, men också vid missbruk av amfetamin. Enligt undersökningen var andelen missbrukare av amfetamin och opiat i åldersgruppen 15–54 år cirka 0,5–0,7 procent i hela landet och 0,9–1,4 procent i huvudstadsregionen. Majoriteten av missbrukarna använde amfetamin. (Partanen P. m.fl. 2007.)

2.3 Finländarnas attityder till narkotika

Enligt en uppföljningsundersökning om levnadsvanor som påverkar den vuxna befolkningens hälsa ansåg 75 procent av finländarna 2007 att bruket av narkotika är ett allvarligt eller mycket allvarligt problem. Antalet har minskat stadigt sedan 2001, när 90 procent av de svarande ansåg detta. (Piispa m.fl. 2008.)

Siffrorna vid millennieskiftet återspeglade det snabbt ökande bruket i slutet av 1990-talet. Attityderna har dämpats av att man i viss mån vant sig vid närvaron av narkotika, när bruket och skadeverkningarna inte längre ökar och narkotikaläget stabiliserats. Narkotikaproblemet har i viss utsträckning "normaliserats" och blivit en del av den större helheten av missbruksproblem.

2.4 Systemet för narkomanvård

I utvecklingen av narkomanvården har service med så kallad låg tröskel och utbildning i anslutning till detta framhävts. Det första stället där man ger hälsorådgivning och där narkotikabrukare kan byta ut sina sprutor och nålar upprättades i Finland 1997. År 2000 blev underhålls- och substitutionsbehandling en officiell del av servicen för missbrukare. Strävan är att särskilt svårbehandlade (patienter med dubbel- eller trippeldiagnos) ska få behandling centraliserat vid specialtjänstenheter.

Från och med 2004 omfattas även hälsovårdscentralerna av skyldigheten att anordna hälsorådgivning. Dessutom fungerar apoteken som viktiga förmedlare av rena sprutor och nålar på orter där det inte ges någon annan hälsorådgivning.

År 2002 utfärdades det en separat förordning (289/2002) om läkemedelsbehandling av opioidberoende personer. Förordningen upphävdes 2008 genom en ny förordning (33/2008), som syftar till att svara mot det växande behovet av substitutionsbehandling.

2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare

Sedan 1998 har anonyma vårddata om narkotikabrukare samlats in genom en datainsamling som är frivillig för behandlingsenheterna. År 2007 deltog 110 missbrukarvårdsenheter i datainsamlingen och man fick uppgifter om 4 141 klienter. De enheter som deltog representerade A-kliniker, ungdomsstationer, avgiftnings- och rehabiliteringsenheter, öppen- och institutionsvårdsenheter som har specialiserat sig på narkomanvård samt psykiatriska enheter. Insamlingens tyngdpunkt låg på enheter inom öppenvården och i Södra Finlands län.

Enligt informationssystemet för narkomanvården var användningen av opiat (46 procent) oftare huvudorsaken till att brukare av narkotika eller läkemedel, dvs. så kallade narkotikaklienter, sökte vård jämfört med användningen av amfetamin eller andra stimulantia (19 procent). Andelen brukare som sökt vård främst på grund av missbruk av buprenorfin, som hör till opiatgruppen, ökade kraftigt och var 33 procent 2007, medan till exempel andelen som sökt vård på grund av heroin var 2 procent. Typiskt för den finländska narkotikakulturen är att största delen av brukarna av amfetamin och opiat använder ämnet intravenöst. Blandbruk av narkotika var vanligt. Nästan två av tre uppgav att de använde åtminstone tre missbruksmedel, som var orsak till att de sökt vård.

Enligt informationssystemet för narkomanvården var de personer som sökt narkomanvård 2007 liksom tidigare unga vuxna. Åldersgenomsnittet var 29 år och kvinnorna var i snitt nästan tre år yngre än männen. Klienterna löpte vanligen risk att bli utslagna eller så var de redan utslagna. Utbildningsnivån var låg och arbetslöshet (65 procent) allmänt. Var tionde av klienterna var bostadslös.

Hälsorådgivningsställen fanns det i cirka 40 kommuner. Enligt en anonym datainsamling hade hälsorådgivningsställena cirka 11 900 klienter år 2006. Mest klienter hade hälsorådgivningsställena i Helsingfors (ca 7 250 klienter), Vanda (ca 1 600 klienter), Åbo (ca 900 klienter), Esbo (ca 650 klienter) och Tammerfors (ca 500 klienter).

2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården

Under 2007 registrerades på vårdavdelningarna inom hälso- och sjukvården sammanlagt 6 275 perioder av narkomanvård där någon narkotikarelaterad sjukdom (dvs. sjukdom orsakad av narkotika eller läkemedel) var huvuddiagnosen och 9 000 vårdperioder med en narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos. Behandling av läkemedelsrelaterade förgiftningar där det verksamma ämnet inte angetts har ökat mycket kraftigt under flera år. Från och med 2005 har dessa vårdperioder separerats till en egen grupp med namnet "Ospecificerat läkemedel". Perioderna av narkomanvård utgör en femtedel av sjukhusens alla perioder av missbrukarvård och över hälften av perioderna när det är fråga om personer under 35 år.

Av de smittsamma sjukdomarna är framför allt hepatit C ofta förknippat med intravenöst bruk av narkotika. Det årliga antalet nya fall av hepatit C har dock minskat under de senaste åren. År 2007 var antalet nya smittfall enligt preliminära uppgifter 1 157. (Folkhälsoinstitutets register för smittsamma sjukdomar.) Enligt informationssystemet för narkomanvården hade 63 procent av de narkotikaklienter som genomgått ett hepatit C-test fått ett positivt testresultat.

En annan allvarlig virusinfektion som sprids via blod är hiv. År 1998 utbröt en hivpidemi bland injektionsmissbrukare av narkotika, men inom några år lyckades man hejda ökningen av smittfall. Antalet smittfall orsakade av intravenöst bruk av narkotika har minskat under hela 2000-talet. Enligt 2007 års preliminära uppgifter hade smittan fått genom intravenöst bruk av narkotika i 6 procent av de nya hivfallen, medan andelen var över hälften år 1999. (Folkhälsoinstitutets register för smittsamma sjukdomar.) Enligt informationssystemet för narkomanvården var cirka 1 procent hivpositiva av de klienter som genomgått ett hivtest.

2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall

I de rättsmedicinska läkemedels- och narkotikaundersökningar som genomfördes 1997–2000 för att reda ut dödsorsaken nästan fördubblades fynden av narkotika. Efter detta stabiliserades antalet fynd under några år huvudsakligen för att det inte fanns heroin på marknaden. Samtidigt minskade antalet heroindödsfall. Under de senaste åren har antalet narkotikafynd åter ökat. Enligt preliminära uppgifter gjordes narkotikafynd vid 234 dödsfall 2007, vilket är mer än någonsin tidigare. Antalen buprenorfin- och amfetaminfynd har ökat. I cirka hälften av fallen var den så kallade underliggande dödsorsaken narkotikaförgiftning. Heroin- och kokaindödsfall är ovanliga. (Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet.)

2.5 Narkotika och brottslighet

2.5.1 Narkotikabrott

År 2007 fick polisen kännedom om 15 448 narkotikabrott, vilket är cirka 16 procent mer än året innan. Av narkotikabrotten var 67 procent straffbart bruk av narkotika och 27 procent narkotikabrott. Andelen grova narkotikabrott var 6 procent av alla narkotikabrott. På Finlands narkotikamarknad finns det särskilt cannabisprodukter, och i fråga om syntetiska narkotika amfetamin och ecstasy, buprenorfin samt läkemedel med bentsodiatsepin.

2.5.2 Våldsbrottslighet

År 2007 var 0,3 procent av alla som misstänktes för misshandelsbrott (misshandel, lindrig misshandel och grov misshandel) narkotikapåverkade och över 60 procent alkoholpåverkade vid tidpunkten för brottet. År 2007 var i fråga om utredda rån 2 procent av de misstänkta och i fråga om grova rån 4 procent av de misstänkta narkotikapåverkade vid tidpunkten för rånet. Att begå rån (44 procent) och grova rån (28 procent) alkoholpåverkad var fortfarande många gånger vanligare än att begå rån narkotikapåverkad.

2.5.3 Vägtrafikbrott

År 2007 konstaterades narkotika i 3 276 rattfyllerifall. Andelen av alla fall av rattfylleri var ungefär 12 procent. Dessutom konstaterades narkotika tillsammans med alkohol i cirka 3 procent av fallen.

År 2003 ändrades bestämmelserna om rattnykterhet och man gick in för en så kallad nollgräns för narkotika. Till följd av detta ökade antalet narkotikafall i trafiken med över 50 procent från 2002 till 2003. Åren 2004–2007 fortsatte antalet narkotikafall att öka.

2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika

År 2006 uppgick de direkta kostnaderna för skadeverkningar som orsakats av narkotika- och läkemedelsmissbruk till ungefär 0,2–0,3 miljarder euro, medan de indirekta skadekostnaderna var 0,4–0,9 miljarder euro. De största direkta kostnaderna uppstod inom socialvården och brottskontrollen. De indirekta kostnaderna ökade fortfarande till följd av det ökande antalet dödsfall i anslutning till narkotika. Den överlägset största delen av de indirekta kostnaderna hänförde sig till värdet på det liv som förlorats till följd av för tidig död.

3 Alkohol tillstånds- och tillsynsfrågor

År 2007 ökade antalet Alkobutiker, men antalet livsmedelsbutiker fortsatte att minska. Det totala antalet restauranger var nästan oförändrat. Inom övervakningen av försäljningen och serveringen av alkoholdrycker och inom handledningen av tillståndshavarna har man strävat efter att särskilt minska försäljningen till minderåriga och berusade. Man återkallade permanent 54 restaurangers serveringstillstånd. Dessutom återkallade man permanent sex livsmedelsbutikers detaljhandelstillstånd.

Inom produkttillsynen uppmärksammades särskilt produkter vars marknadsföring är inriktad på barn och ungdomar. År 2007 fick tre produkter säljförbud.

3.1 Alkohol tillstånds- och tillsyns förvaltning

Som alkohol tillstånds- och tillsynsmyndigheter fungerar Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV) och länsstyrelserna.

Tillstånd till tillverkning och användning av och till partihandel med alkoholdrycker, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd till import av sprit beviljas av produkttillsynscentralen.

Länsstyrelserna beviljar tillstånd till detaljhandel med och servering av alkoholdrycker samt övervakar alkoholförsäljning och reklam och annan säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker inom sitt verksamhetsområde.

Enligt 1 a § (1140/2004) i statsrådets förordning om alkoholdrycker och sprit har produkttillsynscentralen till uppgift att styra och utveckla länsstyrelsernas tillståndsförvaltning och övervakning, producera informations- och kommunikationstjänster för alkoholförvaltningen samt att i hela landet övervaka detaljhandel med och servering av alkoholdrycker, samt reklam och annan säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker. Syftet med att styra och utveckla tillståndsförvaltningen och övervakningen är för det första att effektivisera åtgärderna för att det syfte som anges i 1 § i alkohollagen ska uppnås och för det andra att trygga en enhetlig tillämpning av lagen i hela landet.

År 2007 gjorde länsstyrelsen mer inspektionsbesök än tidigare. Särskilt inspektionerna av både serverings- och detaljhandelsställen ökade. Inom inspektionsverksamheten lades särskild vikt vid övervakning av åldersgränserna samt försäljning till berusade. I samband med inspektionerna följdes även ibruktage av frivilliga planer för egenkontroll.

Tillståndshavarens egenkontroll är av stor betydelse när man strävar efter att förebygga skadeverkningar som orsakats av försäljning och servering av alkohol. Egenkontrollen effektiviserar alkohollagens krav att den ansvariga föreståndaren och dennas ställföreträdare på serveringsstället måste ha tillräcklig yrkeskompetens för uppgiften. I samband med inspektionsbesöken granskades att den ansvariga föreståndaren och dennas ställföreträdare på serveringsstället har tillräcklig yrkeskompetens för uppgiften.

Varje år uttas en tillsynsavgift av tillståndshavarna. Dessutom uttas en särskild tillsynsavgift för övervakning av restauranger med förlängd serveringstid.

3.2 Detaljhandel med alkoholdrycker

I slutet av 2007 var antalet Alkobutiker 338. Alko har rätt att på beställning leverera alkoholdrycker via utlämningsställen. Deras antal var i slutet av året 130. Antalet detaljhandelstillstånd för drycker som tillverkas genom jäsning och innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol var 6 229, vilket är 169 tillstånd färre än året innan. Antalet gårdsvins- och sahtibutiker var 47 i slutet av 2007, vilket är en färre än föregående år. År 2007 kostade ett beslut om detaljhandelstillstånd 170–340 euro.

Till följd av förseelser vid försäljning gav länsstyrelserna Alko Oy en skriftlig anmärkning och en gårdsvinsbutik en skriftlig varning.

När det gäller livsmedelsbutiker återkallade länsstyrelserna som tillsynsåtgärd permanent sex detaljhandelstillstånd och 25 för en viss tid. Antalet varningar och anmärkningar uppgick till 48.

3.3 Servering av alkoholdrycker

År 2007 beviljade länsstyrelserna 529 nya serveringstillstånd, som är i kraft tills vidare. Man beviljade också 251 tidsbundna serveringstillstånd för högst ett år. Tillfälliga serveringstillstånd för högst en månad för olika evenemang beviljades sammanlagt 856. I slutet av 2007 fanns det 5 842 giltiga serveringstillstånd för restauranger med A- eller B-rättigheter och 2 524 för restauranger med C-rättigheter. Under den tid den nya alkohollagen varit i kraft har antalet restauranger med A- eller B-rättigheter ökat med 2 614 stycken från och med 1995, medan antalet restauranger med C-rättigheter har minskat med 3 205.

I anslutning till beviljandet av serveringstillstånd är det vid sidan av fastställandet av att de föreskrivna förutsättningarna uppfylls också möjligt att i förväg identifiera situationer som kan orsaka problem. Situationerna kan förebyggas genom att begränsa tillstånden, ställa villkor för tillstånden och vägra bevilja tillstånd. I enlighet med de bestämmelser som trädde i kraft från och med början av 2003 har man varit särskilt försiktig när det gäller att bevilja serveringstillstånd till evenemang för barn, ungdomar och familjer. Beviljandet av serveringstillstånd har även begränsats i samband med arbetslivet, idrotten och fritiden.

År 2007 kostade ett beslut om serveringstillstånd 170–500 euro.

År 2007 gav länsstyrelserna till följd av tillsynen 439 skriftliga anmärkningar och 327 skriftliga varningar och begränsade tre serveringstillståndshavarens tillstånd. Dessutom återkallades 77 tillstånd för en viss tid och 54 tillstånd permanent.

I tillsynen ligger en viktig tyngdpunkt på förebyggande av en ekonomisk gråzon och ekonomisk brottslighet inom restaurangbranschen. Produkttillsynscentralen förebygger förekomsten av en ekonomisk gråzon inom alkoholnäringsen. Dessutom styr och utbildar den länsstyrelsernas regionala tillståndsmyndigheter i genomförandet av tillsyn i enlighet med statsrådets principbeslut om ett program för bekämpning och minskning av ekonomisk brottslighet och brott inom den ekonomiska gråzonen för 2006–2009. Produkttillsynscentralen har fortsatt den systematiska uppföljningen av serveringstillståndshavarnas skattekulder som inleddes under det andra kvartalet 2005. Orsaken till att tillstånd återkallades permanent var i regel att tillståndshavaren hade underlåtit att betala skatter och andra offentliga avgifter. Inom

tillsynen har man ökat handledningen av tillståndshavarna för att minska försäljningen av alkohol till berusade. Påföljderna av att sälja och servera alkohol till berusade har också blivit strängare. När det gäller servering av alkohol till minderåriga har man konsekvent tillämpat den etablerade stränga påföljdspraxisen.

Polisen har en central roll i tillsynen av detaljhandeln med och serveringen av alkohol. Från och med 2005 har polisen använt en elektronisk inspektionsanmälan, med vilken överträdelser och missförhållanden som uppdagats vid försäljnings- och serveringsställen utan dröjsmål kan meddelas länsstyrelsen för eventuella fortsatta åtgärder.

3.4 Tillverkning, import, partihandel och teknisk användning

Tillstånd till tillverkning och användning av och till partihandel med alkoholdryck, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd till import av sprit beviljas av produkttillsynscentralen.

År 2007 tillverkades cirka 611 miljoner liter alkoholdrycker, dvs. lika mycket som året innan.

År 2007 beviljades fyra tillstånd till tillverkning av alkoholdrycker och sju tillstånd återkallades. I slutet av året var antalet tillverkningstillstånd 120. Tillstånd till partihandel med alkoholdrycker beviljades i 42 fall. Antalet återkallade partihandelstillstånd var 14. I slutet av 2007 fanns det 245 giltiga tillstånd till partihandel med alkoholdrycker och sprit. Tillstånd till teknisk användning av alkohol beviljades i 68 fall, och till följd av nedlagd verksamhet återkallades 201 tillstånd. I slutet av 2007 fanns det 2 228 giltiga tillstånd till teknisk användning.

Systemet för tillsyn av vinbaserad bioetanol omfattade två företag. Produkttillsynscentralen gjorde totalt fyra inspektioner hos dessa.

Totalt 54 tillverknings- eller lagerplatser godkändes som livsmedelslokaler enligt livsmedelslagen.

3.5 Produkttillsyn

Antalet alkoholprodukter på marknaden fortsatte att öka. Över 4 500 nya produkter registrerades.

I slutet av 2007 fanns det cirka 41 000 alkoholdrycker i produktregistret över alkoholdrycker. Av dessa var knappt hälften (17 530) sådana produkter som partihandlarna levererade till serveringsoch detaljhandelsställen under 2007.

Inom produkttillsynen uppmärksammades fortfarande särskilt produkter vars marknadsföring är inriktad på barn och ungdomar. År 2007 utfärdades säljförbud för tre produkter av denna typ.

År 2007 undersöktes på begäran av produkttillsynscentralen sammanlagt 257 prover av alkoholdrycker.

Proverna genomgick primärkontrollanalyser (bl.a. alkoholhalt och extrakt) på basis av varugrupperna. Dessutom gjordes kemiska, mikrobiologiska och sinnesbaserade undersökningar med utgångspunkt i riskvärdering av de olika produkterna och produktkategorierna. Den undersökning av bekämpningsmedelsrester i alkoholdrycker som påbörjats året innan fortsatte. Det förekom fortfarande rester i cirka 60 procent av proven.

I slutet av 2007 omfattade produkttillsynscentralens system för tillsyn av ekologisk produktion 27 företag. Sju företag tillverkade alkoholdrycker som marknadsfördes som ekologiskt producerade, sex företag importerade alkoholdrycker från länder utanför Europeiska unionen och de övriga företagen lagrade och hade partiförsäljning av alkoholdrycker.

År 2007 genomfördes totalt 182 inspektioner av användning och förhållanden när det gäller produkttillsyn, tillverkning och lagring.

3.6 Alkoholreklam

Att begränsa reklam för alkoholdrycker har ansetts vara ett viktigt sätt att styra alkoholkonsumtionen. I de flesta europeiska länder begränsas alkoholreklamen. Enligt EU:s televisionsdirektiv ska tv-reklamen för alkoholdrycker begränsas. I Finland har direktivet verkställts genom reklambestämmelserna i alkohollagen från 1995. I Norge har reklam för alkoholdrycker förbjudits helt. I Sverige ändrades reklambestämmelserna till följd av det så kallade Gourmetbeslutet i EG-domstolen, så att det är tillåtet att göra reklam för under 15-procentiga alkoholdrycker.

WHO:s rekommendation från december 1995 och den så kallade Stockholmsdeklarationen 2001 förordar en begränsning av alkoholreklam, i synnerhet reklam som riktar sig till unga. En metod som nämns och som i synnerhet tilltalar unga är att koppla ihop alkohol och idrott. Enligt till exempel Frankrikes lagstiftning är det förbjudet att göra reklam för alkohol på idrottstävlingar.

Enligt alkohollagen är det tillåtet att på vissa villkor göra reklam för svaga drycker som innehåller högst 22 volymprocent alkohol. Villkoren gäller bland annat reklam som riktar sig till omyndiga, reklam med missvisande påståenden om hälsoeffekter och reklam som bryter mot god sed. Villkoren gäller även reklam för drycker med 1,2–2,8 volymprocent alkohol. Reklam för starka alkoholdrycker med över 22 volymprocent alkohol, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet är förbjuden. År 1999 gav produkttillsynscentralen anvisningar om reklam. De uppdaterades 2007. Anvisningarna innehåller alla tidigare anvisningar samt exempel fall som rör reklam.

Produkttillsynscentralen och länsstyrelserna övervakar reklam för drycker som innehåller över 1,2 volymprocent alkohol. Reklam som strider mot lagen kan förbjudas och förbudet förstärkas med vite. Annonsören kan i förekommande fall ges skriftliga anvisningar om rättelse av reklamen. Tyngdpunkten i övervakningen ligger på förebyggande arbete.

År 2007 fattade produkttillsynscentralen ett beslut om förbud av reklam och gav 10 skriftliga anvisningar. Produkttillsynscentralen behandlade 17 reklamärenden som krävde ett skriftligt svar. Antalsmässigt upptäcktes mest problem i anslutning till reklam av starka alkoholdrycker. Internetreklam var starkt framträdande. Länsstyrelserna fattade två beslut om förbud och gav 19 skriftliga anvisningar.

1 Alcohol trends in Finland

In 2007, the total consumption of alcoholic beverages increased 1.9 per cent on the previous year, being 10.5 litres of pure alcohol per capita (10.3 litres in 2006). According to the most recent information, 88 per cent of the adult population reported that they use alcohol (Alcohol and Drug Studies 2006). Of these, heavy consumers of alcohol are estimated to account for 6 to 12 per cent. An increase in alcohol-related morbidity and deaths has been anticipated following the sustained growth of alcohol consumption. In 2007, 37 580 alcohol-related periods of care were recorded in hospital and health-centre wards. The increase on the previous year was 2.9 per cent or 1067 periods of care. In 2007, the most common cause of death among women and men of working age (15–64 years) continued to be alcohol-related causes.

1.1 Finnish alcohol policy

As specified in the Alcohol Act and the Government Resolution on alcohol policy from 9 October 2003, the objective of Finnish alcohol policy is to diminish alcohol-related harm. According to the Government Resolution, the key objectives of alcohol policy are to reduce alcohol-induced harm on the well-being of children and families, to diminish the hazardous use of alcoholic beverages and related problems, and to bring about a downward trend in the total consumption of alcoholic beverages. These policy statements were subsequently supported and specified by the Government's legislative package from 2 March 2006 concerning the reduction of alcohol-related harm, as well as by the following measures incorporated in the Government Programme of 19 April 2007: the extension of the National Alcohol Programme, the intensification of substance abuse prevention and the raising of alcohol prices. In addition, alcohol harms have been strongly emphasised in the Government's policy programme on health health promotion and the Internal Security Programme.

In accordance with the Government's legislative package from March 2006, the time for starting the sale of alcoholic beverages in grocery stores was changed from 7 am to 9 am as of the 1st of April 2007. Alcohol taxes were increased as of the 1st of January 2008, with an increase of 15 per cent for strong alcoholic beverages and 10 per cent for other beverages. From the beginning of 2008, it has also been prohibited to use so called quantity discounts, that is, to offer several packages of beer or other alcoholic beverages at a reduced total price. It is also prohibited to advertise happy-hour prices outside restaurants and bars and alcoholic beverages on the television or in cinemas before 9 pm.

Co-ordinated by the Ministry of Social Affairs and Health, the Alcohol Programme 2004 to 2007 aimed to prevent and reduce alcohol harms. Since alcohol harms are influenced both by drinking habits and the level of alcohol consumption, the Alcohol Programme aimed to affect both. Preparatory work for the programme involved central government, local governments, churches, NGOs and the business sector. The programme was based on co-operation and partnership between all stakeholders. Municipalities participating in the partnership also commit themselves to updating their strategies for preventing alcohol- and drug-related harm, facilitating substance abuse prevention and defining a number of concrete priority areas and measures. The new Alcohol Programme 2008 to 2011 is no longer co-ordinated by the Ministry but by the Development of Alcohol and Drugs Intervention group at STAKES.

The implementation of the Alcohol Programme is monitored by several indicators, including trends in documented and undocumented consumption of alcohol, alcohol-related accidents and violent offences, alcohol-related domestic violence and alcohol-related deaths. The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics deals with these and other indicators of the alcohol situation. Local and national level indicators on alcohol and drugs in Finland can be found online in the SOTKANet indicator bank at: <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Alcohol attitudes among Finns

Attitudes towards alcohol have become less liberal since the mid-1990s. An increasing majority of the population are in favour of the present or higher levels of restrictive alcohol policy measures. According to an opinion poll commissioned by the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) from TNS Gallup early in 1994, 55 per cent of the respondents were satisfied with the present restrictions or in favour of stricter regulations, compared with 80 per cent in 2001 and 86 per cent in January 2008. In this study, 27 per cent were in favour of stricter regulations and 12 per cent in favour of more liberal regulations. The change towards less liberal attitudes can clearly be seen in the fact that in the 1994 study the proportion of those in favour of less strict regulations was 41 per cent.

An overwhelming majority of the population regard the present age limits for buying alcoholic beverages as appropriate. In 2008, the age limit of 20 years for buying strong alcoholic beverages was regarded as appropriate by 81 per cent of the respondents, and the age limit of 18 for buying beer and wine by 87 per cent. Both age limits were regarded as too low by some 10 per cent of the population.

According to opinion polls, a majority of Finns are of the opinion that strong alcoholic beverages, including strong beer, should not be on sale in grocery stores. In a study conducted in January 2008, 90 per cent of the respondents thought that strong alcoholic beverages should be on sale only in state-owned Alko stores. The corresponding figure for strong beer was 69 per cent. Most Finns, 86 per cent of the respondents, supported the present system of selling medium beer in grocery stores. Of the respondents, 34 per cent thought that wines should be on sale in grocery stores and 65 per cent that they should be on sale only in Alko stores.

1.3 Alcohol consumption and use in 2007

1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices

Quotas on tax-free imports of alcoholic beverages for personal use by passengers arriving in Finland from other EU countries were abolished on 1 January 2004. No changes were made in the amounts of alcoholic beverages that can be imported without tax from outside the EU for personal use: one litre of strong alcoholic beverages or two litres of intermediate-strength beverages and two litres of wine and 16 litres of beer. The time limits also remained unchanged, that is, a person residing in Finland who arrives in Finland from outside the EU by other means than by flight is allowed to import alcoholic beverages only if the journey has taken more than 20 hours.

The abolishment of the quotas was expected to significantly increase imports of alcoholic beverages by passengers, especially after Estonia's accession to the EU on 1 May 2004. The role of Estonia as a major source of alcohol imports is due to the clearly lower price level, geographical proximity, the abolishment of import quotas, and the elimination of the 20-hour rule, which previously restricted alcohol imports. In order to curb the growth of passenger imports and prevent related side-effects, excise taxes on alcoholic beverages were lowered by an average of 33 per cent on 1 March 2004: taxes on strong alcoholic beverages were reduced by 44 per cent, taxes on intermediate-strength beverages by 40 per cent, taxes on wines by 10 per cent and taxes on beers by 32 per cent. Between 2005 and 2007, excise taxes on alcoholic beverages were not changed.

The nominal prices of alcoholic beverages increased in 2007 by 1.2 per cent on the previous year. An analysis by delivery channel shows that the prices rose 1.3 per cent in retail sales and 1.1 per cent in licensed serving. An analysis by beverage type shows that the prices of other strong alcoholic beverages and strong beer increased the most, both by 2.2 per cent. Also prices of long drinks increased more than other alcoholic beverages, that is, by 1.7 per cent. As regards other beverage types, the increase in price stood at about 1 per cent. The exception was medium beer, the price of which remained almost at the same level as the year before.

Retail sales and licensed serving showed similar overall price trends except that differences between beverage types were greater than in the previous year. As for strong alcoholic beverages, strong beer, light wines and ciders, a clearly greater price rise took place in licensed serving than in retail sales.

In real terms (adjusting for inflation), the prices of alcoholic beverages were 1.2 per cent lower than in 2006. Retail prices were 1.1 per cent lower and prices in licensed serving about 1.3 per cent lower.

Compared with 2003, which was the year preceding the tax reduction, the real prices of alcoholic beverages were nearly 14 per cent lower in 2007. The tax reduction initially had a minor impact on prices in licensed serving and this minor decline was levelled out as early as 2005. Real-term retail prices continued to be 19 per cent lower in 2007 than in 2003.

1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages

In 2007, the total consumption of alcoholic beverages amounted to 55.3 million litres of pure alcohol, being 10.5 litres of pure alcohol per capita per year. In the previous year, the corresponding figures were 54.1 million litres and 10.3 litres, that is, compared to 2006, the total consumption of alcoholic beverages per capita increased by 1.9 per cent.

Total consumption includes both documented and undocumented consumption of alcoholic beverages. Documented consumption includes sales in Alko stores and wholesalers' deliveries of alcoholic beverages to grocery stores, kiosks, petrol stations and licensed restaurants. Undocumented consumption includes legal and illegal home preparation of alcoholic beverages, passenger imports, smuggling, surrogates, and alcohol consumed by Finns outside Finland minus the alcohol purchased in Finland and consumed by foreigners.

1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages

Documented consumption of alcoholic beverages continued to grow in 2007, with an increase of 3.8 per cent on the previous year, amounting to 46.1 million litres of pure alcohol. This was equivalent to 8.7 litres per capita, which is 0.3 litres up on the previous year. The increase in the documented consumption reflects both the growing buying power of the population and a decrease in the undocumented consumption of alcoholic beverages.

In 2007, the consumption of strong alcoholic beverages in litres remained at the same level as in the previous year. The consumption of beer increased 3.9 per cent and that of light wines 6.3 per cent on the previous year. The consumption of ciders in litres increased 3.9 per cent and that of long drinks 22.5 per cent. The consumption of fortified wines decreased 3.0 per cent.

No major changes have taken place in the structure of documented consumption since 2004. The shares accounted for by strong alcoholic beverages and beer in documented consumption decreased slightly in 2007, being 27.3 and 45.0 per cent, respectively. The share of light wines increased slightly, being 15.3 per cent. Ciders, long drinks and fortified wines accounted for 6.1 per cent, 4.1 per cent and 1.7 per cent, respectively.

The 2004 reduction in alcohol taxes led to the greatest reductions in the retail prices of alcoholic beverages; in 2004, retail consumption grew 9.1 per cent on the previous year. The volume of retail consumption has continued to grow after 2005, accounting for 84.6 per cent in documented consumption in 2007. A total of 39.0 million litres of pure alcohol was sold through retail outlets (Alko stores, grocery stores, kiosks and petrol stations). This was equivalent to 7.35 litres per capita.

Licensed consumption decreased 3.1 per cent in 2004, accounting for 16.7 per cent in documented consumption. After 2004, it has decreased 0.9 per cent; as a share of documented consumption, however, it has decreased to 15.4 per cent. In 2007, consumption at licensed restaurants totalled 7.1 million litres of pure alcohol. This was equivalent to 1.33 litres per capita.

1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages

Alcohol imports by passengers (in pure alcohol) increased in 2004 nearly 80 per cent on the previous year. In 2005, the increase continued, being 12 per cent. In 2005, the increase in passenger imports of strong alcoholic beverages was nearly 2.5-fold compared with 2003. In 2006, passenger imports decreased by about one fifth and the trend continued in 2007 although the decrease was clearly less pronounced, being 2.8 per cent on the previous year. Nevertheless, passenger imports in 2007 continued to be about one half higher than 2003. In 2007, the amount of long drinks imported by passengers increased by about one third on the previous year. Passenger imports of strong alcoholic beverages remained roughly unchanged. The passenger imports of beer decreased by just over one tenth and that of wines and intermediate-strength products by about one fifth between 2006 and 2007.

Home preparation of wine and beer has been decreasing since the mid-1990s. The trend continued in 2007. Alcohol smuggling and illegal preparation clearly decreased in 2004, and the downward trend continued in 2005. Smuggling and illegal preparation are estimated to have remained unchanged in 2006 and increased somewhat in 2007.

In 2007, undocumented consumption of alcohol was estimated to amount to 1.8 litres of pure alcohol per capita, compared with 2.3 litres in 2005 and 1.7 litres in 2003. Undocumented consumption accounted for some 17 per cent of total alcohol consumption in 2007. Passenger imports accounted for some 74 per cent of undocumented consumption in 2007. Alcohol consumed by Finns abroad represented some 18 per cent and legal home preparation some 4 per cent. Illegal alcohol accounted for some 5 per cent of undocumented consumption.

1.3.5 Prevalence of alcohol use

The total consumption of alcohol has more than doubled over the past three decades. A parallel trend in drinking habits shows a shift from strong to lighter drinks. While in the early 1960s nearly 70 per cent of the consumption was composed of strong alcoholic beverages, the proportion in the 2000s is just over a quarter. At the same time, beer and light wines have become increasingly popular. Despite these trends, however, two traits still strongly reflect Finnish drinking habits, i.e. having alcohol at meals is still rare while binge drinking continues to be common.

The 2006 Alcohol and Drug Study showed that 88 per cent of Finns aged 15 to 69 had consumed at least one kind of alcoholic beverage during the previous twelve months. The number of alcohol consumers was greatest among young adults and middle-aged people. During the previous twelve months, 92 per cent of men aged 30 to 49, and 90 per cent of women of the same age had drunk alcohol. There is no longer anything but a minor difference between men and women in the proportions of alcohol consumers. In the Drinking Habits Survey of 2006, the proportion of those abstaining from alcohol was 10 per cent for men and 13 per cent for women, compared with 13 per cent for men and 43 per cent for women in the 1968 survey (Alcohol and Drug Studies 2006).

The number of heavy consumers of alcohol is estimated to range between 250 000 and 500 000, accounting for 6 to 12 per cent of the adult population. The ten per cent of drinkers with the highest alcohol consumption account for more than 40 per cent of all alcohol consumed in Finland. In 2006, 12 per cent of men as compared with 4 per cent of women consumed alcohol at least four times a week. Further, 24 per cent of men reported consuming at least six portions and 13 per cent of women reported consuming at least four portions of alcohol at one drinking occasion at least once a week. 17 per cent of men as compared with 5 per cent of women reported having engaged in binge drinking at least once a month. (Alcohol and Drug Studies 2006)

The Adolescent Health and Lifestyle Survey indicates that most young people start to experiment with drinking between the ages of 12 and 16 years. In 2006, nine in ten 12-year-olds had used no alcohol during the previous year. The corresponding proportion among 16-year-olds was one in five. School Health Promotion Studies and ESPAD school surveys suggest that the frequency of alcohol drinking among 16-year-olds and in younger age groups has been slightly decreasing in the 2000s. The habit of binge drinking also shows a slight decline in these age groups. However, no changes occurred in the approximately 20 per cent of young people who are drunk almost every week. On average, though, Finns continue to get drunk more often than other Europeans, even though they drink alcohol less frequently than on average. (Adolescent Health and Lifestyle Survey, School Health Promotion Study, ESPAD school survey.)

1.4 Services for substance abusers

The responsibility for organising services for substance abusers rests with municipalities. The service system for alcohol and drug abusers includes general non-institutional services provided by health and social care units, such as health centres, occupational health care, school and student health care, mental health clinics and social welfare offices, and institutional care such as hospital care and housing services. Specialised non-institutional services for substance abusers are provided by for example A-clinics, youth clinics, drop-in centres, health counselling centres and day centres. Specialised institutional care for substance abusers is offered for example by detoxification and rehabilitation centres and housing services.

Every four years, a Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services is conducted to gather cross-sectional data on the number of service visits involving alcohol or drug use. The data provided by the survey describes alcohol- and drug-related visits rather than individual clients as the same client

may have used several kinds of services during the census day. The 2007 survey indicates that changes have taken place in the service structure compared with the preceding survey. In the 2003 survey, clients with alcohol- and drug-related visits were most commonly found in housing services or overnight shelters, whereas the most common places in the 2007 survey was A-clinics or other similar units. An interesting observation was that substance abuse clients were more common in home-help services than previously. This seems to suggest that substance abuse problems have increased among older people. Sixty-two per cent of service visits involving alcohol or drug use were visits to non-institutional services and 38 per cent were visits to units in institutional and housing services. Specialised services for substance abusers accounted for 46 per cent of service visits. One third of all visits involving alcohol or drugs were visits to health services. (Nuorvala, Huhtanen, Ahtola & Metso 2008.)

1.4.1 Specialised care and services for substance abusers

Specialised care and services for substance abusers are mainly provided by municipal social care departments. However, specialised services also include health services that provide pharmacotherapy to drug abusers. The increase in the consumption of alcoholic beverages has increased the demand for services for abusers in the 2000s. This has increased client numbers and the length of care periods.

In 2007, A-clinics had a total of 45 976 clients, which is nearly 4 per cent up on the previous year. Youth clinics, in turn, had 5281 clients, which is clearly less than in 2006.

The municipally funded detoxification centres for substance abusers had 10 225 clients. Clients who had received detoxification treatment totalled slightly less than in 2006. However, the number of care days increased. In 2007, detoxification treatment accounted for 106 677 care days. The number of both clients and care days in rehabilitation centres for substance abusers was lower than in 2006. In 2007, clients totalled 6792 and care days 296 779.

In 2007, housing services for substance abusers had 3892 clients and overnight shelters 1629 clients. A significant increase took place in the number of clients at overnight shelters in particular. Lengths of service use continued to increase with regard to both overnight shelters and housing services for substance abusers.

1.4.2 Alcohol-related diseases in health care

In 2007, inpatient wards registered 26 748 periods of care where the primary diagnosis was an alcohol-related disease, and 37 580 periods of care where the primary or secondary diagnosis was an alcohol-related disease. Compared with the previous year, an increase of 2.7 per cent was observed in alcohol-related diseases registered as the primary diagnosis and an increase of nearly 3 per cent in those registered as the primary or secondary diagnosis. The dramatic growth observed in the periods of care related to organic brain syndromes since 2004 still continued. The periods of care related to diseases of the liver remained on the same level as in the previous year. Compared with 2003, an increase of about 12 per cent was observed in alcohol-related diseases registered as the primary diagnosis and an increase of about 16 per cent in the secondary diagnoses. 79 per cent of inpatients who received care for alcohol-related diseases were men and 21 per cent were women.

1.4.3 Alcohol-related deaths

In Finland in 2007, a total of 3097 persons died as a result of alcohol use, which is 48 persons up on the previous year and 600 persons up on 2003. The growth in alcohol-related deaths has been very rapid since 2004. Since 2005, alcohol-related causes have been the most common causes of death among men and women of working age (15 to 64 years).

In 2007, alcohol-related diseases and poisonings caused 2184 deaths. Deaths related to long-term alcohol use, such as deaths from diseases of the liver, increased on the previous year, while deaths from poisoning directly related to alcohol use remained at the same level. Deaths from diseases of the liver totalled 1145, which was 167 persons more than in the previous year. Deaths from alcohol poisonings totalled 582, that is, 5 persons less than in 2006.

Compared with 2006, deaths from accidental injury or violence under the influence of alcohol decreased. In 2007, deaths from accidental injury or violence under the influence of alcohol totalled 884, which was 117 persons less than in the previous year.

In addition, based on Statistics Finland's broad definition of cause of death in alcohol-related cases, alcohol was a contributory cause in 1579 deaths.

1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness

1.5.1 Violent offences

In 2007, violent offences recorded by the police totalled 35 142, which was more than 12 per cent up on the previous year. The growth was due to an increase in the number of fatal violent offences and assaults. Fatal violent offences increased some 14 per cent and assaults some 12 per cent on the previous year.

A strong link traditionally exists between alcohol use and violent offences. As for cases recorded by the police in recent years, some 60 to 70 per cent of assault suspects and some 55 to 60 per cent of suspects of fatal violent offences were under the influence of alcohol. Violent offences have steadily increased with the growth of alcohol consumption since the mid-1990s.

1.5.2 Drink driving and traffic offences

In 2007, the police recorded 27 544 cases of drink driving. The downward trend observed in the previous year has reversed, with a growth of nearly seven per cent in cases of drink driving. Aggravated cases of drink driving as a proportion of all cases was 55 per cent, which is about one per cent less than in the previous year.

In 2007, 103 persons were killed and 1131 persons injured in road traffic accidents involving alcohol. Further, in 2007, alcohol cases accounted for some 25 per cent of fatal road traffic accidents and for some 12 per cent of road traffic accidents with non-fatal injuries.

National studies of road-side tests show that the number of breath-tested drivers who have consumed some alcohol, that is, have had a breath test result below 0.5 per mil, has nearly doubled since 1996. In 2006, however, these drivers accounted for a slightly smaller proportion than in 2005.

1.5.3 Persons taken into police custody

In 2007, 97 726 persons were taken into police custody for drunkenness. This is 1833 persons less than in the previous year. The region of Uusimaa showed the highest number of cases. Calculated per capita, the region of Pohjois-Savo had the highest number.

1.6 Alcohol economy and cost of alcohol harm

In 2007, consumers' expenditure on documented alcohol continued to increase on the previous year, totalling EUR 4.1 billion. In per-capita terms, expenditure on alcoholic beverages totalled EUR 773, which was EUR 29 more than in 2006. Alcohol expenditure accounted for 4.5 per cent of private consumption expenditure. The state's alcohol tax revenues (including value-added tax) increased by nearly five per cent to EUR 1.8 billion, which accounted for 4.1 per cent of the total state revenues (financing measures excluded).

In 2006, society paid between EUR 0.7 and 0.9 billion in direct costs and between EUR 3.1 and 5.8 billion in indirect costs as a result of alcohol abuse. More than a third of direct costs were caused by public disturbances. Health care accounted for one quarter and social services for just over a fifth of the direct costs caused by alcohol-related harm. Indirect costs continued to increase in 2006 due to the increase in alcohol-related sick days.

2 Drug trends in Finland

The growth in drug experimentation and use that began in the 1990s started to slow down towards the end of the decade and levelled off in the early 2000s. In 2006, some 13 per cent of Finns aged 15 to 69 reported having used or experimented with a drug at least once in their lifetime (Hakkarainen & Metso 2007).

The growth in drug use has increased the demand for services for substance abusers. A marked change among drug abuse clients in the 2000s has been the steep increase in the proportion of people whose primary reason for seeking treatment is buprenorphine abuse. In 2007, buprenorphine was the primary substance for 33 per cent of substance abuse clients in specialised services for substance abusers, compared with a mere 7 per cent in 2000 (Drug Treatment Information System).

2.1 Finnish drug policy

A Government Resolution on co-operation in drug policy issues 2008 to 2011 (Ministry of Social Affairs and Health 2007) defines an overall target to prevent drug use and distribution so as to minimise the economic, social and health-related harms and costs caused by drug use and prevention. Finnish drug policy is based on general public policy measures, national legislation and international agreements, all of which help reduce the demand for and restrain the supply of drugs, reduce harm from drug use, refer drug abusers to treatment and bring to justice persons involved in drug-related illegal actions. The Government thus continues to fight drugs in line with the earlier resolutions adopted in 1998, 2000 and 2004.

According to the most recent resolution, the Government will continue and strengthen drug policy co-ordination and inter-administrative co-operation during its term of office 2008 to 2011. The outcomes of the drug policy are monitored for example by the following indicators: level of drug use by age, number of problem users, periods of hospital care, drug-related deaths, drug-related cases of infectious diseases, drug offences, drug seizures and number of referrals to treatment by the police. The fight against drugs takes account of the measures and means specified in different Government programmes and for example the Internal Security Programme.

In accordance with the Government Resolution, a new Narcotics Act (373/2008) was adopted by Parliament in 2008. The Act brings the Finnish drug legislation in conformity with the provisions of the European Communities and intensifies drug supervision through increased co-operation between authorities. In other respects, the legislative amendments do not affect Finnish drug policy. The Narcotics Act became effective at the beginning of September 2008.

2.2 Drug experimentation and use

In the 1990s, drug experimentation and use increased throughout the country, particularly among young people and young adults. The first signs of a slow-down became visible in the early 2000s; recently, the situation has stabilised.

In 2006, 16 per cent of men and 11 per cent of women reported having experimented with cannabis at least once. This is one per cent up on 2002 and 2004. Three per cent had experimented with cannabis during the previous year. (Hakkarainen & Metso 2007.) No systematic changes occurred over this period in lifetime and previous-year cannabis experimentation among young people aged 15 to 34. By contrast, within the user group, the share of 15–24-year-olds decreased steadily and the share of 25–34-year-olds increased. Overall, however, the level of use is clearly higher than in the early 1990s.

Seven per cent of the adult population had sometimes used medicines for intoxicating purposes and some three per cent during the previous year. Two per cent had sometimes experimented with amphetamines and 1.5 per cent with ecstasy. One per cent of the population have experimented with cocaine, LSD and fungi. (Hakkarainen & Metso 2007.)

The 2007 ESPAD school survey indicates that 8 per cent of young people aged 15 to 16 have experimented with cannabis at least once in their lifetime. The proportion was 10 per cent in 1999 and 11 per cent in 2003. Stabilisation and decrease in substance use has been observed throughout the 2000s with regard to intoxication-oriented drinking and mixed use of alcohol and pills, as well as tobacco and cannabis. An exception to this trend is the increase in experimentation with glues and solvents and, among girls, with soporifics and sedatives. According to the 2007 survey, more than 10 per cent of young people reported experimentation with glues or solvents. Nearly 10 per cent of girls reported experimentation with soporifics or sedatives for intoxicating purposes. (Ahlström et al. 2003, 2008.)

An estimate of the level of particularly problematic drug abuse, which is often linked with intravenous drugs, was made in 2005. Intravenous drug use is usually associated with opiates, in Finland especially with buprenorphine, but also with amphetamines. The proportion of amphetamine and opiate abusers among people aged 15-54 was estimated at 0.5 to 0.7 per cent in the whole country, and at 0.9 to 1.4 per cent in the Greater Helsinki area. Amphetamine abusers were the larger of the two abuser groups. (Partanen P. et al. 2007.)

2.3 Drug attitudes among Finns

According to a follow-up study of lifestyles and their impact on the health of the adult population, 75 per cent of Finns thought in 2007 that drug use is a serious or very serious problem. The percentage has been decreasing steadily since 2001, when it was 90 per cent. (Piispa et al. 2008.)

The high percentage in the early 2000s can be seen as a reaction to the rapid increase in drug use in the late 1990s. The more lenient attitudes in recent years are associated with the fact that people have to some degree become used to the existence of drugs as the growth of drug use and harms has stopped and the drug situation stabilised. The drug problem has "normalised" to some extent and become part of the broader context of substance abuse problems.

2.4 Drug treatment system

The efforts to develop drug treatment have been focussed on low-threshold services and related training. The first health counselling centre offering a needle exchange service for drug users was set up in Finland in 1997. Maintenance and substitution treatment were officially integrated in the service system for substance abusers in 2000. As far as possible, the treatment of particularly difficult cases (patients with double or triple diagnosis) takes place in specialised service units.

Since 2004, the obligation to provide health counselling services has also been extended to health centres. In addition, pharmacies have an important role in providing clean syringes and needles in areas where no specific health counselling services are available.

A specific Government decree (289/2002) was issued in 2002 on the pharmacotherapy of opiate addicts. In 2008, the decree was abrogated by a new decree (33/2008), which aimed to meet the ever greater need for substitution treatment.

2.4.1 Specialised services for substance abusers

Data on treatment given to drug abusers have been gathered since 1998 by an anonymous data collection procedure that treatment units take part in on a voluntary basis. In 2007, 110 units offering services for substance abusers participated in the data collection, and information was received concerning 4141 clients. The units included A-clinics, youth clinics, detoxification and rehabilitation centres, non-institutional and institutional drug treatment units, and psychiatric units. The material mostly concerned non-institutional units, particularly in the Province of Southern Finland.

According to the Drug Treatment Information System, the primary reason for seeking treatment among drug and medicine abusers was the use of opiates (46 per cent) rather than the use of amphetamines or other stimulants (19 per cent). The proportion of people whose primary reason for seeking treatment is the abuse of buprenorphine, an opiate group drug, has increased steeply, being 33 per cent in 2007, compared with 2 per cent for heroin, for instance. A typical feature of the Finnish drug culture is also that a majority of amphetamine and opiate users use the drug intravenously. Polydrug use was common; when seeking treatment, nearly two in three clients reported having used at least three different substances.

According to the Drug Treatment Information System, in the same way as previously, those seeking treatment in 2007 were young adults, with an average age of 29 years. Women were on average nearly three years younger than men. The clients were usually excluded or at risk of exclusion. They showed a low educational level and were often unemployed (65 per cent). One in ten clients were homeless.

A health counselling centre operates in some 40 municipalities. Data gathered on an anonymous basis in 2006 showed that the number of clients was some 11 900: The Helsinki centre had the largest number of clients (about 7250), followed by Vantaa (about 1600), Turku (about 900), Espoo (about 650) and Tampere (about 500).

2.4.2 Drug users in health services

In 2007, inpatient wards registered 6275 drug-related care periods in which a drug-related disease, i.e. a disease related to narcotics or medicines, was the primary diagnosis, and 9000 care periods in which a drug-related disease was the primary or secondary diagnosis. A great increase has been observed over several years in treatments given for medicine poisonings where the active agent is not reported. From 2005 onwards, these periods of care have been classified separately as "Poisonings with unspecified medicine". Drug-related periods of care represent a one fifth of all hospital care periods involving substance abuse; however, the proportion is more than a half for under-35s.

Of infectious diseases, particularly hepatitis C is mostly associated with intravenous drug use. However, the number of new hepatitis C infections reported annually has decreased over the past few years. Preliminary data for 2007 indicate that new infections totalled 1157 (the Infectious Disease Register of the National Public Health Institute). According to the Drug Treatment Information System, 63 per cent of substance abuse clients with a hepatitis C test result were hepatitis C positive.

HIV is another serious blood-borne virus infection. A HIV epidemic broke out among intravenous drug users in 1998. The growth in the number of infections was slowed within a few years, and the number of infections transmitted through intravenous drug use has been decreasing throughout the 2000s. Preliminary data for 2007 indicate that 6 per cent of all new HIV infections were due to intravenous drug use, compared with more than half in 1999 (the Infectious Disease Register of the National Public Health Institute). According to the Drug Treatment Information System, about one per cent of clients with a HIV test result were HIV positive.

2.4.3 Drug-related deaths

Between 1997 and 2000, drug findings reported in forensic analyses concerning medicines and drugs almost doubled. The number of findings then stabilised for a few years, mainly because the supply of heroin dried up in the market, with a resultant decrease in deaths from heroin. In recent years, the number of drug findings in forensic analyses has again been increasing. Preliminary data show that drugs were found in 234 cases of death in 2007, which is more than ever before. The growth took place in buprenorphine and amphetamine findings. The primary cause of death was drug poisoning in approximately half of the cases of death. Deaths from heroin and cocaine are rare. (Helsinki University Department of Forensic Medicine.)

2.5 Drugs and criminality

2.5.1 Drug offences

In 2007, the police recorded 15 448 drug offences, which is 16 per cent more than in the previous year. Of them, 67 per cent were drug-user offences and 27 per cent drug offences. Aggravated drug offences accounted for 6 per cent of all drug offences. The main drugs sold in Finland include cannabis products and the synthetic drugs amphetamine, ecstasy, buprenorphine and benzodiazepine.

2.5.2 Violent offences

In 2007, 0.3 per cent of all assault suspects (assaults, petty assaults and aggravated assaults) were under the influence of drugs and more than 60 per cent under the influence of alcohol. Two per cent of suspects in solved cases of robbery offences and four per cent of suspects in cases of aggravated robberies were under the influence of drugs in 2007. Robberies (44 per cent) and aggravated robberies (28) under the influence of alcohol continue to be much more common than robberies under the influence of drugs.

2.5.3 Road traffic offences

In 2007, drugs were found to be present in 3276 cases of drink driving, representing some 12 per cent of all cases. In addition, drugs together with alcohol were found in some 3 per cent of cases.

In 2003, legislation on drink driving was amended by provisions on zero limits for drugs. As a result, cases of drug driving increased by more than 50 per cent between 2002 and 2003. Between 2004 and 2007, drug cases continued to increase.

2.6 Cost of drug-related harm

In 2005, direct costs brought about by the abuse of drugs and medicines totalled between EUR 0.2 and 0.3 billion, and estimated indirect costs totalled between EUR 0.4 and 0.8 billion. Social care and crime control accounted for the bulk of the direct costs. Indirect costs increased steeply due to the marked growth of drug-related deaths. By far the largest item of indirect costs was due to the premature loss of life.

3 Alcohol licensing and supervision

In 2007, the number of state-owned Alko stores increased while the number of grocery stores continued to decrease. The number of licensed restaurants remained roughly the same. In the supervision of alcohol sale and licensed serving and the guidance of licence holders, special efforts have been made to reduce the sale of alcohol to under-age and intoxicated persons. The serving licence was revoked in the case of 54 restaurants. The retail sales licence of six grocery stores was revoked.

Product control focussed on products whose marketing is targeted at children and young people. In 2007, a sales ban was imposed on three products.

3.1 Alcohol licensing and supervision authorities

The National Product Control Agency for Welfare and Health and State Provincial Offices are the authorities responsible for alcohol licensing and supervision in Finland.

The Product Control Agency is the authority responsible for granting licences for the production, wholesale and use of alcoholic beverages, industrial ethyl alcohol and alcohol preparations and for the imports of industrial ethyl alcohol.

State Provincial Offices are responsible for granting licences for the retail sale and licensed serving of alcoholic beverages and supervising the sale, advertising and sales promotion of alcoholic beverages within their area.

By virtue of the relevant Government decree (1140/2004, Section 1a), the Product Control Agency is responsible for guiding and developing licence management and supervision at State Provincial Offices, for providing information and communication services for the alcohol administration, and for supervising the retail sales, serving, advertising and sales promotion of alcoholic beverages throughout the country. The aim of guiding and developing licence management and supervision is to improve the implementation of the objective specified in Section 1 of the Alcohol Act and to ensure that the act is applied uniformly everywhere in the country.

In 2007, State Provincial Offices increased inspection visits to both licensed serving premises and retail outlets. Priority was given to controls concerning age limits and the sale of alcohol to intoxicated persons. In this context, the implementation of the voluntary self-supervision plans was also monitored.

Supervision by licence holders themselves plays a vital role in the prevention of adverse effects of alcohol sales and serving. Further, the Alcohol Act prescribes that restaurant staff with supervision tasks and their stand-ins must have adequate vocational qualifications for the task, which has further improved the effectiveness of self-supervision. In the context of inspection visits, it is ensured that the person responsible for supervision and their stand-ins have appropriate vocational qualifications.

Licence holders are charged an annual supervision fee. In addition, a special supervision fee is charged on licence holders for the extension of licensing hours.

3.2 Retail sales of alcoholic beverages

At the end of 2007, Alko stores totalled 338. Alko also has the right to supply alcoholic beverages in response to orders through its delivery points, which totalled 130 at the end of the year. Licences for the retail sale of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume totalled 6229, which is 169 down on the previous year. At the end of 2007, there were 47 shops selling fruit wine produced by farms or traditional beer sahti, which is one less than in the previous year. The fee for the decision on a retail licence varied between EUR 170 and EUR 340 in 2007.

On account of violations of the sales regulations, State Provincial Offices gave one written warning to Alko Inc. and one written warning to a shop selling fruit wine.

As for grocery stores, State Provincial Offices' supervision measures included 6 revocations and 25 suspensions of retail sales licences. A total of 48 licence holders received a written warning or notice.

3.3 Licensed serving of alcoholic beverages

In 2007, State Provincial Offices granted 529 new serving licences for an indefinite period. The number of new fixed-term licences granted for a maximum of twelve months was 251. Further, 856 temporary licences for a maximum of one month were granted for various events. At the end of 2007, the total number of restaurants with an A or B licence was 5842, while 2524 restaurants held a C licence. Since the new Alcohol Act of 1995, the number of restaurants with an A or B licence has increased by 2614, while the number of restaurants with a C licence has decreased by 3205.

As the serving of alcoholic beverages is subject to licensing, it is necessary not only to ensure compliance with regulations but also to identify the risks and thus prevent potential harm by laying down limitations or conditions on the licence or by rejecting it. In line with the provisions that entered into force early in 2003, a particularly strict attitude has been taken to granting serving licences for events organised for children, young people and families. Granting of licences has also been restricted in certain workplace, sports and leisure time contexts.

In 2007, the fee for the decision on a serving licence varied between EUR 170 and EUR 500.

In 2007, State Provincial Offices' supervision measures included 439 written notices and 327 written warnings to licence holders, as well as 3 restrictions, 77 suspensions and 54 revocations of licence.

The supervision has focussed on fighting the grey economy and white-collar crime in the catering industry. The Product Control Agency fights the grey economy in the alcohol industry and guides and trains the regional licensing authorities working at State Provincial Offices in the implementation of supervision in line with the programme against the grey economy and white-collar crime 2006–2009, specified in the Government Resolution. The Product Control Agency continued the systematic monitoring of the outstanding taxes of serving licence holders, which was started during the second quarter of 2005. Licence revocations were primarily due to licence holders' neglect with regard to taxes or other fees. The provision of guidance to licence holders has been intensified in order to reduce the sale of alcohol to intoxicated persons. Furthermore, stricter sanctions against selling and serving to intoxicated persons have been introduced. The strict sanctions against serving to under-age persons have been applied consistently.

The police have a key role in the supervision of alcohol retail sales and serving. Since 2005 the police have applied an electronic control notification system which enables the police authorities to immediately inform State Provincial Offices of any violations of regulations and irregularities at selling and serving premises.

3.4 Production, imports, wholesale and technical use

The Product Control Agency is the authority responsible for granting licences for the production, wholesale and use of alcoholic beverages, industrial ethyl alcohol and alcohol preparations and for the imports of industrial ethyl alcohol.

Some 611 million litres of alcoholic beverages were produced in 2007, which is the same as in the previous year.

In 2007, four new licences were granted for the production of alcoholic beverages, and seven licences were revoked. At the end of 2007, licences for the production of alcoholic beverages totalled 120. Forty-two licences for the wholesale of alcoholic beverages were granted, and 14 wholesale licences were revoked. At the end of the year, licences for the wholesale of alcoholic beverages and industrial ethyl alcohol totalled 245. Sixty-eight licences were granted for the technical use of alcohol, and 201 licences revoked on the grounds that alcohol was no longer used. At the end of 2007, 2228 licences for the technical use of alcohol were in force.

Two companies were involved in the supervision system of bio-ethanol derived from wine. The Product Control Agency made 4 inspection visits to the companies.

Fifty-four sites for the production or storage of alcoholic beverages were approved as food premises as specified in the Food Act.

3.5 Product control

The number of alcohol products on the market continued to increase. Over 4500 new products were registered.

At the end of 2007, the product register of alcoholic beverages listed some 41 000 alcoholic beverage products, of which just under half (17 530) were products delivered by wholesalers to licensed restaurants and retail outlets during the year.

Product control continued to be focussed on products whose marketing is targeted at children and young people. In 2007, a sales ban was imposed on three products deemed to be of this type.

In 2007, the Product Control Agency had a total of 257 samples of alcoholic beverages analysed.

The samples underwent preliminary analyses (such as alcohol content and extract analyses), in addition to which a number of chemical and microbiological tests and sensory evaluations, depending on the product/product group, were carried out on the basis of a risk analysis. The research project launched in the previous year concerning pesticide residues in alcoholic beverages was continued. Residues continued to be found in some 60 per cent of the samples.

At the end of 2007, the Product Control Agency's control system for organic production covered 27 companies: 7 companies were producers of alcoholic beverages marketed as organically produced products, six were importers of alcoholic beverages from outside the European Union and the rest were engaging in the storage and wholesale of alcoholic beverages.

In 2007, a total of 182 inspection visits were carried out in the context of the product control of alcoholic beverages and in order to control the technical use and production and storage conditions.

3.6 Advertising of alcoholic beverages

Regulation of alcohol advertising has been considered an important way of controlling alcohol consumption. Most European countries have imposed restrictions on alcohol advertising. The EU Television Directive restricts alcohol advertising on television. The directive was implemented in Finland by the provisions on advertising included in the 1995 Alcohol Act. As for the other Nordic countries, Norway allows no alcohol advertising while in Sweden the provisions concerning this type of advertising were amended in accordance with the judgement of the European Court of Justice in the Gourmet case so as to permit advertising of beverages with an alcohol content of less than 15 per cent by volume.

The WHO recommendation adopted in December 1995 and the Stockholm Declaration on Young People and Alcohol 2001 support restrictions on alcohol advertising, especially on advertising targeted at young people. Both explicitly mention that alcohol is often associated with sports to appeal to young people. This has been taken into account in France, for instance, where alcohol advertising is banned at sports events.

Under the Alcohol Act, the advertising of light beverages with an alcohol content of no more than 22 per cent by volume is allowed, with certain restrictions. These restrictions apply to advertising targeted at minors, including alleged health effects, being against good conduct, etc. The restrictions also apply to beverages with an alcohol content between 1.2 and 2.8 per cent by volume. The advertising, indirect advertising and other sales promotion of strong alcoholic beverages with an alcohol content of over 22 per cent by volume is forbidden. In 1999, the Product Control Agency issued guidelines on advertising alcoholic beverages that combine earlier specific instructions and examples of earlier cases. The guidelines were updated in 2007.

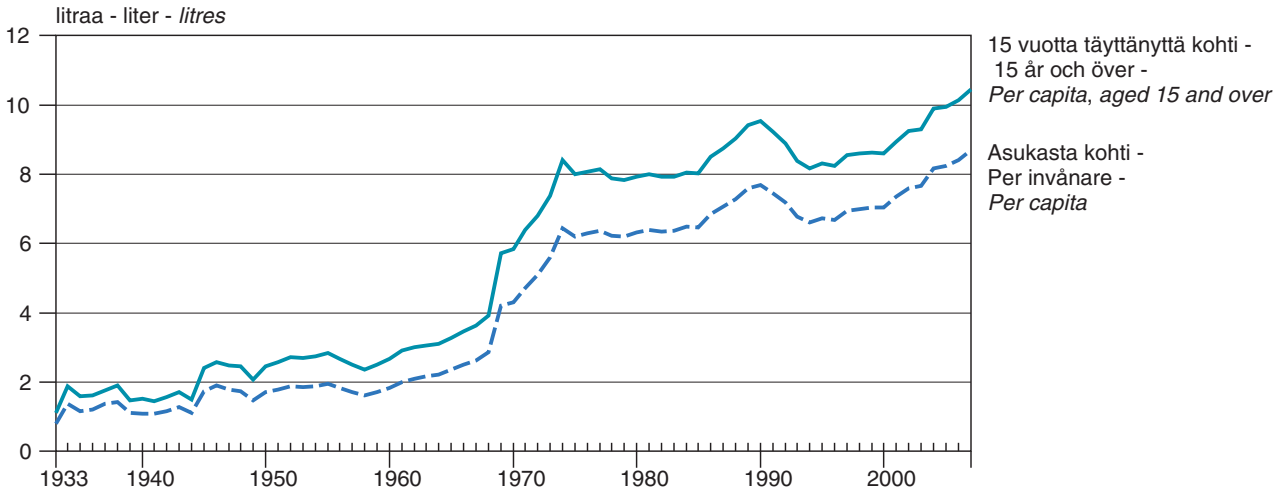
The supervision of the advertising of alcoholic beverages and drinks with an alcohol content of more than 1.2 per cent by volume is the responsibility of the Product Control Agency and State Provincial Offices. Both of these authorities may forbid advertising that fails to comply with the legislation, and they can impose a conditional fine. Alternatively, the advertiser can be given written notice to rectify the advertisement. The emphasis in the supervision of advertising has been on preventive measures.

During 2007, the Product Control Agency issued one prohibitive decision and 10 administrative directives. It dealt with 17 cases that required a written response. Problems in the advertising of strong alcoholic beverages were dealt with most frequently. Internet advertising was another common topic. Provincial State Offices issued two prohibitive decision and 19 administrative directives.

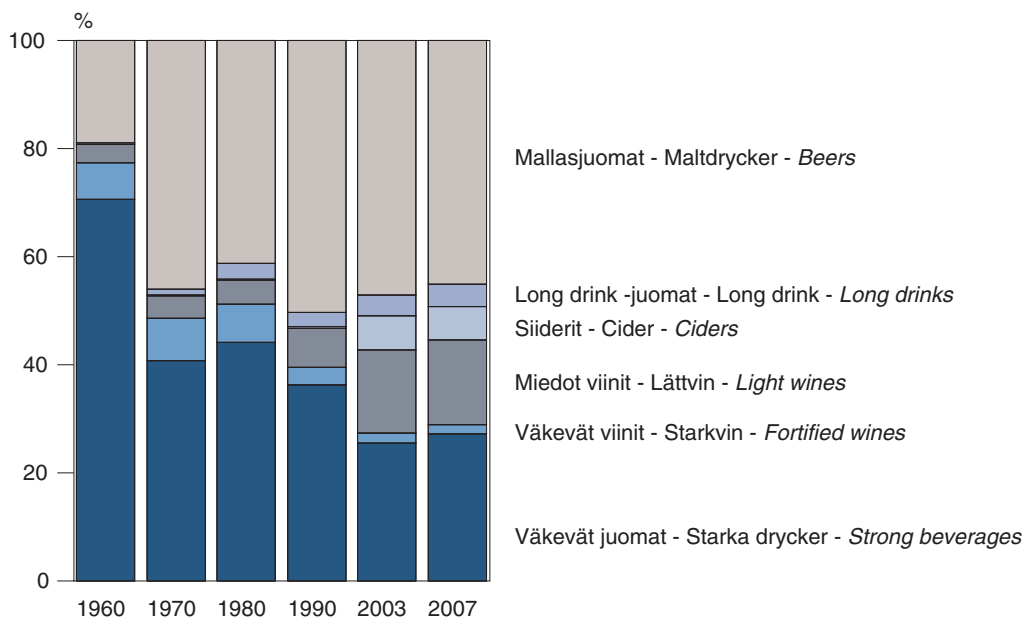
Taulukoissa käytetyt symbolit - Teckenförklaring - Explanation of symbols:

- Ei yhtään - Värdet noll - Magnitude nil.
- 0 Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä - Mindre än hälften av den använda enheten - Magnitude less than half of unit employed.
- . Tieto epälooginen esitettäväksi - Uppgift kan inte förekomma - Category not applicable.
- .. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi - Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges. - Data not available or too uncertain for presentation.
- ... Salassapitosäännön alainen tieto - Sekretessbelagd uppgift - Data subject to secrecy.
- * Ennakkotieto - Förhandsuppgift - Advance information
- ** Arvio - Uppskattning - Estimate

Kuvio 1. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1933–2007
Figur 1. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1933–2007
 Figure 1. Documented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1933–2007

Kuvio 2. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1960–2007
Figur 2. Fördelning av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1960–2007
 Figure 2. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1960–2007

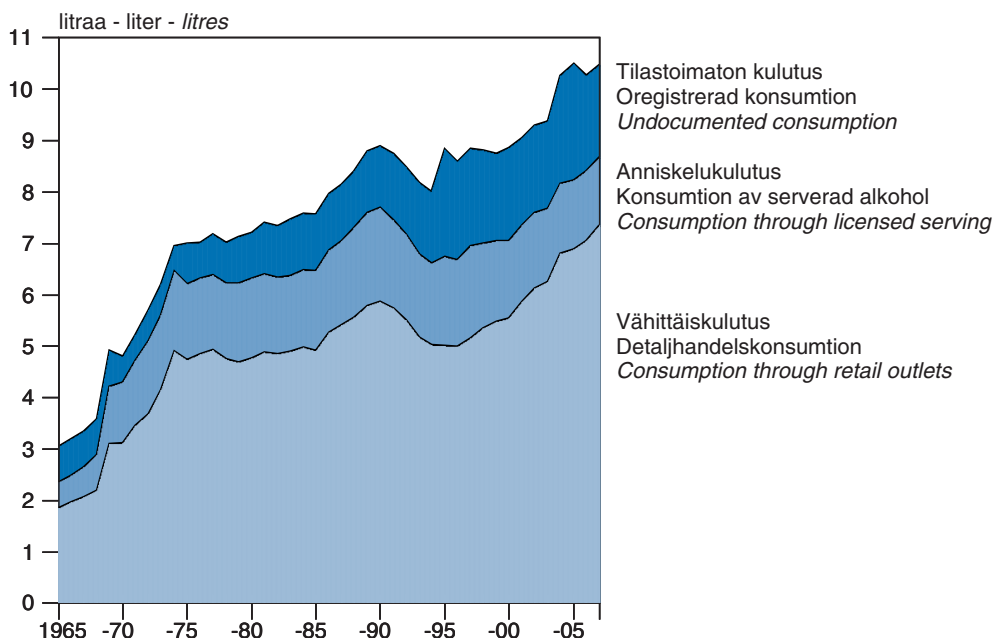
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2007
Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965–2007
Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2007

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare 100% alcohol, litres per capita			Litraa 100 %:n alkoholia 15 vuotta täyttäneitä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över 100% alcohol, litres per capita aged 15 and over		
	Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion <i>Documented consumption</i>	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion <i>Undocumented consumption</i>	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt <i>Total consumption</i>	Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion <i>Documented consumption</i>	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion <i>Undocumented consumption</i>	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt <i>Total consumption</i>
1965	2,4	0,7	3,1	3,3	1,0	4,3
1970	4,3	0,5	4,8	5,8	0,7	6,5
1975	6,2	0,8	7,0	8,0	1,0	9,0
1980	6,3	0,9	7,2	7,9	1,1	9,0
1985	6,5	1,1	7,6	8,0	1,4	9,4
1990	7,7	1,2	8,9	9,5	1,5	11,0
1995	6,7	2,2	8,9	8,3	2,7	11,0
2000	7,0	1,8	8,8	8,6	2,1	10,7
2005	8,2	2,3	10,5	10,0	2,7	12,7
2006	8,4	1,9	10,3	10,1	2,2	12,3
2007	8,7	1,8	10,5	10,5	2,2	12,7

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2007
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965–2007
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2007

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2003–2007
Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 2003–2007
Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita, 2003–2007

	2003	2004	2005	2006	2007	
	Litraa - Liter - Litres					
Kotivalmistus - <i>Home brewing and distillation</i>	0,19	0,11	0,11	0,09	0,06	Hemtillverkning
Matkustajatuonti - <i>Passenger imports</i>	0,88	1,56	1,75	1,39	1,32	Resandeförsel
Ulkomailla nautittu - <i>Consumption abroad</i>	0,33	0,32	0,32	0,30	0,32	Konsumerats utomlands
Laiton valmistus ja salakuljetus - <i>Illegal distillation and smuggling</i>	0,27	0,11	0,08	0,08	0,09	Olaglig tillverkning och smuggling
Yhteensä - Total	1,67	2,10	2,26	1,86	1,79	Totalt

3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960–2007
Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960–2007
Documented consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960–2007

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare <i>100% alcohol, litres per capita</i>			Litraa 100 %:n alkoholia 15 vuotta täyttäneitä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över <i>100% alcohol, litres per capita aged 15 and over</i>		
	Kulutus Konsumtion <i>Consumption</i>	Vähittäis- kulutus Detalj- handels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Kulutus Konsumtion <i>Consumption</i>	Vähittäis- kulutus Detalj- handels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>
1960	1,85	1,40	0,45	2,69	2,04	0,65
1965	2,35	1,86	0,49	3,28	2,59	0,69
1970	4,30	3,12	1,18	5,84	4,24	1,61
1975	6,19	4,73	1,47	8,00	6,11	1,89
1980	6,31	4,77	1,54	7,94	6,00	1,94
1985	6,46	4,91	1,56	8,02	6,09	1,93
1990	7,69	5,87	1,82	9,53	7,28	2,25
1995	6,73	5,01	1,72	8,31	6,19	2,12
2000	7,04	5,54	1,51	8,59	6,76	1,84
2005	8,23	6,89	1,34	9,95	8,33	1,62
2006	8,41	7,05	1,36	10,14	8,51	1,64
2007	8,69	7,35	1,33	10,45	8,85	1,61

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.*

4. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1990–2007
Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1990–2007
Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1990–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

1990	9 403	4 522	1 204	2 809	87	1 016	7 633	11 559	38 233
1995	6 634	2 660	1 265	3 721	849	677	2 032	16 456	34 295
2000	6 579	2 863	747	4 562	2 528	1 090	1 642	16 469	36 480
2001	6 826	3 083	807	5 094	2 650	1 067	1 618	17 009	38 156
2002	6 935	3 209	727	5 606	2 696	1 436	1 606	17 335	39 551
2003	6 997	3 245	743	6 132	2 562	1 539	1 495	17 305	40 016
2004	8 343	3 722	875	6 146	2 474	1 450	1 441	18 308	42 760
2005	8 249	4 006	855	6 390	2 487	1 328	1 306	18 644	43 265
2006	8 285	4 226	812	6 774	2 699	1 585	1 270	18 731	44 382
2007	8 231	4 350	792	7 238	2 802	1 910	1 195	19 537	46 053

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	1,89	0,91	0,24	0,56	0,02	0,20	1,53	2,32	7,69
1995	1,30	0,52	0,25	0,73	0,17	0,13	0,40	3,23	6,73
2000	1,27	0,55	0,14	0,88	0,49	0,21	0,32	3,18	7,04
2001	1,31	0,59	0,16	0,98	0,51	0,21	0,31	3,27	7,34
2002	1,33	0,62	0,14	1,08	0,52	0,28	0,31	3,33	7,60
2003	1,34	0,62	0,14	1,17	0,49	0,29	0,29	3,32	7,67
2004	1,59	0,71	0,17	1,17	0,47	0,28	0,28	3,50	8,17
2005	1,57	0,76	0,16	1,22	0,47	0,25	0,25	3,55	8,23
2006	1,57	0,80	0,15	1,28	0,51	0,30	0,24	3,55	8,41
2007	1,55	0,82	0,15	1,37	0,53	0,36	0,23	3,69	8,69

**15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1990	2,34	1,13	0,30	0,70	0,02	0,25	1,90	2,88	9,53
1995	1,61	0,64	0,31	0,90	0,21	0,16	0,49	3,99	8,31
2000	1,55	0,67	0,18	1,07	0,60	0,26	0,39	3,88	8,59
2001	1,60	0,72	0,19	1,19	0,62	0,25	0,38	3,99	8,95
2002	1,62	0,75	0,17	1,31	0,63	0,34	0,38	4,05	9,24
2003	1,63	0,75	0,17	1,43	0,60	0,36	0,35	4,02	9,31
2004	1,93	0,86	0,20	1,42	0,57	0,34	0,33	4,24	9,89
2005	1,90	0,92	0,20	1,47	0,57	0,31	0,30	4,29	9,95
2006	1,89	0,97	0,19	1,55	0,62	0,36	0,29	4,28	10,14
2007	1,87	0,99	0,18	1,64	0,64	0,43	0,27	4,43	10,45

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

5. Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1990–2007
Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 1990–2007
Documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 100% alcohol, 1990–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Total Total
1 000 litraa - liter - litres									
1990	8 132	3 865	1 170	2 467	38	683	3 136	9 707	29 199
1995	5 619	2 228	1 195	3 348	527	399	1 064	11 158	25 538
2000	5 700	2 344	731	4 117	1 827	868	965	12 128	28 680
2001	5 911	2 555	792	4 630	1 956	853	977	12 753	30 427
2002	6 019	2 717	713	5 155	2 014	1 180	1 002	13 125	31 926
2003	6 112	2 764	728	5 656	1 950	1 223	897	13 321	32 651
2004	7 448	3 241	861	5 639	1 910	1 123	882	14 518	35 623
2005	7 348	3 487	841	5 850	1 933	970	770	15 010	36 209
2006	7 353	3 651	799	6 193	2 114	1 152	732	15 233	37 226
2007	7 308	3 752	778	6 604	2 234	1 406	687	16 207	38 978

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	1,63	0,78	0,24	0,50	0,01	0,14	0,63	1,95	5,87
1995	1,10	0,44	0,23	0,66	0,10	0,08	0,21	2,19	5,01
2000	1,10	0,45	0,14	0,79	0,35	0,17	0,19	2,34	5,54
2001	1,14	0,49	0,15	0,89	0,38	0,16	0,19	2,45	5,86
2002	1,16	0,52	0,14	0,99	0,39	0,23	0,19	2,52	6,13
2003	1,17	0,53	0,14	1,08	0,37	0,23	0,17	2,55	6,26
2004	1,42	0,62	0,16	1,08	0,36	0,21	0,17	2,77	6,80
2005	1,40	0,66	0,16	1,11	0,37	0,18	0,15	2,86	6,89
2006	1,39	0,69	0,15	1,17	0,40	0,22	0,14	2,89	7,05
2007	1,38	0,71	0,15	1,25	0,42	0,27	0,13	3,06	7,35

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1990	2,03	0,96	0,29	0,61	0,01	0,17	0,78	2,42	7,28
1995	1,36	0,54	0,29	0,81	0,13	0,10	0,26	2,70	6,19
2000	1,34	0,55	0,17	0,97	0,43	0,20	0,23	2,86	6,76
2001	1,39	0,60	0,19	1,09	0,46	0,20	0,23	2,99	7,14
2002	1,41	0,63	0,17	1,20	0,47	0,28	0,23	3,07	7,46
2003	1,42	0,64	0,17	1,32	0,45	0,28	0,21	3,10	7,59
2004	1,72	0,75	0,20	1,30	0,44	0,26	0,20	3,36	8,24
2005	1,69	0,80	0,19	1,35	0,44	0,22	0,18	3,45	8,33
2006	1,68	0,83	0,18	1,42	0,48	0,26	0,17	3,48	8,51
2007	1,66	0,85	0,18	1,50	0,51	0,32	0,16	3,68	8,85

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

6. Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1990–2007
Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % 1990–2007
Documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage,
100% alcohol, 1990–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

1990	1 271	657	34	342	49	333	4 497	1 852	9 034
1995	1 015	432	71	373	322	278	968	5 298	8 757
2000	879	519	16	444	701	222	677	4 342	7 800
2001	915	528	15	464	695	214	641	4 257	7 729
2002	917	492	14	451	681	256	603	4 210	7 625
2003	885	481	14	477	612	315	598	3 984	7 365
2004	895	482	14	507	564	327	559	3 789	7 137
2005	901	520	14	540	554	358	536	3 634	7 057
2006	932	575	13	581	585	433	538	3 497	7 156
2007	923	597	13	634	567	503	508	3 329	7 076

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	0,26	0,13	0,01	0,07	0,01	0,07	0,90	0,37	1,82
1995	0,20	0,08	0,01	0,07	0,06	0,05	0,19	1,04	1,72
2000	0,17	0,10	0,00	0,09	0,14	0,04	0,13	0,84	1,51
2001	0,18	0,10	0,00	0,09	0,13	0,04	0,12	0,82	1,49
2002	0,18	0,09	0,00	0,09	0,13	0,05	0,12	0,81	1,46
2003	0,17	0,09	0,00	0,09	0,12	0,06	0,11	0,76	1,41
2004	0,17	0,09	0,00	0,10	0,11	0,06	0,11	0,72	1,36
2005	0,17	0,10	0,00	0,10	0,11	0,07	0,10	0,69	1,34
2006	0,18	0,11	0,00	0,11	0,11	0,08	0,10	0,66	1,36
2007	0,17	0,11	0,00	0,12	0,11	0,09	0,10	0,63	1,33

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1990	0,32	0,16	0,01	0,09	0,01	0,08	0,90	0,46	2,25
1995	0,25	0,10	0,02	0,09	0,08	0,07	0,19	1,28	2,12
2000	0,21	0,12	0,00	0,10	0,17	0,05	0,13	1,02	1,84
2001	0,21	0,12	0,00	0,11	0,16	0,05	0,12	1,00	1,81
2002	0,21	0,11	0,00	0,11	0,16	0,06	0,12	0,98	1,78
2003	0,21	0,11	0,00	0,11	0,14	0,07	0,11	0,93	1,71
2004	0,21	0,11	0,00	0,12	0,13	0,08	0,11	0,88	1,65
2005	0,21	0,12	0,00	0,12	0,13	0,08	0,10	0,84	1,62
2006	0,21	0,13	0,00	0,13	0,13	0,10	0,10	0,80	1,64
2007	0,21	0,14	0,00	0,14	0,13	0,11	0,10	0,76	1,61

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

7. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 1990–2007

Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 1990–2007

Value of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 1990–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

1990	787 224	431 406	78 882	215 204	13 148	112 208	831 094	674 220	3 143 387
1995	595 846	286 076	101 482	303 618	105 787	85 473	222 850	1 343 906	3 045 038
2000	631 985	378 492	57 372	395 789	315 738	105 425	164 317	1 457 249	3 506 367
2001	669 570	398 221	60 504	439 905	340 867	106 697	169 707	1 560 126	3 745 597
2002	682 845	416 521	55 515	469 232	367 527	149 329	165 916	1 658 412	3 965 296
2003	683 823	427 967	56 882	514 311	345 592	177 001	158 691	1 688 778	4 053 044
2004	594 232	397 494	61 201	508 163	302 936	159 045	138 857	1 589 445	3 751 371
2005	571 543	441 064	48 263	534 644	309 299	172 707	130 735	1 563 610	3 771 866
2006	578 026	504 987	46 851	568 647	337 225	208 822	131 018	1 550 105	3 925 681
2007	586 316	500 839	45 269	621 948	351 538	255 859	128 167	1 607 193	4 097 131

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

1990	158	87	16	43	3	23	167	136	632
1995	117	56	20	60	21	17	44	264	597
2000	122	73	11	77	61	20	32	281	677
2001	129	77	12	85	66	21	33	300	721
2002	131	80	11	90	71	29	32	319	762
2003	131	82	11	99	66	34	30	324	776
2004	113	76	12	97	58	30	27	304	716
2005	109	84	9	102	59	33	25	298	718
2006	110	96	9	108	64	40	25	294	744
2007	111	94	9	117	66	48	24	303	773

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -

Per capita aged 15 and over, EUR

1990	196	108	20	54	3	28	207	168	783
1995	144	69	25	74	26	21	54	326	738
2000	149	89	14	94	75	25	39	343	826
2001	157	93	14	103	80	25	40	366	879
2002	160	97	13	110	86	35	39	388	927
2003	159	100	13	120	80	41	37	393	943
2004	137	92	14	118	70	37	32	368	868
2005	131	101	11	123	71	40	30	360	867
2006	132	115	11	130	77	48	30	354	897
2007	133	114	10	141	80	58	29	365	930

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

8. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 1990–2007
Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 1990–2007
Value of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 1990–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

1990	570 163	286 536	70 956	157 930	3 097	48 895	207 751	523 138	1 868 464
1995	419 250	195 253	87 945	238 481	43 506	33 428	71 326	720 306	1 809 495
2000	438 493	225 858	53 370	308 122	165 389	63 988	71 115	834 791	2 161 126
2001	455 577	246 154	56 821	344 417	185 942	65 692	73 382	931 355	2 359 340
2002	462 881	264 282	52 269	382 906	204 297	94 127	76 364	999 305	2 536 432
2003	466 396	267 784	53 108	419 670	197 070	103 887	73 233	1 030 275	2 611 423
2004	382 517	238 280	57 990	409 788	168 086	84 632	57 465	969 668	2 368 425
2005	353 638	260 572	45 082	425 843	174 486	87 530	51 187	963 256	2 361 593
2006	353 433	277 725	43 845	453 994	193 386	105 968	50 831	981 386	2 460 568
2007	352 778	279 107	42 072	489 646	206 176	132 256	49 082	1 050 400	2 601 517

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

1990	115	58	14	32	1	10	42	105	376
1995	82	38	17	47	9	7	14	141	355
2000	85	44	10	60	32	12	14	161	417
2001	88	47	11	66	36	13	14	179	454
2002	89	51	10	74	39	18	15	192	487
2003	89	51	10	80	38	20	14	197	500
2004	73	46	11	78	32	16	11	185	452
2005	67	50	9	81	33	17	10	183	449
2006	67	53	8	86	37	20	10	186	466
2007	67	53	8	92	39	25	9	198	491

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -
Per capita aged 15 and over, EUR

1990	142	71	18	39	1	12	52	130	466
1995	102	47	21	58	11	8	17	175	439
2000	103	53	13	73	39	15	17	197	509
2001	107	58	13	81	44	15	17	218	553
2002	108	62	12	89	48	22	18	234	593
2003	108	62	12	98	46	24	17	240	607
2004	89	55	13	95	39	20	13	224	548
2005	81	60	10	98	40	20	12	222	543
2006	81	63	10	104	44	24	12	224	562
2007	80	63	10	111	47	30	11	238	590

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

9. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 1990–2007
Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 1990–2007
Value of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 1990–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

1990	217 062	144 871	7 926	57 274	10 051	63 313	623 343	151 083	1 274 923
1995	176 597	90 822	13 536	65 137	62 281	52 045	151 524	623 600	1 235 543
2000	193 492	152 634	4 002	87 667	150 349	41 437	93 202	622 458	1 345 241
2001	213 993	152 066	3 683	95 488	154 925	41 005	96 325	628 772	1 386 257
2002	219 964	152 239	3 246	86 325	163 230	55 202	89 552	659 107	1 428 864
2003	217 427	160 183	3 773	94 641	148 522	73 114	85 458	658 503	1 441 621
2004	211 715	159 213	3 211	98 375	134 851	74 413	81 392	619 776	1 382 946
2005	217 906	180 492	3 182	108 801	134 814	85 177	79 548	600 354	1 410 273
2006	224 593	227 263	3 006	114 653	143 840	102 854	80 187	568 718	1 465 113
2007	233 538	221 732	3 197	132 303	145 362	123 603	79 085	556 793	1 495 614

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

1990	44	29	2	12	2	13	125	30	256
1995	35	18	3	13	12	10	30	122	242
2000	37	29	1	17	29	8	18	120	260
2001	41	29	1	18	30	8	19	121	267
2002	42	29	1	17	31	11	17	127	274
2003	42	31	1	18	28	14	16	126	276
2004	40	30	1	19	26	14	16	118	264
2005	41	34	1	21	26	16	15	114	268
2006	43	43	1	22	27	19	15	108	278
2007	44	42	1	25	27	23	15	105	282

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -
Per capita aged 15 and over, EUR

1990	54	36	2	14	3	16	155	38	318
1995	43	22	3	16	15	13	37	151	299
2000	46	36	1	21	36	10	22	147	317
2001	50	36	1	22	36	10	23	147	325
2002	51	36	1	20	38	13	21	154	334
2003	51	37	1	22	35	17	20	153	335
2004	49	37	1	23	31	17	19	143	320
2005	50	42	1	25	31	20	18	138	324
2006	51	52	1	26	33	24	18	130	335
2007	53	50	1	30	33	28	18	126	339

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

10. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 1990–2007
Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 1990–2007
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 1990–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
---------------------	---	--	--	---	------------------------------------	---	---	--

1 000 litraa - liter - litres

1990	24 267	14 001	6 739	23 987	1 585	18 477	143 748	262 090
1995	17 271	7 787	7 201	34 479	17 127	12 300	37 965	368 115
2000	17 759	8 352	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840
2001	18 501	9 050	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297
2002	18 742	9 445	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824
2003	18 889	9 544	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139
2004	22 621	10 896	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745
2005	22 447	12 194	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317
2006	22 602	13 151	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342
2007	22 500	13 364	4 572	58 339	59 700	37 253	21 179	430 524

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	4,88	2,81	1,35	4,82	0,32	3,71	28,90	52,69
1995	3,39	1,53	1,41	6,76	3,36	2,41	7,45	72,20
2000	3,43	1,61	0,84	7,58	10,35	3,55	5,67	70,22
2001	3,56	1,74	0,90	8,36	10,82	3,47	5,56	72,24
2002	3,60	1,81	0,83	9,09	10,97	4,62	5,50	73,34
2003	3,62	1,83	0,84	9,79	10,41	5,00	5,10	73,02
2004	4,32	2,08	0,96	9,68	10,04	4,83	4,93	76,91
2005	4,27	2,32	0,94	9,93	10,06	4,84	4,42	78,07
2006	4,28	2,49	0,89	10,40	10,89	5,77	4,29	78,14
2007	4,24	2,52	0,86	11,01	11,26	7,03	4,00	81,22

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1990	6,05	3,49	1,68	5,98	0,40	4,61	35,83	65,32
1995	4,19	1,89	1,75	8,36	4,15	2,98	9,20	89,21
2000	4,18	1,97	1,03	9,25	12,63	4,34	6,92	85,71
2001	4,34	2,12	1,10	10,19	13,19	4,23	6,78	88,03
2002	4,38	2,21	1,01	11,06	13,35	5,62	6,69	89,23
2003	4,39	2,22	1,02	11,89	12,64	6,07	6,20	88,64
2004	5,23	2,52	1,16	11,72	12,16	5,86	5,97	93,18
2005	5,16	2,80	1,13	12,00	12,16	5,85	5,35	94,35
2006	5,17	3,01	1,08	12,54	13,13	6,95	5,17	94,23
2007	5,11	3,03	1,04	13,24	13,55	8,46	4,81	97,72

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

11. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 1990–2007
Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 1990–2007
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 1990–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa - liter - litres								
1990	21 053	12 228	6 549	21 035	612	12 426	59 709	220 037
1995	14 617	6 552	6 813	31 169	10 412	7 249	19 539	249 551
2000	15 454	6 785	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408
2001	16 104	7 433	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923
2002	16 339	7 929	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630
2003	16 568	8 051	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088
2004	20 274	9 380	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106
2005	20 078	10 499	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167
2006	20 148	11 013	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241
2007	20 071	11 386	4 494	53 344	47 659	27 884	11 672	357 136

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	4,23	2,46	1,32	4,23	0,12	2,50	12,00	44,23
1995	2,87	1,28	1,34	6,11	2,04	1,42	3,83	48,94
2000	2,98	1,31	0,82	6,87	7,47	2,77	3,27	51,61
2001	3,10	1,43	0,89	7,63	7,98	2,72	3,29	54,08
2002	3,14	1,52	0,81	8,38	8,19	3,71	3,36	55,44
2003	3,17	1,54	0,82	9,06	7,92	3,87	3,13	55,96
2004	3,87	1,79	0,94	8,90	7,74	3,69	2,91	60,94
2005	3,82	2,00	0,92	9,11	7,82	3,56	2,50	62,82
2006	3,82	2,09	0,88	9,53	8,53	4,23	2,37	63,53
2007	3,79	2,15	0,85	10,06	8,99	5,26	2,20	67,38

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1990	5,25	3,05	1,63	5,24	0,15	3,10	14,88	54,84
1995	3,54	1,59	1,65	7,55	2,52	1,76	4,74	60,47
2000	3,64	1,60	1,00	8,39	9,12	3,38	4,00	63,00
2001	3,78	1,74	1,08	9,30	9,73	3,32	4,01	65,89
2002	3,82	1,85	0,99	10,20	9,97	4,52	4,09	67,45
2003	3,85	1,87	1,00	11,00	9,62	4,70	3,80	67,93
2004	4,69	2,17	1,14	10,79	9,38	4,47	3,52	73,83
2005	4,62	2,41	1,11	11,01	9,45	4,30	3,02	75,92
2006	4,60	2,52	1,06	11,49	10,29	5,10	2,85	76,61
2007	4,56	2,58	1,02	12,11	10,82	6,33	2,65	81,06

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

12. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 1990–2007
Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 1990–2007
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 1990–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 litraa - liter - litres								
1990	3 214	1 773	190	2 952	973	6 051	84 039	42 053
1995	2 654	1 235	388	3 310	6 715	5 051	18 426	118 565
2000	2 305	1 567	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432
2001	2 398	1 617	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374
2002	2 404	1 515	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195
2003	2 321	1 493	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050
2004	2 347	1 516	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639
2005	2 369	1 695	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149
2006	2 454	2 139	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101
2007	2 429	1 978	78	4 995	12 041	9 369	9 508	73 388

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	0,65	0,36	0,04	0,59	0,20	1,22	16,89	8,45
1995	0,52	0,24	0,08	0,65	1,32	0,99	3,61	23,25
2000	0,44	0,30	0,02	0,71	2,88	0,78	2,39	18,61
2001	0,46	0,31	0,02	0,73	2,84	0,75	2,27	18,17
2002	0,46	0,29	0,02	0,71	2,78	0,91	2,13	17,90
2003	0,44	0,29	0,02	0,74	2,49	1,13	1,97	17,06
2004	0,45	0,29	0,02	0,78	2,29	1,15	2,02	15,97
2005	0,45	0,32	0,02	0,82	2,24	1,28	1,93	15,25
2006	0,47	0,41	0,01	0,87	2,35	1,53	1,92	14,61
2007	0,46	0,37	0,01	0,94	2,27	1,77	1,79	13,85

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1990	0,80	0,44	0,05	0,74	0,24	1,51	20,95	10,48
1995	0,64	0,30	0,09	0,80	1,63	1,22	4,47	28,73
2000	0,54	0,37	0,02	0,86	3,51	0,95	2,92	22,72
2001	0,56	0,38	0,02	0,89	3,46	0,91	2,77	22,14
2002	0,56	0,35	0,02	0,86	3,38	1,10	2,60	21,78
2003	0,54	0,35	0,02	0,89	3,02	1,38	2,39	20,71
2004	0,54	0,35	0,02	0,94	2,78	1,39	2,45	19,35
2005	0,54	0,39	0,02	0,99	2,71	1,55	2,33	18,43
2006	0,56	0,49	0,02	1,05	2,84	1,85	2,31	17,62
2007	0,55	0,45	0,02	1,13	2,73	2,13	2,16	16,66

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

13. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2003–2007
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2003–2007
Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2003–2007

Juomaryhmä <i>Drink category</i>	2003	2004	2005	2006	2007	Varugrupp
	1 000 litraa - liter - litres					
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i>	28 433	33 517	34 641	35 754	35 864	Starka drycker
Maustamattomat viinat - <i>Unflavoured plain spirits</i>	17 104	20 569	20 325	20 415	20 316	Okryddat brännvin
Maustetut viinat - <i>Flavoured spirits</i>	1 785	2 052	2 121	2 187	2 184	Kryddat brännvin
Hedelmäviinat - <i>Fruit spirits</i>	55	58	53	50	55	Fruktbrännvin
Konjakit ja brandyt - <i>Cognac and brandy</i>	2 910	3 474	3 561	3 696	3 666	Konjak och brandy
Viskit - <i>Whisky</i>	1 968	2 240	2 252	2 333	2 410	Whisky
Rommit - <i>Rum</i>	919	967	951	959	981	Rom
Liköörit ja punssit - <i>Liqueurs and punch</i>	3 252	3 715	3 956	4 278	4 625	Likör och punsch
Katkerot - <i>Bitters</i>	439	442	437	435	420	Bitter
Juomasekoitus ¹⁾ - <i>Pre-mixed drink¹⁾</i>	-	-	983	1 401	1 207	Blanddryck ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	4 391	5 026	4 927	4 715	4 572	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	51 120	50 675	52 182	54 859	58 339	Lättvin
Punaviinit - <i>Red wines</i>	23 098	24 358	25 572	27 306	29 656	Rödvin
Roseviinit - <i>Rosé wines</i>	488	482	523	567	776	Rosévin
Valkoviinit - <i>White wines</i>	20 643	19 580	19 623	20 303	20 580	Vitvin
Kuohuviinit - <i>Sparkling wines</i>	2 696	2 911	3 268	3 738	4 526	Mousserande vin
Muut miedot viinit - <i>Other light wines</i>	4 194	3 343	3 197	2 945	2 800	Andra lättviner
Siiderit - <i>Ciders</i>	54 357	52 550	52 872	57 446	59 700	Cider
Long drink -juomat - <i>Long drinks</i>	26 111	25 314	25 443	30 422	37 253	Long drink
Vahva olut - <i>Strong beer</i>	26 641	25 803	23 246	22 614	21 179	Starköl
Keskiolut - <i>Medium beer</i>	381 139	402 745	410 317	412 342	430 524	Mellanöl
Yhteensä 100 %:n alkoholina						
<i>Total 100% alcohol</i>	40 016	42 760	43 265	44 382	46 053	Totalt

1) Valmis juomasekoitus joka sisältää yhtä tai useampaa alkoholijuomaa. - Blanddryck som innehåller en eller flera alkoholdrycker. - *Contains at least one type of alcoholic beverage.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.*

14. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina 1998–2007
Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 1998–2007
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 1998–2007

Vuosi År Year	Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales		Anniskelu - Servering - Licensed serving		Yhteensä Totalt Total
	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Muu vähittäis- myynti - Övrig detaljhandel Other retail sales	A+B - ravintolat restauranger restaurants	C- ravintolat restauranger restaurants ≤4.7 %	
	1 000 litraa - liter - litres				
1998	13 991	13 477	6 851	1 689	36 009
1999	14 215	14 107	6 722	1 403	36 446
2000	14 545	14 136	6 597	1 203	36 480
2001	15 553	14 875	6 639	1 089	38 156
2002	16 437	15 489	6 629	996	39 551
2003	17 026	15 625	6 473	893	40 016
2004	18 801	16 822	6 373	764	42 760
2005	18 885	17 323	6 435	621	43 265
2006	19 376	17 850	6 657	498	44 382
2007	19 751	19 226	6 681	394	46 053
	%				
1998	38,9	37,4	19,0	4,7	
1999	39,0	38,7	18,4	3,8	
2000	39,9	38,7	18,1	3,3	
2001	40,8	39,0	17,4	2,9	
2002	41,6	39,2	16,8	2,5	
2003	42,5	39,0	16,2	2,2	
2004	44,0	39,3	14,9	1,8	
2005	43,6	40,0	14,9	1,4	
2006	43,7	40,2	15,0	1,1	
2007	42,9	41,7	14,5	0,9	

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES.

15. Alkoholijuomien myynti 1998–2007
Försäljning av alkoholdrycker 1998–2007
Sales of alcoholic beverages, 1998–2007

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siidereitä Cider Cider	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Totalt 100 % alkohol Total 100% alcohol
---------------------	---	--	---	------------------------------	--	---	--	---

1 000 litraa - liter - litres

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

1998	21 789	4 379	32 824	23 771	17 817	17 463	261 631	27 468
1999	22 075	4 255	34 541	32 634	15 838	17 502	267 486	28 322
2000	22 239	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408	28 680
2001	23 537	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923	30 427
2002	24 268	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630	31 926
2003	24 619	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088	32 651
2004	29 654	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106	35 623
2005	30 576	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167	36 209
2006	31 160	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241	37 226
2007	31 457	4 494	53 344	47 659	27 884	11 672	357 136	38 978

Toimitukset anniskeluun - Leveranser till servering - Deliveries to licensed serving

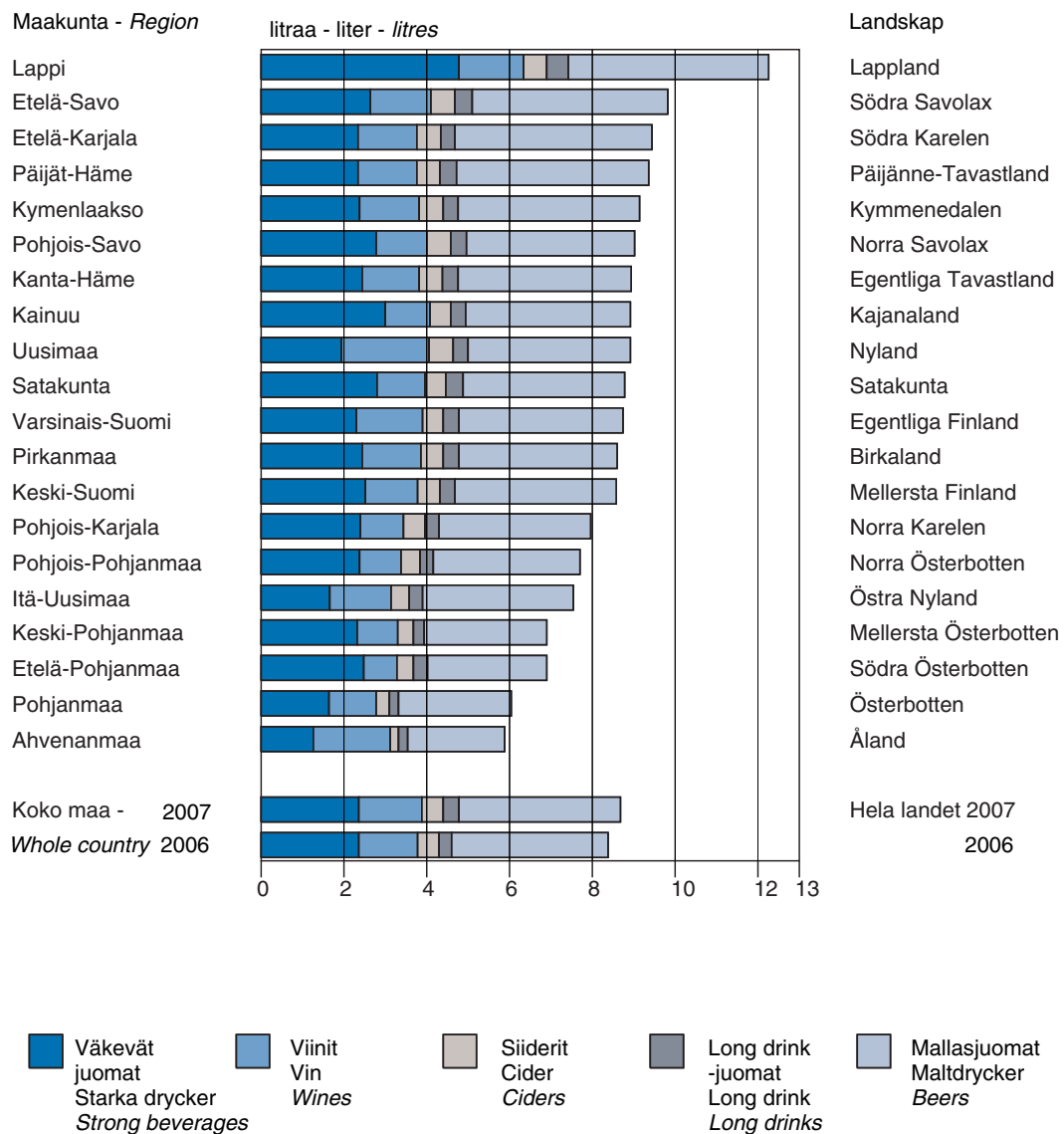
1998	4 478	132	4 216	12 177	5 481	13 911	105 904	8 541
1999	3 906	105	3 715	14 825	4 845	13 851	100 717	8 125
2000	3 872	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432	7 800
2001	4 014	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374	7 729
2002	3 919	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195	7 625
2003	3 814	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050	7 365
2004	3 863	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639	7 137
2005	4 064	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149	7 057
2006	4 593	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101	7 156
2007	4 407	78	4 995	12 041	9 369	9 508	73 388	7 076

Yhteensä - Totalt - Total

1998	26 267	4 511	37 040	35 948	23 298	31 374	367 535	36 009
1999	25 981	4 361	38 256	47 459	20 683	31 352	368 203	36 446
2000	26 111	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840	36 480
2001	27 551	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297	38 156
2002	28 187	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824	39 551
2003	28 433	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139	40 016
2004	33 517	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745	42 760
2005	34 641	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317	43 265
2006	35 754	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342	44 382
2007	35 864	4 572	58 339	59 700	37 253	21 179	430 524	46 053

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES.

Kuvio 4. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin asukasta kohti maakunnissa 2007
Figur 4. Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp per invånare landskapsvis 2007
Figure 4. Per-capita sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2007

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

16. Alkoholijuomien myynti asukasta kohti maakunnissa 2007
Försäljning av alkoholdrycker per invånare landskapsvis 2007
Per-capita sale of alcoholic beverages by region, 2007

Maakunta <i>Region</i>	Asukasta kohti Per invånare <i>Per capita</i>	15 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare 15 år och över <i>Per capita, aged 15 and over</i>	Landskap
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres			
Koko maa - <i>Whole country</i>	8,69	10,45	Hela landet
Uusimaa	8,92	10,79	Nyland
Itä-Uusimaa	7,54	9,34	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	8,72	10,40	Egentliga Finland
Satakunta	8,78	10,42	Satakunta
Kanta-Häme	8,95	10,79	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	8,61	10,31	Birkaland
Päijät-Häme	9,36	11,14	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	9,14	10,79	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9,47	11,11	Södra Karelen
Etelä-Savo	9,84	11,51	Södra Savolax
Pohjois-Savo	9,03	10,75	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	7,96	9,42	Norra Karelen
Keski-Suomi	8,58	10,32	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,89	8,38	Södra Österbotten
Pohjanmaa	6,05	7,33	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,93	8,54	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	7,72	9,71	Norra Österbotten
Kainuu	8,94	10,58	Kajanaland
Lappi	12,27	14,61	Lappland
Ahvenanmaa	5,88	7,09	Åland

Euroa - Euro - EUR

Maakunta <i>Region</i>	Asukasta kohti Per invånare <i>Per capita</i>	15 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare 15 år och över <i>Per capita, aged 15 and over</i>	Landskap
Euroa - Euro - EUR			
Koko maa - <i>Whole country</i>	773	930	Hela landet
Uusimaa	864	1044	Nyland
Itä-Uusimaa	639	791	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	772	921	Egentliga Finland
Satakunta	728	864	Satakunta
Kanta-Häme	755	910	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	777	931	Birkaland
Päijät-Häme	832	990	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	818	966	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	833	978	Södra Karelen
Etelä-Savo	833	974	Södra Savolax
Pohjois-Savo	774	921	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	646	765	Norra Karelen
Keski-Suomi	726	873	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	558	679	Södra Österbotten
Pohjanmaa	512	620	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	565	697	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	659	829	Norra Österbotten
Kainuu	715	846	Kajanaland
Lappi	1045	1244	Lappland
Ahvenanmaa	572	690	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

17. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2007
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2007
Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2007

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	12 581	8 030	2 802	1 910	20 731	46 053	Hela landet
Uusimaa	2 688	2 954	809	483	5 461	12 396	Nyland
Itä-Uusimaa	158	140	41	30	345	715	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1 060	728	237	172	1 809	4 006	Egentliga Finland
Satakunta	640	267	111	96	892	2 006	Satakunta
Kanta-Häme	419	238	94	66	718	1 535	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1 168	676	260	179	1 819	4 102	Birkaland
Päijät-Häme	470	283	109	80	931	1 872	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	440	265	103	67	803	1 678	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	315	193	80	46	642	1 275	Södra Karelen
Etelä-Savo	419	231	93	65	746	1 553	Södra Savolax
Pohjois-Savo	694	307	143	94	1 008	2 248	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	402	176	84	56	610	1 327	Norra Karelen
Keski-Suomi	686	341	145	98	1 053	2 323	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	482	154	78	65	556	1 336	Södra Österbotten
Pohjanmaa	288	200	56	39	475	1 058	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	165	70	27	19	212	491	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	916	381	180	122	1 361	2 960	Norra Österbotten
Kainuu	252	92	41	31	333	749	Kajanaland
Lappi	884	284	104	95	894	2 263	Lappland
Ahvenanmaa	35	50	5	6	64	160	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	2,37	1,52	0,53	0,36	3,92	8,69	Hela landet
Uusimaa	1,94	2,13	0,58	0,35	3,93	8,92	Nyland
Itä-Uusimaa	1,67	1,48	0,43	0,32	3,64	7,54	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2,31	1,59	0,52	0,38	3,94	8,72	Egentliga Finland
Satakunta	2,80	1,17	0,49	0,42	3,91	8,78	Satakunta
Kanta-Häme	2,44	1,39	0,55	0,38	4,19	8,95	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2,45	1,42	0,55	0,38	3,82	8,61	Birkaland
Päijät-Häme	2,35	1,42	0,55	0,40	4,65	9,36	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	2,40	1,44	0,56	0,37	4,37	9,14	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2,34	1,43	0,59	0,34	4,76	9,47	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,65	1,46	0,59	0,41	4,72	9,84	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,79	1,23	0,58	0,38	4,05	9,03	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,41	1,05	0,50	0,34	3,66	7,96	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,53	1,26	0,54	0,36	3,89	8,58	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,49	0,80	0,40	0,34	2,87	6,89	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,65	1,14	0,32	0,22	2,72	6,05	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,33	0,98	0,37	0,26	2,98	6,93	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2,39	0,99	0,47	0,32	3,55	7,72	Norra Österbotten
Kainuu	3,00	1,09	0,49	0,37	3,98	8,94	Kajanaland
Lappi	4,80	1,54	0,57	0,52	4,85	12,27	Lappland
Ahvenanmaa	1,27	1,85	0,20	0,23	2,34	5,88	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit - Inbegriper starkvin - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

18. Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2007
Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2007
Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2007

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	11 061	7 382	2 234	1 406	16 894	38 978	Hela landet
Uusimaa	2 241	2 621	599	325	3 977	9 763	Nyland
Itä-Uusimaa	139	131	34	23	303	631	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	932	677	186	130	1 488	3 413	Egentliga Finland
Satakunta	579	254	95	75	782	1 785	Satakunta
Kanta-Häme	376	222	80	52	622	1 353	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1 018	629	204	133	1 445	3 429	Birkaland
Päijät-Häme	420	267	86	56	736	1 566	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	379	251	82	48	659	1 420	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	276	182	64	35	530	1 087	Södra Karelen
Etelä-Savo	376	220	78	52	635	1 360	Södra Savolax
Pohjois-Savo	619	287	120	73	869	1 968	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	369	169	71	46	545	1 200	Norra Karelen
Keski-Suomi	617	323	119	74	907	2 040	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	445	149	68	49	500	1 211	Södra Österbotten
Pohjanmaa	256	188	47	29	414	934	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	152	67	23	14	184	440	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	811	357	152	95	1 182	2 596	Norra Österbotten
Kainuu	233	87	35	24	302	682	Kajanaland
Lappi	795	257	85	71	765	1 973	Lappland
Ahvenanmaa	26	42	4	4	50	127	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	2,09	1,40	0,42	0,27	3,19	7,35	Hela landet
Uusimaa	1,61	1,89	0,43	0,23	2,86	7,03	Nyland
Itä-Uusimaa	1,47	1,38	0,36	0,25	3,20	6,66	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2,03	1,47	0,41	0,28	3,24	7,43	Egentliga Finland
Satakunta	2,53	1,11	0,42	0,33	3,42	7,82	Satakunta
Kanta-Häme	2,20	1,30	0,47	0,30	3,63	7,89	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2,14	1,32	0,43	0,28	3,03	7,19	Birkaland
Päijät-Häme	2,10	1,33	0,43	0,28	3,68	7,83	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	2,07	1,37	0,45	0,26	3,59	7,73	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2,05	1,35	0,47	0,26	3,93	8,07	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,38	1,39	0,49	0,33	4,02	8,62	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,49	1,15	0,48	0,29	3,49	7,91	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,21	1,01	0,43	0,28	3,27	7,20	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,28	1,19	0,44	0,27	3,35	7,54	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,29	0,77	0,35	0,26	2,58	6,25	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,46	1,08	0,27	0,17	2,37	5,34	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,14	0,94	0,32	0,20	2,59	6,20	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2,11	0,93	0,40	0,25	3,08	6,77	Norra Österbotten
Kainuu	2,79	1,04	0,42	0,29	3,61	8,14	Kajanaland
Lappi	4,31	1,40	0,46	0,38	4,15	10,70	Lappland
Ahvenanmaa	0,97	1,56	0,15	0,15	1,84	4,67	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit - Inbegriper starkvin - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

19. Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2007
Servering av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2007
Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2007

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	1 520	648	567	503	3 837	7 076	Hela landet
Uusimaa	447	333	210	159	1 484	2 633	Nyland
Itä-Uusimaa	19	9	7	7	42	84	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	128	51	51	43	321	593	Egentliga Finland
Satakunta	61	13	16	21	110	221	Satakunta
Kanta-Häme	42	16	13	14	96	182	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	150	47	56	46	374	672	Birkaland
Päijät-Häme	50	16	23	23	194	307	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	60	14	21	19	144	258	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	39	10	16	11	112	188	Södra Karelen
Etelä-Savo	43	11	15	13	111	193	Södra Savolax
Pohjois-Savo	76	20	23	21	140	280	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	33	7	12	10	65	127	Norra Karelen
Keski-Suomi	69	18	26	24	146	283	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	37	6	10	16	57	125	Södra Österbotten
Pohjanmaa	32	12	9	10	61	125	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	13	3	4	5	28	52	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	105	23	29	27	179	364	Norra Österbotten
Kainuu	18	4	6	7	31	67	Kajanaland
Lappi	90	27	20	25	129	290	Lappland
Ahvenanmaa	8	8	1	2	13	33	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	0,28	0,12	0,11	0,09	0,73	1,33	Hela landet
Uusimaa	0,32	0,24	0,15	0,11	1,07	1,90	Nyland
Itä-Uusimaa	0,20	0,10	0,07	0,07	0,44	0,88	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,28	0,11	0,11	0,09	0,70	1,29	Egentliga Finland
Satakunta	0,27	0,06	0,07	0,09	0,48	0,97	Satakunta
Kanta-Häme	0,25	0,09	0,08	0,08	0,56	1,06	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,31	0,10	0,12	0,10	0,78	1,41	Birkaland
Päijät-Häme	0,25	0,08	0,11	0,12	0,97	1,53	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,33	0,08	0,11	0,10	0,78	1,41	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,29	0,08	0,12	0,08	0,83	1,40	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,27	0,07	0,09	0,08	0,70	1,22	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,30	0,08	0,09	0,09	0,56	1,13	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,20	0,04	0,07	0,06	0,39	0,76	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,25	0,07	0,10	0,09	0,54	1,05	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,19	0,03	0,05	0,08	0,29	0,65	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,19	0,07	0,05	0,06	0,35	0,71	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,19	0,04	0,05	0,07	0,39	0,73	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,27	0,06	0,07	0,07	0,47	0,95	Norra Österbotten
Kainuu	0,22	0,05	0,08	0,09	0,37	0,80	Kajanaland
Lappi	0,49	0,15	0,11	0,13	0,70	1,57	Lappland
Ahvenanmaa	0,31	0,28	0,05	0,08	0,49	1,21	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit - Inbegriper starkvin - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

20. Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2007
Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2007
Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2007

Maakunta <i>Region</i>	Vähittäismyynti Detaljhandel <i>Retail sale</i>	Anniskelu Servering <i>Licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 €				
Koko maa- Whole country	2 601 517	1 495 614	4 097 131	Hela landet
Uusimaa	661 140	538 520	1 199 661	Nyland
Itä-Uusimaa	42 513	18 075	60 589	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	228 543	126 171	354 714	Egentliga Finland
Satakunta	117 889	48 344	166 233	Satakunta
Kanta-Häme	90 394	39 034	129 427	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	228 042	142 404	370 446	Birkaland
Päijät-Häme	104 339	62 058	166 396	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	95 037	55 171	150 208	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	72 784	39 472	112 256	Södra Karelen
Etelä-Savo	90 839	40 685	131 524	Södra Savolax
Pohjois-Savo	130 735	61 878	192 614	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	79 732	28 033	107 765	Norra Karelen
Keski-Suomi	135 109	61 463	196 572	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	79 727	28 403	108 130	Södra Österbotten
Pohjanmaa	62 167	27 369	89 536	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	28 967	11 141	40 108	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	172 359	80 370	252 730	Norra Österbotten
Kainuu	44 902	15 030	59 932	Kajanaland
Lappi	127 792	64 960	192 752	Lappland
Ahvenanmaa	8 506	7 033	15 539	Åland

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

Koko maa- Whole country	491	282	773	Hela landet
Uusimaa	476	388	864	Nyland
Itä-Uusimaa	449	191	639	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	498	275	772	Egentliga Finland
Satakunta	516	212	728	Satakunta
Kanta-Häme	527	228	755	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	478	299	777	Birkaland
Päijät-Häme	522	310	832	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	518	301	818	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	540	293	833	Södra Karelen
Etelä-Savo	575	258	833	Södra Savolax
Pohjois-Savo	525	249	774	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	478	168	646	Norra Karelen
Keski-Suomi	499	227	726	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	411	147	558	Södra Österbotten
Pohjanmaa	355	156	512	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	408	157	565	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	450	210	659	Norra Österbotten
Kainuu	536	179	715	Kajanaland
Lappi	693	352	1 045	Lappland
Ahvenanmaa	313	259	572	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

21. Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2007
Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2007
Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2007

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	35 864	62 910	59 700	37 253	451 703	Hela landet
Uusimaa	7 643	23 160	17 222	9 357	118 621	Nyland
Itä-Uusimaa	450	1 105	878	594	7 525	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	3 018	5 738	5 049	3 373	39 482	Egentliga Finland
Satakunta	1 816	2 095	2 364	1 870	19 418	Satakunta
Kanta-Häme	1 193	1 878	2 005	1 291	15 665	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	3 318	5 273	5 548	3 480	39 504	Birkaland
Päijät-Häme	1 337	2 235	2 324	1 547	20 199	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 261	2 093	2 195	1 308	17 523	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	902	1 514	1 699	905	14 048	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 195	1 810	1 978	1 284	16 293	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 996	2 396	3 059	1 850	22 015	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 150	1 372	1 784	1 107	13 329	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 948	2 665	3 093	1 900	22 934	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 385	1 205	1 672	1 270	12 137	Södra Österbotten
Pohjanmaa	818	1 564	1 201	765	10 403	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	473	543	569	363	4 622	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 636	2 957	3 845	2 401	29 747	Norra Österbotten
Kainuu	724	712	880	613	7 289	Kajanaland
Lappi	2 504	2 203	2 223	1 853	19 574	Lappland
Ahvenanmaa	95	392	114	120	1 375	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	6,76	11,87	11,26	7,03	85,22	Hela landet
Uusimaa	5,50	16,67	12,40	6,74	85,40	Nyland
Itä-Uusimaa	4,75	11,67	9,27	6,27	79,42	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	6,57	12,50	10,99	7,34	85,97	Egentliga Finland
Satakunta	7,95	9,17	10,35	8,19	85,01	Satakunta
Kanta-Häme	6,96	10,95	11,70	7,53	91,37	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6,96	11,06	11,64	7,30	82,88	Birkaland
Päijät-Häme	6,68	11,17	11,61	7,73	100,97	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	6,87	11,40	11,95	7,12	95,46	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	6,70	11,24	12,61	6,72	104,28	Södra Karelen
Etelä-Savo	7,57	11,47	12,53	8,14	103,21	Södra Savolax
Pohjois-Savo	8,02	9,63	12,29	7,43	88,46	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6,90	8,23	10,70	6,64	79,94	Norra Karelen
Keski-Suomi	7,20	9,84	11,43	7,02	84,72	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	7,14	6,22	8,63	6,55	62,62	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4,67	8,94	6,86	4,37	59,45	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,67	7,65	8,01	5,12	65,13	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6,88	7,71	10,03	6,26	77,59	Norra Österbotten
Kainuu	8,65	8,49	10,51	7,32	87,00	Kajanaland
Lappi	13,58	11,95	12,06	10,05	106,16	Lappland
Ahvenanmaa	3,51	14,42	4,21	4,43	50,64	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit - Inbegriper starkvin - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

22. Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2007
Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2007
Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2007

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	31 457	57 838	47 659	27 884	368 807	Hela landet
Uusimaa	6 366	20 551	12 778	6 421	86 744	Nyland
Itä-Uusimaa	395	1 033	735	462	6 615	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 644	5 339	3 972	2 578	32 516	Egentliga Finland
Satakunta	1 639	1 995	2 033	1 482	17 040	Satakunta
Kanta-Häme	1 069	1 753	1 718	1 024	13 588	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 880	4 906	4 360	2 630	31 446	Birkaland
Päijät-Häme	1 189	2 107	1 842	1 116	16 040	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 085	1 982	1 752	951	14 397	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	789	1 433	1 358	695	11 599	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 072	1 725	1 662	1 035	13 872	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 772	2 241	2 562	1 450	18 979	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 052	1 320	1 522	919	11 911	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 746	2 526	2 536	1 451	19 775	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 276	1 159	1 456	979	10 903	Södra Österbotten
Pohjanmaa	722	1 472	1 007	581	9 063	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	435	520	493	276	4 025	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 332	2 775	3 238	1 889	25 846	Norra Österbotten
Kainuu	671	677	744	477	6 613	Kajanaland
Lappi	2 248	1 993	1 805	1 391	16 742	Lappland
Ahvenanmaa	72	332	86	79	1 093	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	5,94	10,91	8,99	5,26	69,58	Hela landet
Uusimaa	4,58	14,80	9,20	4,62	62,45	Nyland
Itä-Uusimaa	4,16	10,90	7,76	4,88	69,81	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5,76	11,63	8,65	5,61	70,80	Egentliga Finland
Satakunta	7,17	8,73	8,90	6,49	74,60	Satakunta
Kanta-Häme	6,24	10,22	10,02	5,97	79,25	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6,04	10,29	9,15	5,52	65,98	Birkaland
Päijät-Häme	5,95	10,53	9,21	5,58	80,18	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	5,91	10,80	9,54	5,18	78,43	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5,86	10,64	10,08	5,16	86,10	Södra Karelen
Etelä-Savo	6,79	10,93	10,53	6,55	87,87	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7,12	9,00	10,29	5,83	76,26	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6,31	7,92	9,13	5,51	71,43	Norra Karelen
Keski-Suomi	6,45	9,33	9,37	5,36	73,05	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,58	5,98	7,51	5,05	56,26	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4,13	8,41	5,75	3,32	51,80	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,13	7,33	6,95	3,89	56,72	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6,08	7,24	8,44	4,93	67,41	Norra Österbotten
Kainuu	8,01	8,08	8,89	5,69	78,93	Kajanaland
Lappi	12,19	10,81	9,79	7,54	90,79	Lappland
Ahvenanmaa	2,65	12,23	3,15	2,92	40,27	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit - Inbegriper starkvin - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

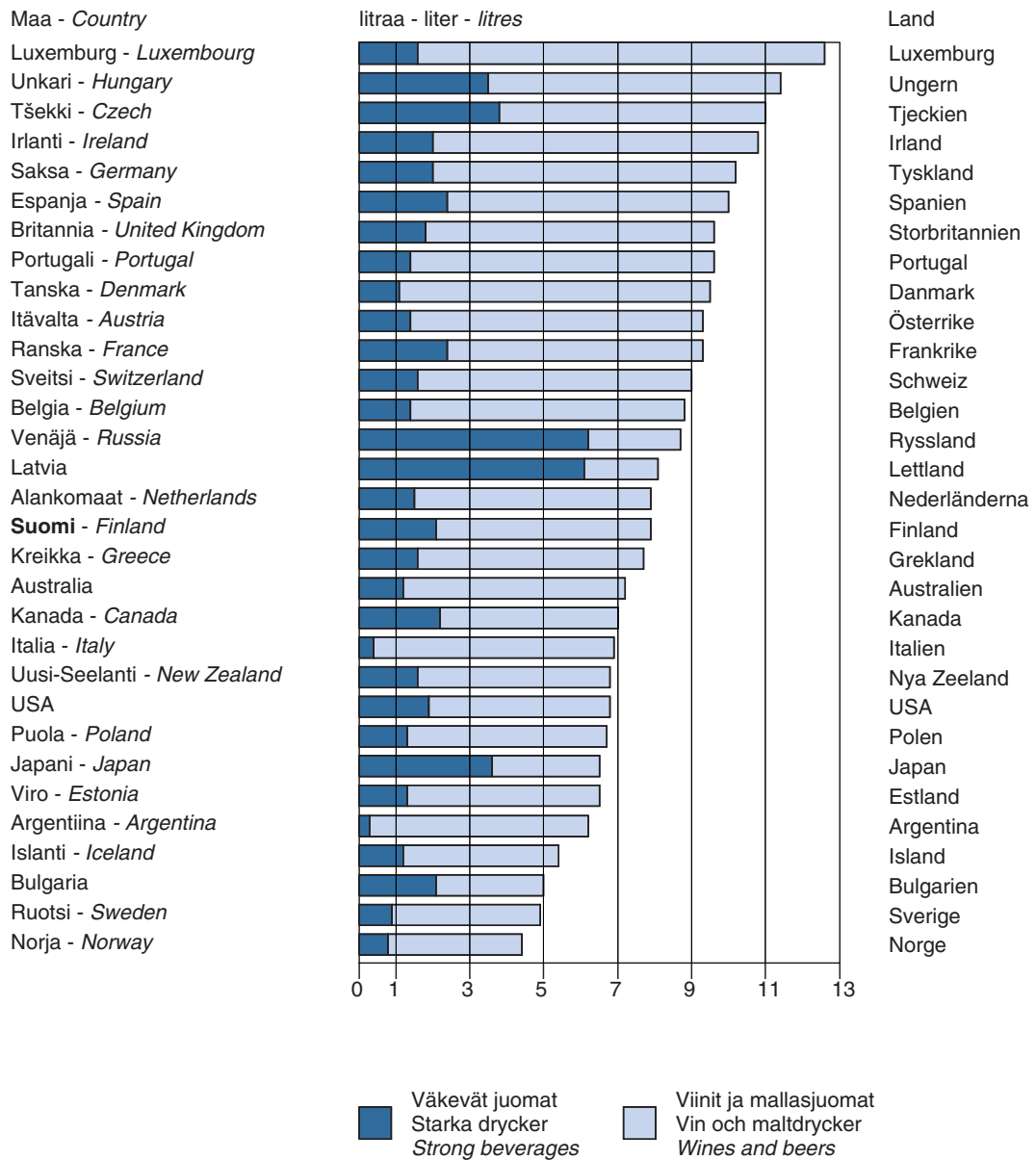
23. Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2007
Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2007
Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2007

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	4 407	5 073	12 041	9 369	82 896	Hela landet
Uusimaa	1 277	2 609	4 444	2 936	31 877	Nyland
Itä-Uusimaa	55	73	143	132	910	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	373	400	1 077	795	6 966	Egentliga Finland
Satakunta	177	100	330	388	2 378	Satakunta
Kanta-Häme	124	125	287	268	2 077	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	438	367	1 188	851	8 057	Birkaland
Päijät-Häme	147	128	482	431	4 159	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	176	111	443	357	3 126	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	113	81	340	210	2 449	Södra Karelen
Etelä-Savo	123	86	317	250	2 422	Södra Savolax
Pohjois-Savo	224	155	497	400	3 036	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	98	52	262	188	1 418	Norra Karelen
Keski-Suomi	202	138	557	449	3 160	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	109	46	217	291	1 234	Södra Österbotten
Pohjanmaa	95	93	194	184	1 339	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	38	22	75	87	597	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	305	183	608	512	3 901	Norra Österbotten
Kainuu	53	35	136	136	676	Kajanaland
Lappi	256	210	418	462	2 833	Lappland
Ahvenanmaa	23	60	29	41	282	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	0,83	0,95	2,27	1,77	15,64	Hela landet
Uusimaa	0,92	1,88	3,20	2,11	22,95	Nyland
Itä-Uusimaa	0,58	0,77	1,51	1,39	9,60	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,81	0,87	2,34	1,73	15,17	Egentliga Finland
Satakunta	0,78	0,44	1,45	1,70	10,41	Satakunta
Kanta-Häme	0,72	0,73	1,67	1,56	12,12	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,92	0,77	2,49	1,79	16,90	Birkaland
Päijät-Häme	0,74	0,64	2,41	2,16	20,79	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,96	0,60	2,41	1,94	17,03	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,84	0,60	2,53	1,56	18,18	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,78	0,54	2,01	1,58	15,34	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,90	0,62	2,00	1,61	12,20	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,59	0,31	1,57	1,13	8,50	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,75	0,51	2,06	1,66	11,67	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,56	0,24	1,12	1,50	6,37	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,54	0,53	1,11	1,05	7,65	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,53	0,32	1,06	1,23	8,41	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,79	0,48	1,58	1,34	10,17	Norra Österbotten
Kainuu	0,63	0,42	1,62	1,63	8,07	Kajanaland
Lappi	1,39	1,14	2,27	2,51	15,36	Lappland
Ahvenanmaa	0,85	2,19	1,06	1,50	10,37	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit - Inbegriper starkvin - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

Kuvio 5. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2003
Figur 5. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 2003
Figure 5. Documented consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 2003

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005

24. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa 1999–2003
Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 1999–2003
Documented consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 1999–2003

Maa Country	1999	2000	2001	2002	2003	Land
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres						
Suomi - Finland	7,1	7,0	7,3	7,6	7,7	Finland
Islanti - Iceland	4,5	4,7	4,9	5,0	5,4	Island
Norja - Norway	4,8	5,0	4,4	4,4	4,4	Norge
Ruotsi - Sweden	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	Sverige
Tanska - Denmark	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	Danmark
Alankomaat - Netherlands	8,2	8,2	8,1	8,0	7,9	Nederländerna
Argentiina - Argentina	6,7	6,4	6,3	6,3	6,2	Argentina
Australia	7,3	7,4	7,4	7,3	7,2	Australien
Belgia - Belgium	8,4	8,5	8,5	8,8	8,8	Belgien
Bulgaria	6,6	6,3	6,0	5,4	5,0	Bulgarien
Espanja - Spain	9,9	9,8	9,8	9,6	10,0	Spanien
Irlannin tasavalta - Ireland	9,6	10,7	10,8	10,8	10,8	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	8,4	8,4	9,1	9,6	9,6	Storbritannien
Italia - Italy	7,6	7,4	7,4	7,4	6,9	Italien
Itävalta - Austria	9,3	9,2	9,0	9,2	9,3	Österrike
Japani - Japan	6,4	6,5	6,5	6,5	6,5	Japan
Kanada - Canada	6,4	6,5	6,7	6,9	7,0	Kanada
Kreikka - Greece	8,4	8,0	7,9	7,8	7,7	Grekland
Latvia	7,7	7,7	7,5	7,7	8,1	Lettland
Luxemburg - Luxembourg	12,3	12,5	12,4	11,9	12,6	Luxemburg
Portugali - Portugal	10,9	10,8	10,3	9,7	9,6	Portugal
Puola - Poland	6,7	6,7	6,3	6,6	6,7	Polen
Ranska - France	10,7	10,4	10,5	10,3	9,3	Frankrike
Saksa - Germany	10,6	10,5	10,4	10,4	10,2	Tyskland
Sveitsi - Switzerland	9,2	9,2	9,2	9,0	9,0	Schweiz
Tšekki - Czech	11,0	11,0	10,9	10,8	11,0	Tjeckien
Unkari - Hungary	10,6	10,9	11,1	11,1	11,4	Ungern
USA	6,8	6,8	6,8	6,7	6,8	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	7,3	6,8	6,6	6,9	6,8	Nya Zeeland
Venäjä - Russia	8,6	8,6	8,6	8,6	8,7	Ryssland
Viro - Estonia	5,1	5,6	5,7	6,2	6,5	Estland

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005.

25. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa 2003

Registrerad alkoholkonsumtion per invånare i några länder efter varugrupp 2003

Documented consumption of alcoholic beverages in various countries by type of beverage, per capita, 2003

Maa Country	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Mallasjuomia Maltdrycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Land
	litraa liter litres à 100 %	litraa liter litres	litraa liter litres	litraa % liter litres à 100 %	
Suomi - Finland	2,1	26,3	80,2	7,7	Finland
Islanti - Iceland	1,2	12,0	55,8	5,4	Island
Norja - Norway	0,8	12,4	50,5	4,4	Norge
Ruotsi - Sweden	0,9	16,6	54,2	4,9	Sverige
Tanska - Denmark	1,1	32,6	96,2	9,5	Danmark
Alankomaat - Netherlands	1,5	19,6	78,7	7,9	Nederländerna
Argentiina - Argentina	0,3	34,6	35,7	6,2	Argentina
Australia	1,2	20,4	91,5	7,2	Australien
Belgia - Belgium	1,4	23,0	96,2	8,8	Belgien
Bulgaria	2,1	21,3	7,9	5,0	Bulgarien
Espanja - Spain	2,4	30,6	78,3	10,0	Spanien
Irlannin tasavalta - Ireland	2,0	15,2	141,2	10,8	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	1,8	20,1	101,5	9,6	Storbritannien
Italia - Italy	0,4	47,5	30,1	6,9	Italien
Itävalta - Austria	1,4	29,8	110,6	9,3	Österrike
Japani - Japan	3,6	2,9	27,3	6,5	Japan
Kanada - Canada	2,2	11,0	67,8	7,0	Kanada
Kreikka - Greece	1,6	33,8	40,4	7,7	Grekland
Latvia	6,1	3,6	36,6	8,1	Lettland
Luxemburg - Luxembourg	1,6	66,1	101,6	12,6	Luxemburg
Portugali - Portugal	1,4	42,0	58,7	9,6	Portugal
Puola - Poland	1,3	11,9	79,0	6,7	Polen
Ranska - France	2,4	48,5	35,5	9,3	Frankrike
Saksa - Germany	2,0	23,6	117,5	10,2	Tyskland
Sveitsi - Switzerland	1,6	40,9	58,1	9,0	Schweiz
Tšekin tasavalta - Czech	3,8	16,8	157,0	11,0	Tjeckien
Unkari - Hungary	3,5	37,4	72,2	11,4	Ungern
USA	1,9	9,5	81,6	6,8	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	1,6	19,1	72,8	6,8	Nya Zeeland
Venäjä - Russia	6,2	8,6	32,8	8,7	Ryssland
Viro - Estonia	1,3	3,4	75,0	6,5	Estland

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005.

26. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa 2005–2007
Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2005–2007
Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2005–2007

	2005	2006	2007	
Kuljettajien lukumäärä - Antal förare - <i>Number of drivers</i>				
Kuolemaan johtaneet - <i>With fatal injuries</i>	80	86	87	Med dödlig utgång
Loukkaantumiseen johtaneet - <i>With non-fatal injuries</i>	777	717	737	Med annan personskada
Yhteensä - Total	857	803	824	Totalt
%				
Osuus kaikista - <i>Percentage of all</i>				Andel av alla
kuolemaan johtaneista - <i>cases with fatal injuries</i>	23,3	25,6	24,9	med dödlig utgång
loukkaantumiseen johtaneista - <i>cases with non-fatal injuries</i>	11,6	11,2	11,5	med annan personskada
Yhteensä - Total	12,2	11,9	12,2	Totalt

Alkoholin vaikutuksen alaiset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajat ikäryhmittäin
 Alkoholpåverkade förare av motorfordon, efter åldersgrupp
Motor vehicle drivers under the influence of alcohol by age

Ikäryhmä - <i>Age group</i>	2005	2006	2007	Åldersgrupp
Lukumäärä - Antal - <i>Number</i>				
-17 vuotta - <i>years</i>	64	74	58	-17 år
18–24 vuotta - <i>years</i>	272	253	270	18–24 år
25–34 vuotta - <i>years</i>	212	179	222	25–34 år
35–54 vuotta - <i>years</i>	239	228	214	35–54 år
55– vuotta - <i>years</i>	70	69	60	55– år
Tuntematon - <i>Unknown</i>	0	0	1	Okänd
Yhteensä - Total	857	803	825	Totalt
Miehet - <i>Men</i>	760	732	724	Män
Naiset - <i>Women</i>	97	74	101	Kvinnor

Lähde: Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Vägtrafikolyckor. FOS. Statistiska centralen. - *Source: Road Traffic Accidents. OSF. Statistics Finland.*

27. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2007
I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2007
Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2007

Juopunut osallinen <i>Drunken person involved</i>	Kuolleita-Dödade-Killed			Loukkaantuneita-Skadade-Injured			Berusad person involverad
	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
Henkilöauton kuljettaja - <i>Driver of passenger car</i>	56	23	79	467	416	883	Personbils- förare
Muun moottoriajoneuvon kuljettaja <i>Driver of other motor vehicle</i>	6	1	7	124	49	173	Förare av annat motorfordon
Polkupyöräilijä - <i>Cyclist</i>	3	0	3	46	4	50	Cyklist
Muun ajoneuvon kuljettaja - <i>Driver of other vehicle</i>	4	1	5	14	6	20	Förare av annat fordon
Jalankulkija - <i>Pedestrian</i>	10	0	10	43	2	45	Fotgängare
Yhteensä - Total	79	25	104	694	477	1171	Totalt

Maakunta- <i>Region</i>	Onnettomuuksia Olyckor <i>Accidents</i>	Kuolleita Dödade <i>Killed</i>	Loukkaantuneita Skadade <i>Injured</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	924	103	1 131	Hela landet
Uusimaa	170	10	215	Nyland
Itä-Uusimaa	21	2	27	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	87	10	111	Egentliga Finland
Satakunta	48	6	62	Satakunta
Kanta Häme	27	4	31	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	70	4	83	Birkaland
Päijät-Häme	30	4	38	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	39	7	52	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	32	2	36	Södra Karelen
Etelä-Savo	32	4	45	Södra Savolax
Pohjois-Savo	65	11	75	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	27	3	30	Norra Karelen
Keski-Suomi	43	7	56	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	44	7	52	Södra Österbotten
Pohjanmaa	39	6	21	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	17	2	28	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	72	6	104	Norra Österbotten
Kainuu	18	3	23	Kajanaland
Lappi	40	4	40	Lappland
Ahvenanmaa	3	1	2	Åland

Lähde: Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Vägtrafikolyckor. FOS. Statistikcentralen. - Source: Road Traffic Accidents. OSF. Statistics Finland.

28. Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2003–2007
Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2003–2007
Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2003–2007

Vuosi - År Year	Rattijuopumus - Rattfylleri - Drink driving		Yhteensä Totalt Total	Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över Per 1000 inhabitants aged 18 and or over	100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100 000 motor vehicles ¹⁾
	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning narkotikapåverkad Driving while under the influence of alcohol or drugs	Törkeä rattijuopumus Grovt rattfylleri Aggravated drinking driving			
2003	10 087	14 517	24 604	6,0	893
2004	11 147	15 830	26 977	6,5	940
2005	11 068	14 944	26 012	6,3	874
2006	11 223	14 542	25 765	6,2	837
2007	12 519	15 025	27 544	6,6	868

Maakunta Landskap Region	Rattijuopumus yhteensä Rattfylleri, totalt Drink driving, total		Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över Per 1000 inhabitants aged 18 and over		100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100 000 motor vehicles ¹⁾	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Koko maa- Whole country	25 765	27 544	6,2	6,6	837	868
Uusimaa	6 303	6 755	5,8	6,2	890	929
Itä-Uusimaa	352	445	4,9	6,1	584	710
Varsinais-Suomi	2 402	2 533	6,5	6,9	853	876
Satakunta	1 097	1 160	6,0	6,3	727	749
Kanta-Häme	990	976	7,4	7,2	914	862
Pirkanmaa	1 969	2 237	5,2	5,9	715	790
Päijät-Häme	1 140	1 323	7,2	8,2	1 002	1 128
Kymenlaakso	1 032	1 137	6,9	7,6	901	965
Etelä-Karjala	760	757	6,9	6,9	911	881
Etelä-Savo	989	984	7,6	7,6	1 034	999
Pohjois-Savo	1 440	1 427	7,2	7,2	1 016	974
Pohjois-Karjala	871	885	6,5	6,6	868	858
Keski-Suomi	1 181	1 262	5,5	5,9	763	784
Etelä-Pohjanmaa	897	917	5,9	6,1	674	666
Pohjanmaa	584	639	4,3	4,7	502	535
Keski-Pohjanmaa	249	305	4,6	5,6	556	662
Pohjois-Pohjanmaa	1 747	2 004	6,1	6,9	820	909
Kainuu	418	404	6,2	6,0	839	788
Lappi	1 215	1 210	8,3	8,2	1 090	1 049
Ahvenanmaa	129	181	6,1	8,4	613	806

¹⁾ Autot ja moottoripyörät. - Bilar och motorcyklar. - Cars and motorcycles.

²⁾ Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus. - Fylleri i sjö-, luft- eller tågtrafik. - Waterway, air or rail traffic.

³⁾ Pl. liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla. - Exkl. trafikfylleri med motorlöst fordon. - Excl. drink driving with unpowered vehicle.

28. jatk. - forts. - cont.

Muut liikennejuopumusrikokset - Övriga trafikfyllerifall - <i>Other drink driving offences</i>			Liikennejuopumus- tapaukset yhteensä Trafikfyllerifall, totalt <i>Drink driving offences, total</i>	Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla Trafikfylleri med motorlöst fordon <i>Drink driving with unpowered vehicle</i>	Vuosi År Year
Muu liikenne- juopumus ²⁾ Annat trafik- fylleri ²⁾ <i>Other cases of drink driving²⁾</i>	Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle Överlämnande av fortskaffnings- medel till berusad Relinquishing a vehicle to a drunken person	Yhteensä Totalt <i>Total</i>			
463	2 192	2 655	27 259	149	2003
501	2 306	2 807	29 784	132	2004
510	2 196	2 706	28 718	112	2005
461	2 027	2 488	28 253	143	2006
368	2 088	2 456	30 000	104	2007

Muut liikenne- juopumusrikokset Övriga trafik- fyllerifall <i>Other drink driving offences</i>		Liikennejuopumus- rikokset yhteensä ³⁾ Trafikfylleri- fall, totalt ³⁾ <i>Drink driving offences, total³⁾</i>		Maakunta Landskap <i>Region</i>
2006	2007	2006	2007	
2 488	2 456	28 253	30 000	Hela landet
508	481	6 811	7 236	Nyland
71	33	423	478	Östra Nyland
202	153	2 604	2 686	Egentliga Finland
93	93	1 190	1 253	Satakunta
89	75	1 079	1 051	Tavastland
208	222	2 177	2 459	Birkaland
98	110	1 238	1 433	Päijänne-Tavastland
87	92	1 119	1 229	Kymmenedalen
76	58	836	815	Södra Karelen
129	85	1 118	1 069	Södra Savolax
165	205	1 605	1 632	Norra Savolax
108	107	979	992	Norra Karelen
124	147	1 305	1 409	Mellersta Finland
64	72	961	989	Södra Österbotten
59	76	643	715	Österbotten
24	24	273	329	Mellersta Österbotten
202	244	1 949	2 248	Norra Österbotten
53	55	471	459	Kajanaland
105	105	1 320	1 315	Lappland
23	19	152	200	Åland

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

29. Päähtyneiden säilöönotot koko maassa ja maakunnissa 1998–2007
Omhändertagna berusade i hela landet och landskapsvis 1998–2007
Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 1998–2007

Vuosi År Year	Lukumäärä Antal Number	100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
1998	90 755	1 759
1999	94 134	1 820
2000	96 944	1 871
2001	95 913	1 846
2002	95 955	1 843
2003	95 275	1 825
2004	105 819	2 021
2005	101 856	1 938
2006	99 559	1 887
2007	97 726	1 844

Maakunta - Region	Lukumäärä - Antal - Number		100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants		Landskap
	2006	2007	2006	2007	
Koko maa- Whole country	99 559	97 726	1 887	1 844	Hela landet
Uusimaa	28 513	28 178	2 076	2 029	Nyland
Itä-Uusimaa	1 134	851	1 208	898	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5 416	6 355	1 183	1 384	Egentliga Finland
Satakunta	3 269	3 300	1 425	1 445	Satakunta
Kanta-Häme	3 074	3 064	1 809	1 787	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7 363	7 194	1 556	1 509	Birkaland
Päijät-Häme	5 016	4 878	2 518	2 438	Päijät-Häme
Kymenlaakso	2 476	2 612	1 344	1 423	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2 404	2 390	1 777	1 774	Södra Karelen
Etelä-Savo	4 208	3 722	2 638	2 358	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6 403	6 370	2 566	2 560	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	4 257	3 970	2 541	2 381	Norra Karelen
Keski-Suomi	6 839	6 472	2 546	2 391	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 524	2 776	1 304	1 432	Södra Österbotten
Pohjanmaa	2 157	2 178	1 238	1 245	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1 166	942	1 650	1 327	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	7 191	6 509	1 889	1 698	Norra Österbotten
Kainuu	1 374	1 351	1 629	1 613	Kajanaland
Lappi	4 470	4 271	2 417	2 316	Lappland
Ahvenanmaa	307	343	1 140	1 263	Åland

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

30. Väikvaltarikollisuus 2003–2007
Våldsbrott 2003–2007
Violent crimes, 2003–2007

Vuosi - År - Year	2003	2004	2005	2006	2007	
Rikos - Offence						Brott
Tappo - <i>Manslaughter</i>	75	94	77	74	69	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	28	50	36	37	58	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	347	334	349	271	381	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	19 274	19 652	20 086	20 461	22 648	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	2 108	2 270	2 071	2 056	2 385	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	7 480	7 884	8 324	8 368	9 601	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	29 312	30 284	30 943	31 267	35 142	Totalt

100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - *Per 100 000 inhabitants*

Tappo - <i>Manslaughter</i>	1,4	1,8	1,5	1,4	1,3	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	0,5	1,0	0,7	0,7	1,1	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys - <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	6,6	6,4	6,6	5,1	7,2	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	369,3	375,3	382,2	387,7	427,3	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	40,4	43,3	39,4	39,0	45,0	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	143,3	150,6	158,4	158,6	181,1	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	561,6	578,3	588,8	592,5	663,0	Totalt

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

31. Huumausainerikollisuus vuosina 1990–2007
Narkotikabrottslighet 1990–2007
Drug-related crime, 1990–2007

Vuosi År Year	Huumausainerikokset Narkotikabrott <i>Drug offences</i>	Tuomiot, joissa huumausainerikos ns. päärikos ¹⁾ Domar med narkotika- brott som s.k. huvudbrott ¹⁾ <i>Sentences where a drug offence is the principal offence. ¹⁾</i>	Tuomiot, joissa vähin- tään yksi syyksi luettu huumausainerikos ¹⁾ Domar där minst en anklagelse har varit ett narkotikabrott ¹⁾ <i>Sentences with at least one drug offence ¹⁾</i>	Huumerikos päärikoksena istuvien vankien osuus vankilalaskennassa, % Andel fångar med narkotikabrott som huvud- brott i räkningen av fångar, % <i>Prisoners serving sentences with drug offence as the principal offence, prison census, %</i>
1990	2270	768	1094	3,4
1991	2266	1004	1493	2,9
1992	3074	1466	2040	3,6
1993	3792	1624	2360	5,1
1994	5936	1733	2580	6,3
1995	9052	2354	3252	7,7
1996	7868	2877	3829	10,7
1997	8323	3082	4161	13,5
1998	9461	3985	4840	15,6
1999	1 1674	4551	5524	15,2
2000	1 3445	5813	6789	15,5
2001	1 4869	6415	7954	18,0
2002	1 3857	7387	9726	17,7
2003	1 5058	7460	9787	16,7
2004	1 4486	7756	10276	17,9
2005	1 4425	7920	10472	16,0
2006	1 3317	7372	9637	15,2
2007	1 5448	6981	9456	14,6

¹⁾ Vuodesta 2001 lähtien lukuun sisältyvät huumausaineen käyttörikoksesta annetut rangaistusmääräykset. - Från och med 2001 inbegriper sifferuppgiften strafforder som givits för straffbart bruk av narkotika. - *From 2001 onwards, the figure includes summary penal judgements for drug use offences.*

Lähteet: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus; Oikeusministeriö. - Källor: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen; Justitieministeriet. - *Sources: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland; Ministry of Justice.*

32. Takavarikoidut huumausaineet 1998–2007
Narkotikabeslag 1998–2007
Drug seizures 1998–2007

Vuosi År Year	Kiloa - Kilo - <i>Kilogrammes</i>						Kpl - Stycken - <i>Number of items</i>		
	Hasis	Marihuana	Amfetamiinit	Kokaiini	Heroini	Kat	Subutex	Ekstaasi	LSD
	<i>Hashish</i>	<i>Marihuana</i>	<i>Amphetamines</i>	<i>Cocaine</i>	<i>Heroin</i>	<i>Khat</i>	<i>Subutex</i>	<i>Ecstasy</i>	<i>LSD</i>
1998	161,0	8,0	24,8	2,0	2,0	104,0	1 175	3 320	301
1999	492,3	18,2	72,0	1,7	2,9	374,1	2 898	17 665	50
2000	196,5	13,8	78,3	38,6	6,0	348,4	12 951	87 393	2 355
2001	566,6	13,7	149,7	7,3	7,9	624,1	38 200	82 900	49
2002	482,0	32,0	129,0	0,4	3,0	1 039,0	18 700	45 100	4 680
2003	423,1	45,3	114,6	1,1	1,6	1 879,4	37 284	35 216	1 460
2004	467,4	25,8	108,6	1,1	0,2	2 117,9	32 970	23 243	196
2005	430,6	43,4	116,6	1,2	52,4	2 561,5	24 478	52 210	451
2006	282,7	32,9	129,0	6,5	0,2	3 283,1	22 979	39 185	171
2007	360,0	36,0	152,0	4,0	0,4	3 300,0	20 600	83 000	2 138

Lähde: Keskusrikospoliisi. - Källa: Centralkriminalpolisens. - Source: Finnish National Bureau of Investigation.

33. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä 1998–2007
Tullbeslag av alkohol och sprit (liter) 1998–2007
Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs (litres), 1998–2007

Vuosi År Year	Alkoholijuomat	Pirtu	Yhteensä
	Alkoholdrycker	Sprit	Totalt
	<i>Alcoholic beverages</i>	<i>Ethyl alcohol</i>	<i>Total</i>
litraa - liter - <i>litres</i>			
1998	29 783	51 259	81 042
1999	39 725	72 171	111 896
2000	27 299	95 211	122 510
2001	38 789	58 184	96 973
2002	35 394	31 018	66 412
2003	43 809	28 260	72 069
2004	52 520	33 366	85 886
2005	6 034	1 722	7 756
2006	6 095	406	6 501
2007	5 105	518	5 623

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: FOS. Tullstyrelsen. - Source: OSF. National Board of Customs.

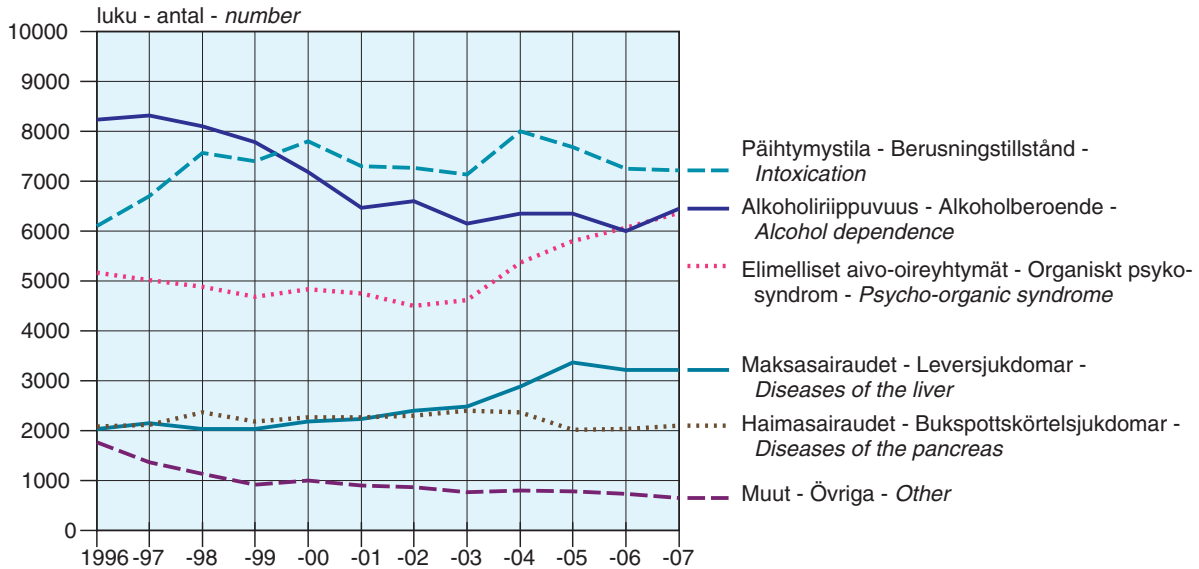
34. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset 2003–2007
Brott mot alkohollagstiftningen 2003–2007
Offences under the Alcohol Act, 2003–2007

Vuosi - År - Year	2003	2004	2005	2006	2007	
Poliisin tietoon tulleet rikokset - <i>Offences recorded by the police</i>						Brott som polisen fått kännedom om
Alkoholipitoisen aineen luvaton - <i>Illicit</i> valmistus - <i>distillation of alcohol</i>	148	111	63	34	36	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen - <i>trafficking in alcohol</i>	569	631	743	627	572	förmedling
maahantuonti - <i>alcohol import</i>	21	8	4	1	0	införsel
hallussapito ja kuljetus - <i>possession</i> <i>and transport of alcohol</i>	2 078	2 859	2 907	2 221	2 322	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset - <i>Other</i> <i>offences under the Alcohol Act</i>	178	163	161	151	129	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä - Total	2 994	3 772	3 878	3 034	3 059	Totalt
Tullin tietoon tulleet tullirikokset - <i>Customs offences recorded by the customs</i> alkoholipitoisen aineen salakuljetus - <i>smuggling of alcoholic substances</i>	2 368	843	622	654	550	Tullbrott som kommit till tullens kännedom smuggling av alkoholhaltiga ämnen
Tapahtumakertoja - Antal tillfälle - <i>Number of instances</i>						
Alkoholipitoisen aineen luvaton - <i>Illicit</i> valmistus - <i>distillation of alcohol</i>	378	297	156	40	208	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen - <i>trafficking of alcohol</i>	1 503	2 493	3 071	793	3 586	förmedling
maahantuonti - <i>alcohol import</i>	28	8	4	1	0	införsel
hallussapito ja kuljetus - <i>possession</i> <i>and transport of alcohol</i>	2 153	3 341	3 059	2 270	2 367	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset - <i>Other</i> <i>offences under the Alcohol Act</i>	195	199	176	151	129	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä - Total	4 257	6 338	6 466	3 255	6 290	Totalt

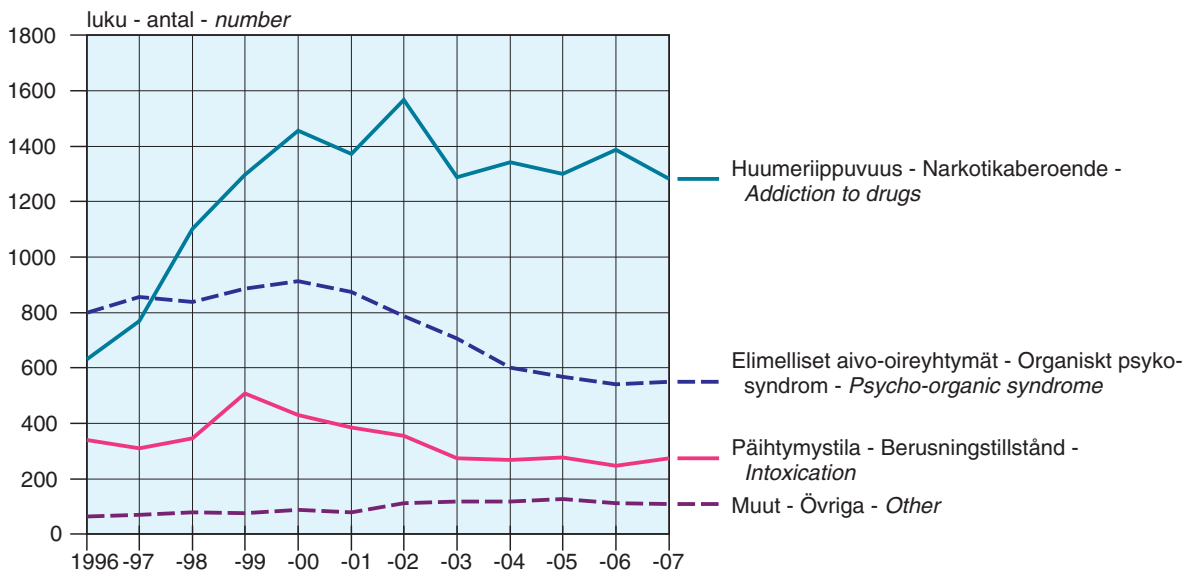
Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

Kuvio 6. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla 1996–2007
Figur 6. Vårdperioder på sjukhusens vårdavdelningar 1996–2007
Figure 6. Hospital inpatient care periods, 1996–2007

Alkoholisairaudet - Alkoholrelaterade sjukdomar - Alcohol-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Huumesairaudet - Narkotikarelaterade sjukdomar - Drug-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. Stakes. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. Stakes. - Source: Inpatient Health Care. OSF. STAKES.

35. Alkoholisairauksien hoitajaksot 1998–2007
Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1998–2007
Alcohol-related diseases, care periods, 1998–2007

Vuosi År Year	Alkoholi- päihtymystila Alkohol- berusnings- tillstånd <i>Alcohol intoxication</i>	Alkoholi- riippuvuus Alkohol- beroende <i>Alcohol dependence</i>	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oire- yhtymät ja käyttäytymis- häiriöt Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholrelaterade leversjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholrelaterad bukspottskörtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>
ICD-10	F10.0–1	F10.2	F10.3–9	T51	K70	K86.0

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

1998	7 572	8 115	4 893	435	2 048	2 382
1999	7 408	7 794	4 692	397	2 044	2 188
2000	7 802	7 199	4 846	421	2 184	2 267
2001	7 304	6 476	4 753	429	2 237	2 274
2002	7 275	6 610	4 505	396	2 416	2 312
2003	7 142	6 153	4 619	427	2 491	2 404
2004	8 009	6 354	5 370	444	2 885	2 380
2005	7 691	6 361	5 806	489	3 377	2 033
2006	7 260	6 007	6 067	529	3 220	2 036
2007 ¹⁾	7 230	6 451	6 374	553	3 231	2 112

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
An alcohol-related disease as the primary or secondary disease

1998	9 512	11 821	5 499	469	2 667	2 480
1999	9 404	11 321	5 292	430	2 588	2 296
2000	10 059	11 253	5 516	468	2 870	2 385
2001	9 865	10 312	5 469	464	2 953	2 394
2002	9 873	10 422	5 186	441	3 207	2 449
2003	9 774	9 800	5 319	457	3 264	2 532
2004	11 379	10 151	6 242	490	3 870	2 578
2005	10 986	10 283	6 806	521	4 545	2 282
2006	10 728	9 945	7 100	567	4 522	2 252
2007 ¹⁾	10 815	10 554	7 511	608	4 535	2 302

35. jatk. - forts. - cont.

35. jatk. - forts. - cont.

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttama mahakatarri Gastrit orsakad av alkohol <i>Gastritis caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat kardiomyopatia Alkoholrelaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Äidin alkoholin- käytön vaikutus sikiöön Effekt på fostret av moderns alkohol- bruk <i>Foetal effects from alcohol use during pregnancy</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkoholrelaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare <i>Per 100 000 inhabitants</i>
ICD-10	K29.2	I42.6	O35.4, Q86.0, P04.3	E24.4, E52, G31.2, G62.1, G72.1, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0		

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

1998	315	70	47	1 099	26 976	524,1
1999	246	74	62	857	25 762	499,3
2000	186	46	53	951	25 955	501,9
2001	197	32	40	873	24 615	473,8
2002	159	30	36	831	24 570	471,9
2003	145	31	32	737	24 181	463,3
2004	149	26	21	781	26 419	504,5
2005	127	35	34	758	26 711	508,2
2006	145	22	29	719	26 034	493,4
2007 ¹⁾	116	21	22	638	26 748	504,6

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
An alcohol-related disease as the primary or secondary disease

1998	343	102	93	1 416	34 402	668,3
1999	278	107	103	1 157	32 976	639,1
2000	213	89	104	1 240	34 197	661,3
2001	217	71	106	1 145	32 996	635,2
2002	176	63	80	1 107	33 004	633,9
2003	157	72	87	1 049	32 511	622,8
2004	166	54	86	1 110	36 126	689,9
2005	146	74	81	1 190	36 914	702,4
2006	162	49	65	1 123	36 513	691,9
2007 ¹⁾	129	49	56	1 021	37 580	709,0

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. Stakes. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. Stakes. - *Source: Inpatient Health Care. OSF. STAKES.*

36. Huumesairauksien hoitajaksot 1998–2007
Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1998–2007
Drug-related diseases, care periods, 1998–2007

Vuosi År Year	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd <i>Intoxication</i>	Huumeriippuvuus - Narkotikaberoende - <i>Addiction to drugs</i> Huumaussaineet Narkotika <i>Drugs</i>	Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>	Muut Övriga <i>Other</i>	Huumeiden aiheut- tamatt elimelliset aivo-oireyhtymät Organisk psykiska störningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>
ICD-10	F11.0–1, F12.0–1, F13.0–1, F14.0–1, F15.0–1, F16.0–1, F18.0–1, F19.0–1	F11.2, F12.2, F14.2, F15.2, F16.2,	F13.2	F18.2, F19.2	F11.3–9, F12.3–9, F13.3–9, F14.3–9, F15.3–9, F16.3–9, F18.3–9, F19.3–9

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *A drug-related disease as the primary disease*

1998 ¹⁾	347	377	221	503	837
1999	509	485	229	583	886
2000	429	660	178	618	912
2001	384	573	188	612	873
2002	355	637	223	708	786
2003	274	468	198	623	705
2004	267	575	132	634	601
2005	277	566	197	536	567
2006	247	664	220	503	542
2007 ²⁾	273	625	163	495	551

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
A drug-related disease as the primary or secondary disease

1998 ¹⁾	624	523	646	919	1 015
1999	833	688	606	1 096	1 059
2000	794	916	587	1 275	1 111
2001	809	824	600	1 227	1 102
2002	739	892	621	1 410	969
2003	686	744	553	1 347	847
2004	689	786	617	1 362	770
2005	647	816	634	1 171	714
2006	667	948	600	1 168	705
2007 ²⁾	659	936	555	1 071	707

36. jatk. - forts. - cont.

Vuosi År Year	Myrkytykset - Förgiftningar - Poisonings				Muut Övriga Others	Yhteensä Totalt Total	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
	Huumausaineet Narkotika Drugs	Uni- ja rauhoit- tavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa Soporifics and sedatives	Muut Övriga Others	Lääkeaine ilman tarkennetta Ospecificerat läkemedel Medicine, unspecified			
ICD-10	T40.0–9, T43.6, T50.7	T42.3–4, T42.6–7	T39, T43.0–5, T43.8–9, T52	T36	F55, R78.1–5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44		

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - A drug-related disease as the primary disease

1998 ¹⁾	188	667 ²⁾	817 ²⁾	1 364	80	5 401	104,9
1999	208	667	802	1 673	77	6 119	118,6
2000	175	658	803	2 032	88	6 553	126,7
2001	132	545	684	2 520	79	6 590	126,9
2002	112	553	555	2 631	113	6 673	128,2
2003	128	552	572	2 729	117	6 366	122,0
2004	109	523	533	2 891	118	6 383	121,9
2005	98	392	490	2 652	127	5 902	112,3
2006	126	405	454	3 098	112	6 371	120,7
2007 ¹⁾	122	328	397	3 212	109	6 275	118,4

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos - A drug-related disease as the primary or secondary disease

1998 ¹⁾	202	749 ²⁾	894 ²⁾	1 440	397	7 409	143,9
1999	223	719	839	1 779	406	8 248	159,9
2000	188	702	843	2 164	428	9 008	174,2
2001	141	591	739	2 659	456	9 148	176,1
2002	127	599	604	2 829	429	9 219	177,1
2003	146	609	622	2 918	517	8 989	172,2
2004	119	564	574	3 082	516	9 079	173,4
2005	114	449	547	3 078	555	8 725	166,0
2006	141	443	509	3 340	507	9 028	171,1
2007 ¹⁾	140	386	457	3 498	591	9 000	169,8

¹⁾ Vuonna 1998 lääkeainemyrkytysten koodaus muuttui. - År 1998 ändrades koderna för läkemedelsförgiftning. - In 1998, a change in medicine poisoning codes.

²⁾ Vuoden 1998 lääkeainemyrkytysten koodauksen muutoksen seurauksena osa uni- ja rauhoittavien aineiden sekä muiden aineiden aiheuttamista myrkytyksistä tilastoidaan lääkeaineisiin tarkentumattomiksi myrkytyksiksi vuodesta 1998 - År 1998 ändrades koderna för läkemedelsförgiftning. Därför statistikförs sedan dess en del förgiftningar som orsakats av sömnmedel, sedativa och andra ämnen som förgiftningar orsakade av ospecificerade läkemedel. - The 1998 change in medicine poisoning codes resulted in the classification of some poisonings caused by soporifics, sedatives or other substances as poisonings with unspecified medicine from 1998 onwards.

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. Stakes. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. Stakes. - Source: Inpatient Health Care. OSF. STAKES.

37. Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin 2007
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2007
Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2007

Ikäryhmä- Åldersgrupp- Age group	Alkoholi Alcohol <i>Alcohol</i>		Huumaussaineet Narkotika <i>Drugs</i>		Lääkeaineet Läkemedel <i>Medicines</i>		Muut Övriga <i>Others</i>		Yhteensä Totalt <i>Total</i>
	Lkm Antal <i>Number</i>	%	Lkm Antal <i>Number</i>	%	Lkm Antal <i>Number</i>	%	Lkm Antal <i>Number</i>	%	%
Päädiagnoosi - Huvuddiagnos - <i>Primary diagnosis</i>									
-14	293	1,1	15	1,2	108	5,8	138	4,3	1,7
15-19	329	1,2	76	6,3	113	6,1	225	7,0	2,2
20-24	446	1,7	255	21,2	334	18,0	410	12,8	4,4
25-34	1 527	5,7	501	41,6	494	26,6	576	17,9	9,4
35-44	4 643	17,4	172	14,3	278	15,0	617	19,2	17,3
45-54	8 457	31,6	105	8,7	253	13,6	645	20,1	28,6
55-64	7 716	28,8	52	4,3	148	8,0	362	11,3	25,1
65-	3 337	12,5	28	2,3	131	7,0	239	7,4	11,3
Yhteensä - Total	26 748	100,0	1 204	100,0	1 859	100,0	3 212	100,0	100,0
Miehet - Män - <i>Men</i>	21 193	79,2	760	63,1	1 096	59,0	1 421	44,2	74,1
Naiset - Kvinnor - <i>Women</i>	5 555	20,8	444	36,9	763	41,0	1 791	55,8	25,9

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. Stakes. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. Stakes. - Source: Inpatient Health Care. OSF. STAKES.

38. Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista 1997-2007¹⁾
Hiv-smitta som fåtts via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 1997-2007¹⁾
HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 1997-2007¹⁾

	Todettuja ruiskuhuume- välitteisiä HIV-tartuntoja Konstaterad hiv-smitta via sprutmissbruk <i>Detected cases of HIV infection through intravenous drug use</i>	Ruiskuhuumevälitteisten tartuntojen osuus kaikista HIV-tartunnoista Andelen smitta via sprutmissbruk av all hiv-smitta <i>HIV infections through intravenous drug use as a percentage of all HIV infections</i>
	Lkm - Antal - <i>Number</i>	%
1997	1	1
1998	20	25
1999	85	58
2000	55	38
2001	50	38
2002	24	18
2003	22	17
2004	10	8
2005	16	11
2006	10	5
2007	11	6

¹⁾ Tartunnan toteamishetken perusteella. - Enligt tidpunkten när smittan konstaterats. - Based on time of detecting infection.

Lähde: Kansanterveyslaitos.- Källa: Folkhälsoinstitutet. - Source: National Public Health Institute.

39. Päihdesairauksien asiakkuudet ja hoitovuorokaudet 2003–2007
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, klienter och vård dygn 2003–2007
Alcohol- and drug-related diseases, clients and care days 2003–2007

	2003	2004	2005	2006	2007
	Lkm - Antal - Number				
Alkoholisairaudet (asiakkaita vuoden aikana) Alkoholrelaterade sjukdomar (klienter under året) <i>Alcohol-related diseases (clients during year)</i>	14 807	16 191	16 401	16 142	16 363
Huumesairaudet (asiakkaita vuoden aikana) Narkotikarelaterade sjukdomar (klienter under året) <i>Drug-related diseases (clients during year)</i>	5 100	5 159	4 810	5 098	5 039
Alkoholisairaudet (hoitovuorokausia) Alkoholrelaterade sjukdomar (vård dygn) <i>Alcohol-related diseases (care days)</i>	196 791	212 315	219 895	216 595	220 846
päihtymystila - berusningstillstånd - <i>intoxication</i>	30 124	36 214	36 432	35 025	35 689
riippuvuus - beroende - <i>dependence</i>	47 255	49 150	50 216	44 942	47 350
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt - psykiska störningar och beteendestörningar - <i>psycho-organic syndromes</i>	59 629	66 258	70 642	74 936	75 386
maksasairaudet - leversjukdomar - <i>liver diseases</i>	24 486	27 530	34 455	34 336	32 815
haimasairaudet - bukspottskörtelsjukdomar - <i>pancreatic diseases</i>	14 575	13 914	12 907	11 980	12 407
myrkytykset - förgiftningar - <i>poisonings</i>	901	768	824	1 211	1 062
Huumesairaudet (hoitovuorokausia) Narkotikarelaterade sjukdomar (vård dygn) <i>Drug-related diseases (care days)</i>	40 503	40 882	37 508	39 875	35 905
päihtymystila - berusningstillstånd - <i>intoxication</i>	1 924	2 036	1 807	2 081	2 698
riippuvuus - beroende - <i>dependence</i>	19 529	21 927	19 179	21 907	16 802
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt - psykiska störningar och beteendestörningar - <i>psycho-organic syndromes</i>	8 347	6 231	7 093	5 896	7 289
myrkytykset - förgiftningar - <i>poisonings</i>	10 025	9 616	8 329	9 037	8 139

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. Stakes. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. Stakes. - Source: Inpatient Health Care. OSF. STAKES.

40. Päihdehuollon erityispalvelut 2003–2007
Missbrukarvårdens specialtjänster 2003–2007
Specialised services for substance abusers, 2003–2007

	2003	2004	2005	2006	2007 ¹⁾	
A-Klinikat¹⁾ - A-kliniker¹⁾ - A-Clinics¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	41 710	42 977	42 775	44 281	45 976	Klienter under året
Nuorisoasemat¹⁾ - Ungdomsstationer¹⁾ - Youth clinics¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	5 428	5 274	5 939	5 803	5 281	Klienter under året
Terveysneuvontapisteet - Hälsorådgivningsställen - Health counselling centres						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	9 300	10 400	11 800	11 900	..	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	70 600	83 400	80 400	73 900	..	Besök
Katkaisuhoitoasemat¹⁾ - Akutvårdsstationer¹⁾ - Detoxification centres¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	9 223	10 091	9 641	10 522	10 225	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	97 129	106 204	100 465	105 496	106 667	Vårddygn
Kuntoutuslaitokset¹⁾ - Rehabiliteringsinrättningar¹⁾ - Rehabilitation centres¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	6 774	6 848	7 152	6 980	6 792	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	278 082	300 288	301 460	301 132	296 779	Vårddygn
Ensisuojat¹⁾ - Skyddshärbärgen¹⁾ - Overnight shelters¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	1 421	1 386	1 291	1 258	1 629	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	70 311	65 466	62 801	66 273	74 951	Vårddygn
Asumispalvelut¹⁾ - Boendeservice¹⁾ - Housing services¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	3 960	3 652	3 809	3 820	3 892	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	492 496	517 592	575 984	580 065	612 554	Vårddygn

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - Services funded by municipalities.

²⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Anturiverkosto. - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Anturiverkosto. - Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Anturiverkosto.

41. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat 2007
Klienter på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2007
Clients in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2007

Ikäryhmä - Age group	Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året - Clients during year		Åldersgrupp
	Lkm - Antal - Number	%	
- 19 vuotta - years	339	2,9	- 19 år
20 - 24 vuotta - years	752	6,5	20 - 24 år
25 - 29 vuotta - years	983	8,5	25 - 29 år
30 - 34 vuotta - years	940	8,1	30 - 34 år
35 - 44 vuotta - years	2 705	23,3	35 - 44 år
45 - 54 vuotta - years	3 456	29,8	45 - 54 år
55 - 64 vuotta - years	2 010	17,3	55 - 64 år
65 - vuotta - years	418	3,6	65 - år
Yhteensä - Total	11 603	100,0	Totalt
Miehet - Men	8 670	74,7	Män
Naiset - Women	2 933	25,3	Kvinnor

42. Hoitajakset päihdehuollon laitoksissa¹⁾ 2007
Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2007
Care periods in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2007

Jakson pituus - Periodens längd Length of period	Päätyneet hoitajakset Avslutade vårdperioder Discharges		
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle 8 vrk - under 8 days	13 332	61,8	Under 8 dygn
8-14 vrk - 8-14 days	3 355	15,5	8-14 dygn
15-30 vrk - 15-30 days	2 761	12,8	15-30 dygn
31-60 vrk - 31-60 days	1 233	5,7	31-60 dygn
61-90 vrk - 61-90 days	362	1,7	61-90 dygn
yli 90 vrk - over 90 days	534	2,5	Över 90 dygn
Yhteensä - Total	21 577	100,0	Totalt

¹⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat. - Här avses med institutioner för missbrukarvård: alla akutuvsstationer samt institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning. - *Institutions providing care for substance abusers: facilities providing care that entitles to the rehabilitation allowance granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.*

Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. Stakes. - Källa: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. Stakes. - *Source: Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF STAKES. - Source: Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF. STAKES.*

43. Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö 2004–2007
Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2004–2007
Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2004–2007

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden päihteiden käyttö
Bruk av alkohol och andra droger bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk
Substance use among clients visiting services for substance abusers on account of drug use

Päihderyhmä <i>Substance group</i>	Ensisijainen päihde Primärt missbruksmedel <i>Primary substance</i>				Pää- tai 2.-3. lisäpäihde Primärt eller 2:a eller 3:e missbruksmedel <i>Primary or 2nd or 3rd secondary drug</i>				Grupp av missbruksmedel
	%				%				
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	
Opiaatit - <i>Opiates</i>	34	37	41	46	46	53	52	58	Opiat
Heroiini - <i>Heroin</i>	3	2	2	2					Heroin
Buprenorfiini - <i>Buprenorphine</i>	27	29	31	33					Buprenorfin
Muu opiaatti - <i>Other opiates</i>	5	7	8	11					Annat opiat
Stimulantit - <i>Stimulants</i>	26	22	21	19	55	54	50	50	Stimulantia
Kannabis - <i>Cannabis</i>	15	14	14	10	56	56	53	48	Cannabis
Hypnootit, sedatiivit - <i>Hypnotics, sedatives</i>	6	7	7	7	38	40	42	46	Sömnmedel, sedativa
Alkoholi (sekakäyttö) - <i>Alcohol (mixed use)</i>	18	19	17	17	39	39	37	37	Alkohol (bland- bruk)

Ensisijainen päihde ikäryhmittäin vuonna 2007 - Primärt missbruksmedel efter åldersgrupp 2007 -
Primary substance by age, 2007

Ikäryhmä Åldersgrupp <i>Age group</i>	Opiaatit Opiat <i>Opiates</i>	Stimulantit Stimulantia <i>Stimulants</i>	Kannabis Cannabis <i>Cannabis</i>	Hypnootit, sedatiivit Sömnmedel, sedativa <i>Hypnotics, sedatives</i>	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>	Kaikki asiakkaat ¹⁾ Alla klienter ¹⁾ <i>All clients¹⁾</i>
	%					
-14	-	-	-	1	-	0
15-19	2	6	25	5	14	8
20-24	26	32	31	22	25	27
25-29	34	23	22	23	21	28
30-34	20	18	10	16	13	17
35-39	11	9	6	10	13	10
40-44	4	6	2	7	7	5
45-	3	6	4	16	7	5
Yhteensä - Totalt <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100

1) Sisältää em. päihderyhmien lisäksi myös hallusinogeenit, liuottimet ja muut huumeet. - Inbegriper utöver de ovannämnda grupperna av missbruksmedel även hallucinogener, lösningsmedel och övriga narkotika. - *Hallucinogens, solvents and other drugs are included in addition to the above substance groups.*

Lähde: Huumehoidon tietojärjestelmä, Stakes. - Källa: Informationssystemet för narkomanvården, Stakes. - *Source: Drug Treatment Information System, STAKES.*

44. Alkoholisairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2003–2007

På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2003–2007

Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2003–2007

Vuosi År Year	Alkoholin aiheutta - mat elimelliset aivo- oireyhtymät ja käyt- täytymishäiriöt Psykisk störning och betendestörning orskad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Krooniset maksasairaudet ja maksakirroosi Kroniska lever- sjukdomar och levercirros <i>Chronic liver diseases and liver cirrhosis</i>	Haiman sairaudet Bukspott- körtelsjukdomar <i>Diseases of the pancreas</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työkyvyt- tömyyseläkkeistä Andel av alla invalidpensioner som utbetalas <i>As a percentage of all disability pensions in receipt</i>
ICD-9	(303,291)	(980)	(571)	(577)			%
ICD-10	(F10)	(T51)	(K70)	(K86)	(Z50,Z71,Z72)		

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an alcohol-related disease.*

2003	8 698	16	316	157	3	9 190	6,1
2004	9 347	17	310	171	4	9 849	6,4
2005	9 973	21	327	187	5	10 513	6,8
2006	10 521	24	335	191	6	11 077	7,2
2007	10 906	24	358	194	5	11 487	7,3

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2003	3 004	10	185	97	0	3 296	2,2
2004	3 109	10	167	102	0	3 388	2,2
2005	3 157	14	178	105	0	3 454	2,2
2006	3 049	16	182	99	1	3 347	2,2
2007	3 048	16	202	98	1	3 365	2,1

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Den privata och den offentliga sektorns¹⁾ arbetspensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ involving an alcohol-related disease.*

2003	9 347	12	401	230	21	10 011	4,6
2004	9 709	12	380	233	23	10 357	4,8
2005	9 978	13	397	228	23	10 639	4,9
2006	10 080	14	401	221	23	10 739	5,0
2007	10 145	18	414	224	19	10 820	4,9

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2003	4 508	9	285	169	9	4 980	2,3
2004	4 694	8	271	164	12	5 149	2,4
2005	4 829	9	289	156	10	5 293	2,4
2006	4 834	9	284	153	12	5 292	2,4
2007	4 785	10	294	151	9	5 249	2,4

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personerna är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. - Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsskyddscentralen. - *Sources: Pensions Provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.*

45. Huumesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2003–2007

På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2003–2007

Disability pensions for drug-related diseases, in receipt at year-end, 2003–2007

Vuosi År Year	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Psykisk störning och beteendestörning orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät Psykisk störning orsakad av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huumeriippuvuus Narkotikaberoende <i>Addiction to drugs</i>	Päihtymystilat/ tupakka-riippuvuus Berusnings-tillstånd/ tobaks-beroende <i>Intoxication/addiction to tobacco</i>	Myrkytykset, muut huumesairaudet Förgiftningar, övriga narkotikabetingade sjukdomar <i>Poisonings, other drug-related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
ICD-9		(292)	(304)	(305)	(965,967,969,982)	
ICD-10	F11-F16) F18,F19)				(T39,T40,T42,T43 T50,T52,R78,F55)	

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy huumesairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an drug-related disease.*

2003	734	35	179	7	23	978
2004	908	34	165	6	23	1 136
2005	1 087	30	155	5	24	1 301
2006	1 282	28	139	5	22	1 476
2007	1 422	25	133	5	23	1 608

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2003	126	16	13	0	12	167
2004	156	16	13	0	12	197
2005	171	14	13	0	12	210
2006	183	13	11	0	11	218
2007	188	10	11	0	12	221

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy huumesairaus. - Den privata och den offentliga sektorns¹⁾ arbetspensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. - *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ involving a drug-related disease.*

2003	394	48	110	35	63	650
2004	455	42	107	26	55	685
2005	499	37	95	23	51	705
2006	549	35	88	21	43	736
2007	590	30	75	20	44	759

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2003	132	35	17	13	50	247
2004	155	31	16	8	42	252
2005	179	27	13	6	40	265
2006	181	25	12	6	34	258
2007	191	20	10	6	34	261

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuell förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. - Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsskyddscentralen. - *Sources: Pensions Provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.*

46. Alkoholien käytön seurauksena kuolleet 2003–2007
Dödsfall till följd av alkoholbruk 2003–2007
Alcohol-related deaths, 2003–2007

	2003	2004	2005	2006	2007	
	Lkm - Antal - Number					
ALKOHOLIKUOLEMAT ¹⁾ - Alcohol-related deaths ¹⁾	2 497	2 850	3 035	3 049	3 097	ALKOHOLRELERADE DÖDSFALL ¹⁾
Peruskuoliinsyy: alkoholisairaus tai -myrkytys <i>Main cause of death: alcohol-related disease or alcohol poisoning</i>	1 572	1 864	2 033	2 032	2 184	Huvuddiagnos: alkoholrelaterad sjukdom eller -alkoholförgiftning
Sairauksiin kuolleet - <i>Deaths from disease</i>	1 040	1 250	1 472	1 445	1 602	Dödsfall på grund av sjukdomar
Kardiomyopatia - <i>Cardiomyopathy</i>	108	116	115	103	119	Kardiomyopati
Maksasairaudet - <i>Diseases of the liver</i>	643	831	976	978	1 145	Leversjukdomar
Haiman sairaudet - <i>Diseases of the pancreas</i>	88	100	111	117	113	Bukspottskörtelsjukdomar
Muut - <i>Others</i>	201	203	270	248	225	Andra
Tapaturmaisat alkoholimyrkytykset - <i>Accidental alcohol poisonings</i>	532	614	561	587	582	Alkoholförgiftningar på grund av olyckshändelse
Päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yhteensä - <i>Accidental and violent deaths under the influence of alcohol</i>	895	966	978	1 001	884	Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, totalt
Tapaturmaan kuolleet - <i>Accidental deaths</i>	522	539	577	603	501	Död genom olycksfall
Kuljetustapaturmat - <i>Transport accidents</i>	121	139	134	149	110	Transportolycka
Tapaturmaisat putoamiset ja kaatumiset - <i>Accidental falls</i>	146	140	186	178	143	Fall genom olyckshändelse
Hukkumiset - <i>Drownings</i>	88	78	83	78	77	Drunkningar
Kuumuus, kylmyys, tuli - <i>Heat-induced, cold-induced, burns</i>	105	118	95	158	124	Hetta, köld, eld
Muut - <i>Others</i>	61	62	77	40	47	Andra
Väkivaltaan kuolleet - <i>Violent deaths</i>	373	427	401	398	383	Dödsfall på grund av våld
Itsemurhat ja vastaavat - <i>Suicides and the like</i>	286	315	304	307	299	Självmod och motsvarande
Murha, tappo, pahoinpitely - <i>Murder, manslaughter, assault</i>	46	83	56	59	52	Mord, dråp, misshandel
Muut (epäselvät) - <i>Others (undetermined)</i>	41	32	43	32	32	Andra (oklara)
Muut päihtyneen uhrina väkivaltaisesti kuolleet - <i>Other violent deaths where the perpetrator was under the influence of alcohol</i>	30	18	24	16	29	Övriga våldsamma dödsfall orskade av en berusad person
Tieliikenneonnettomuudet - <i>Road accidents</i>	4	..	6	-	..	Vägtrafikolyckor
Murha, tappo, pahoinpitely ²⁾ - <i>Murder, manslaughter, assault ²⁾</i>	26	18	18	16	29	Mord, dråp, misshandel ²⁾

¹⁾ WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

²⁾ Arvioitu päihtyneenä teon tehneiden osuuden perusteella. - Beräknat på basis av andelen gärningar utförda i berusat tillstånd. - *Estimated on the basis of the proportion of perpetrators who have been under the influence of alcohol.*

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; Stakes. - Källa: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; Stakes. - *Source: Causes of Death. OSF. Statistics Finland; STAKES.*

47. Alkoholisairauksiin kuolleet 1998–2007
Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 1998–2007
Deaths from alcohol-related diseases, 1998–2007

Vuosi År Year	Alkohol aiheuttamat elimelliset aivo-oire- yhtymät Psykisk störning orsakad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkohol aiheuttamat maks- sairaudet Alkohol- relaterade lever- sjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkohol aiheuttamat kardio myopatia Alkohol- relaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Alkohol aiheuttamat haima- sairaudet Alkohol- relaterade bukspotts- körtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Tapatur- mainen alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning genom olycks- händelse <i>Accidental alcohol poisoning</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Siitä: Miehet Män <i>Men</i>	Naiset Kvinnor <i>Women</i>
ICD-9 ICD-10	291,303 F10	5710A–5713X K70	4255A I42.6	5770D–5771C-D K86.0	345,535 G312, G405.1, K292	980 X45			
1998	175	531	129	99	25	530	1489	1217	273
1999	188	497	98	67	40	535	1425	1152	266
2000	167	536	95	88	50	558	1494	1204	288
2001	161	602	98	50	70	518	1499	1173	324
2002	121	664	88	78	52	468	1471	1181	290
2003	144	643	108	88	57	532	1572	1242	330
2004	140	831	116	100	63	616	1866	1481	383
2005	173	976	115	111	97	561	2033	1593	440
2006	180	978	103	117	68	587	2032	1599	433
2007	149	1145	119	113	69	582	2184	1716	468

WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen. - *Source: Causes of Death OFS. Statistics Finland.*

48. Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella 1998–2007
Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd 1998–2007
Drug-related deaths based on findings in autopsies, 1998–2007

Vuosi År Year	Kuolemantapaukset, joista tehty huumausaine- löydöksiä Dödsfall där narkotikafynd gjorts <i>Deaths with drug findings</i>	Buprenorfiini- löydökset ¹⁾ Buprenorfin- fynd ¹⁾ <i>Buprenorphine findings¹⁾</i>	Muut opioidi- löydökset ²⁾ Övriga opioid- fynd ²⁾ <i>Other opioid findings²⁾</i>	Kannabis- löydökset Cannabis- fynd <i>Cannabis findings</i>	Amfetamiini- löydökset Amfetamin- fynd <i>Amphetamine findings</i>
1998	107	..	52	43	50
1999	140	..	86	52	55
2000	170	7	106	62	70
2001	151	10	53	62	84
2002	153	22	48	70	61
2003	147	73	22	82	51
2004	176	73	35	80	52
2005	175	83	36	71	66
2006	187	88	29	99	64
2007 ¹⁾	234	97	21	94	94

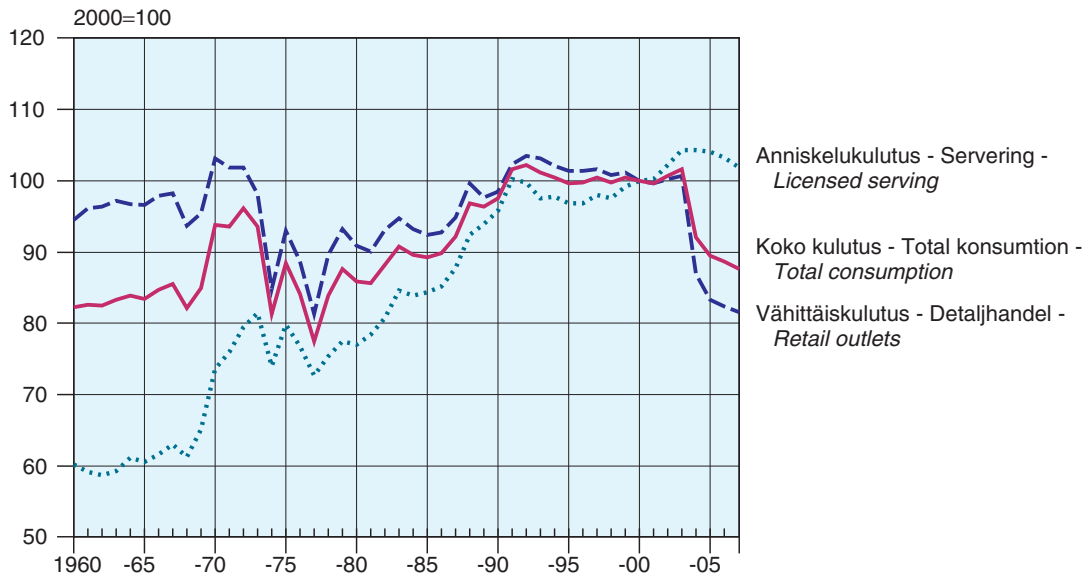
¹⁾ Päihdekäyttö. - Missbruk. - *Use for intoxication purposes.*

²⁾ Paitsi oksikodoni, tramadoli, fentanyl ja dekspropoksifeeni. - Utom oxikodon, tramadoli, fentanyl och dextropropoxifen. - *Excluding oxycodone, tramadol, fentanyl and dextropropoxifen.*

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

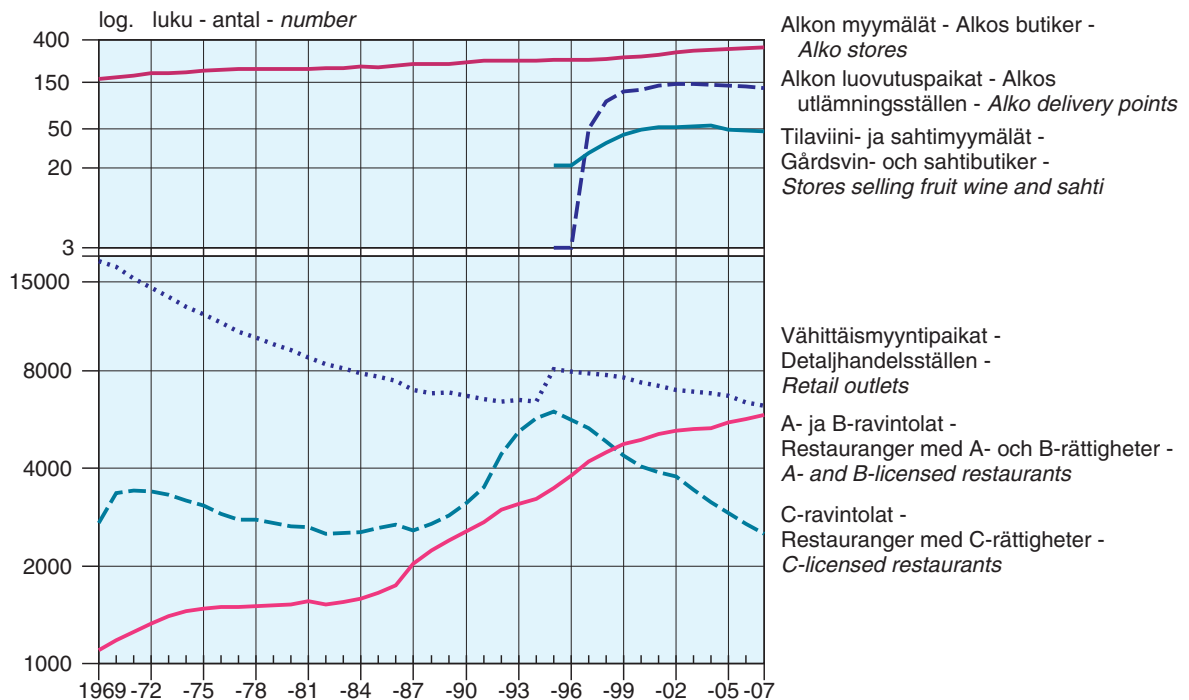
Lähde: Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos. - Källa: Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet. - *Source: Department of Forensic Medicine, University of Helsinki.*

Kuvio 7. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 1960–2007
Figur 7. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 1960–2007
 Figure 7. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 1960–2007

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. Stakes. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. Stakes. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. STAKES.

Kuvio 8. Alkoholijuomien jakeluverkosto 1969–2007
Figur 8. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969–2007
 Figure 8. Distribution network for alcoholic beverages, 1969–2007

Lähteet: - Källor: - Sources: STTV; Stakes.

49. Alkoholijuomien myynnin nimellishintaindeksijä 2000–2007
Nominella prisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000–2007
Nominal price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000–2007

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin Vodka, gin, etc.	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkevät viinit Starkvin Fortified wines	Miedot viinit Lättvin Light wines	Siiderit Cider Ciders	Long drink - juomat Long drink Long drinks	Vahva olut Stark öl Strong beer	Keski- olut Mellanöl Medium beer	Kaikki juomat Alla drycker All beverages
---------------------	---	---	---	--	-----------------------------	---	---	--	---

Myynti yhteensä - Försäljning totalt - Sales total

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,8	100,4	99,1	99,4	103,0	103,0	103,7	102,2	102,2
2002	101,7	101,5	99,2	100,3	106,7	106,4	108,6	104,9	104,8
2003	102,4	102,4	99,8	101,7	109,1	107,4	112,9	107,2	106,8
2004	77,1	85,9	82,0	100,6	105,3	100,7	105,8	99,7	96,8
2005	72,9	84,3	76,7	100,9	105,3	101,1	104,9	98,5	95,1
2006	73,3	85,6	77,1	101,6	106,8	102,9	105,9	100,6	95,8
2007	74,1	87,5	78,0	102,6	107,9	104,6	108,3	100,7	97,0

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,2	99,4	98,8	98,1	104,2	103,7	105,0	101,7	102,1
2002	100,5	99,6	98,8	98,7	109,2	109,1	108,5	103,5	104,4
2003	100,1	100,1	99,2	99,5	111,6	110,5	111,2	105,3	105,8
2004	70,1	77,3	78,8	97,7	105,2	100,5	98,4	92,8	91,5
2005	64,1	74,1	74,6	97,0	104,2	99,9	94,2	91,2	88,5
2006	64,0	75,0	75,0	97,3	105,3	101,8	92,9	94,1	89,1
2007	64,1	76,7	75,8	98,0	106,1	103,8	94,0	94,6	90,2

Anniskelu - Servering - Licensed serving

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	102,1	101,9	102,3	103,8	102,0	102,0	103,0	103,1	102,7
2002	104,7	104,6	104,4	106,8	105,0	105,7	108,6	107,6	106,5
2003	107,6	106,4	108,2	111,5	107,1	106,7	114,1	111,1	109,6
2004	104,1	104,4	108,3	114,2	107,4	105,8	113,6	112,8	109,7
2005	105,0	105,6	107,8	119,2	108,7	107,5	115,5	112,5	110,5
2006	106,7	107,5	108,8	121,7	110,8	109,3	118,4	112,7	111,6
2007	109,1	109,8	111,1	124,3	112,6	110,9	121,7	112,1	112,8

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. Stakes. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. Stakes. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. STAKES.

50. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 2000–2007
Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000–2007
Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000–2007

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin Vodka, gin, etc.	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkevät viinit Starkvin Fortified wines	Miedot viinit Lättvin Light wines	Siiderit Cider Ciders	Long drink- juomat Long drink Long drinks	Vahva olut Starköl Strong beer	Keski- olut Mellanöl Medium beer	Kaikki juomat Alla drycker All beverages
---------------------	---	---	---	--	-----------------------------	--	--	--	---

Myynti yhteensä - Försäljning totalt - Sales total

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	98,3	97,9	96,6	96,9	100,4	100,5	101,1	99,6	99,7
2002	97,7	97,4	95,3	96,4	102,5	102,2	104,3	100,7	100,7
2003	97,5	97,5	95,0	96,8	103,9	102,2	107,5	102,1	101,7
2004	73,2	81,6	77,9	95,6	100,0	95,6	100,5	94,7	92,0
2005	68,7	79,4	72,3	95,0	99,1	95,2	98,8	92,8	89,5
2006	67,8	79,2	71,4	94,1	98,8	95,2	98,0	93,1	88,7
2007	66,9	79,0	70,5	92,7	97,5	94,5	97,8	91,0	87,6

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	97,8	97,0	96,3	95,7	101,6	101,2	102,4	99,2	99,6
2002	96,5	95,6	94,9	94,7	104,9	104,8	104,2	99,4	100,2
2003	95,3	95,2	94,4	94,7	106,2	105,2	105,9	100,2	100,7
2004	66,6	73,4	74,8	92,8	100,0	95,5	93,5	88,2	86,9
2005	60,4	69,8	70,2	91,4	98,1	94,1	88,7	85,8	83,3
2006	59,2	69,4	69,4	90,1	97,5	94,2	85,9	87,1	82,4
2007	57,9	69,2	68,4	88,5	95,8	93,7	84,9	85,4	81,5

Anniskelu - Servering - Licensed serving

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	99,6	99,4	99,8	101,2	99,5	99,5	100,4	100,6	100,2
2002	100,5	100,5	100,3	102,5	100,8	101,5	104,3	103,4	102,3
2003	102,4	101,3	103,0	106,1	102,0	101,6	108,6	105,7	104,3
2004	98,9	99,2	102,9	108,5	102,1	100,5	107,9	107,2	104,3
2005	98,9	99,4	101,6	112,2	102,4	101,2	108,7	106,0	104,0
2006	98,7	99,4	100,7	112,7	102,5	101,1	109,6	104,3	103,2
2007	98,6	99,2	100,3	112,3	101,7	100,2	109,9	101,2	101,9

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. Stakes. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. Stakes. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. STAKES.

51. Alkoholijuomien vähittäismyöntiverkosto 1995–2007
Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995–2007
Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995–2007

Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimymälät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovu- tuspaikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points
1995	251	8 076	21	3
1996	255	7 951	21	3
1997	255	7 849	28	50
1998	259	7 784	36	95
1999	268	7 630	43	119
2000	275	7 348	49	124
2001	284	7 199	52	139
2002	299	6 996	52	144
2003	314	6 886	53	142
2004	320	6 839	54	141
2005	327	6 699	49	139
2006	331	6 398	48	136
2007	338	6 229	47	130

2007: Maakunta Region	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimymälät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovu- tuspaikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points	Landskap
Uusimaa	66	1 157	2	5	Nyland
Itä-Uusimaa	4	110	0	4	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	31	532	5	15	Egentliga Finland
Satakunta	15	324	0	9	Satakunta
Kanta-Häme	11	206	3	0	Tavastland
Pirkanmaa	29	521	2	6	Birkaland
Päijät-Häme	15	226	1	0	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	13	208	2	3	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9	176	1	2	Södra Karelen
Etelä-Savo	14	285	6	8	Södra Savolax
Pohjois-Savo	15	317	3	13	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	11	240	2	8	Norra Karelen
Keski-Suomi	21	321	4	9	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	16	283	2	9	Södra Österbotten
Pohjanmaa	8	231	0	4	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	4	92	1	0	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	25	459	3	12	Norra Östrbotten
Kainuu	9	136	4	5	Kajanaland
Lappi	21	353	5	18	Lappland
Ahvenanmaa	1	52	1	0	Åland

Lähde: - Källa: - Source: STTV

52. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995–2007
Nät för servering av alkoholdrycker 1995–2007
Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995–2007

Anniskeluravintolat - Restauranger med serveringstillstånd - Licensed restaurants

Vuosi År	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ²⁾ - Gästplatser ²⁾ - Seating for customers ²⁾	
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences
1995	3 222	270	3 492	5 989	642 176	..
1996	3 464	332	3 796	5 641	683 153	..
1997	3 852	355	4 207	5 315	778 400	..
1998	4 165	315	4 480	4 832	829 199	307 128
1999	4 439	309	4 748	4 393	1 567 946	332 416
2000	4 640	264	4 904	4 050	1 616 404	332 974
2001	4 861	244	5 105	3 903	1 677 603	305 384
2002	5 011	230	5 241	3 780	1 727 911	304 394
2003	5 086	212	5 298	3 435	1 806 755	286 939
2004	5 107	202	5 309	3 147	1 841 054	283 777
2005	5 321	225	5 546	2 912	1 945 277	262 751
2006	5 441	247	5 688	2 706	1 971 228	243 078
2007	5 579	263	5 842	2 524	1 972 990	235 692

2007: Maakunta Region	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ³⁾ - Gästplatser ³⁾ - Seating for customers ³⁾		Landskap
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences	
Uusimaa	1 556	65	1 621	472	558 878	31 805	Nyland
Itä-Uusimaa	91	4	95	46	24 928	3 947	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	513	20	533	193	186 918	18 539	Egentliga Finland
Satakunta	228	7	235	109	76 599	10 597	Satakunta
Kanta-Häme	173	13	186	70	65 804	6 284	Tavastland
Pirkanmaa	486	20	506	184	157 116	18 813	Birkaland
Päijät-Häme	222	9	231	91	67 583	8 298	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	221	6	227	120	57 821	11 317	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	137	6	143	86	42 040	8 269	Södra Karelen
Etelä-Savo	235	6	241	144	84 913	16 711	Södra Savolax
Pohjois-Savo	236	9	245	127	89 189	11 181	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	122	4	126	70	35 869	103 04	Norra Karelen
Keski-Suomi	244	9	253	153	88 167	15 065	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	117	12	129	113	62 295	14 386	Södra Österbotten
Pohjanmaa	146	10	156	100	56 699	10 943	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	57	6	63	45	20 278	4 058	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	305	17	322	166	119 806	14 759	Norra Österbotten
Kainuu	86	5	91	50	36 358	4 205	Kajanaland
Lappi	343	13	356	155	132 344	14 779	Lappland
Ahvenanmaa	61	22	83	30	9 385	1 432	Åland

¹⁾ A-luvat: kaikki alkoholijuomat, B-luvat: miedot alkoholijuomat, C-luvat: enintään 4,7 til-% alkoholijuomat. -
A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: alkoholdrycker med högst 4,7 % volymprocent. -
A licences: all alcoholic beverages, B licences: light alcoholic beverages, C licences: alcoholic beverages with no more than 4.7% by volume.

²⁾ Käytössä olleet asiakaspaikat. - Gästplatser i bruk. - Number of seats in use.

³⁾ Anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat. - Gästplatser enligt serveringstillstånd. - Seating for customers according to serving licences.

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

53. Mainonnan valvonta 1995–2007
Reklam tillsyn 1995–2007
State control of alcohol advertising, 1995–2007

Päätös - Decision	1995	2000	2005	2006	2007	Beslut
Tuotevalvontakeskus - National Product Control Agency						Produkt tillsyns- centralen
Kielto ja uhkasakko - <i>Prohibitive decision and conditional imposition of fine</i>	-	2	-	2	1	Förbud och vite
Kielto ilman uhkasakkoa - <i>Prohibitive decision without conditional imposition of fine</i>	-	-	1	-	-	Förbud utan vite
Ohje, jota tehostaa uhkasakko - <i>Administrative directives and conditional imposition of fine</i>	-	-	-	-	-	Anvisning förstärkt med vite
Annettu ohje - <i>Guidelines issued</i>	4	30	14	18	10	Given anvisning
Ennakkolausunto markkinoinnista - <i>Preliminary statement about marketing</i>	12	5	7	-	-	Förhandsutlåtande om marknadsföring
Lausunto muulle viranomaiselle - <i>Opinion given to another authority</i>	-	1	6	-	-	Utlåtande till annan myndighet
Ammattijulkaisun hyväksyminen - <i>Approval of a trade journal</i>	-	1	2	2	0	Godkännande av fackpublikation
Muu - <i>Other</i>	21	34	69	31	17	Annat
Yhteensä - Total	37	73	99	53	28	Totalt
Lääninhallitus - State Provincial Office						Länsstyrelsen
Kirjallisia ohjeita ja kieltoja - <i>Administrative directives and prohibitive decisions</i>	16	17	13	18	21	Skriftliga anvisningar och förbud

54. Vähittäismyynnin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1995–2007
Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 1995–2007
Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 1995–2007

Vähittäismyyntipaikoille annettuja - Utfärdat till detaljhandelsställen - Issued to retail outlets

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1995	19	2	3	-	-
1996	12	5	3	-	-
1997	6	8	4	1	-
1998	8	30	2	3	2
1999	22	28	15	10	1
2000	17	29	24	4	4
2001	23	68	31	12	-
2002	27	21	24	12	-
2003	51	23	19	15	1
2004	21	9	15	13	-
2005	60	8	16	4	-
2006	38	18	10	8	-
2007	36	14	25	6	-

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

55. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1995–2007
Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 1995–2007
Control measures related to licensing supervision, 1995–2007

A- ja B-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med A- och B-rättigheter -
Issued to A- and B-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkingar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1995	5	17	4	-	-
1996	40	67	11	5	-
1997	66	53	15	5	1
1998	73	84	11	12	2
1999	145	106	21	43	0
2000	107	124	33	48	9
2001	108	191	29	62	-
2002	62	145	36	68	3
2003	101	108	18	33	1
2004	124	74	25	61	-
2005	258	137	55	30	5
2006	231	160	70	21	2
2007	297	236	63	37	3

C-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med C-rättigheter -
Issued to C-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkingar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1995	38	36	20	6	-
1996	82	58	36	12	-
1997	24	80	38	10	1
1998	40	87	29	16	8
1999	76	127	36	22	5
2000	65	244	46	28	6
2001	61	176	51	34	1
2002	75	94	39	20	3
2003	127	78	38	20	2
2004	146	59	10	25	-
2005	136	81	22	21	-
2006	128	64	23	11	1
2007	142	91	14	17	-

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

56. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 1998–2007
Anställda inom alkoholindustrin och handeln 1998–2007
Personnel in the alcohol industry and trade, 1998–2007

Valmistus - Tillverkning - Production						Kauppa - Handel - Trade	
Alkoholiteollisuus toimialan mukaan Alkoholindustri efter verksamhetsområde <i>Alcohol industry by line of activity</i>						Alkoholi- ja muiden juomien tukku- kauppa toimialan mukaan Partihandel med alkoholdrycker och andra drycker efter verksamhetsområde <i>Wholesale of alcoholic and other drinks by line of activity</i>	
Vuosi År Year	Tislatut alko- holijuomat Destillerade drycker <i>Distilled beverages</i>	Etyyli- alkoholi Etyl- alkohol <i>Ethyl alcohol</i>	Viinit Vin <i>Wines</i>	Oluet Öl <i>Beers</i>	Maltaat Malt <i>Malt</i>		Alko Oy Alko Ab <i>Alko Inc.</i>
TOL 95	(1591)	(1592)	(1593+1594)	(1596)	(1597)		
Henkilöstö - Personal - Personnel							
1998	435	55	116	2 053	164	493	2 105
1999	471	101	126	2 226	164	549	2 175
2000	320	131	219	2 202	161	669	2 208
2001	264	125	203	2 500	134	447	2 399
2002	208	127	237	2 512	132	422	2 520
2003	387 ⁾	132 ⁾	226 ⁾	2 433 ⁾	131 ⁾	421 ⁾	2 574
2004	398 ⁾	110 ⁾	239 ⁾	2 448 ⁾	161 ⁾	427 ⁾	2 520
2005	389	108	259	2 562	152	426	2 584
2006	..	..	..	..	..	..	2 695
2007	..	..	..	..	..	..	2 771

⁾ Ennakkotieto - Preliminär uppgift - Preliminary data.

Lähteet: Työssäkäynti. SVT. Tilastokeskus; Alko Oy. - Källor: Sysselsättning. FOS. Statistikcentralen; Alko Ab. - Sources: Employment. OSF. Statistics Finland; Alko Inc.

57. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt 1998–2007
Personal vid restauranger med serveringstillstånd 1998–2007
Personnel at licensed premises, 1998–2007

Vuosi År Year	Ravintolahenkilökuntaa - Restaurangpersonal - Restaurant personnel			Omistajia ja perheenjäseniä Ägare och familjemedlemmar <i>Proprietors and members of the family</i>
	Kokoaikaisia Heltidsanställda <i>Full-time employees</i>	Osa-aikaisia Deltidsanställda <i>Part-time employees</i>	Vuokratyövoimaa Hyrd personal <i>Hired personnel</i>	
Lkm - Antal - Number				
1998	15 860	13 572	232 035	4 468
1999	16 348	14 121	201 063	4 516
2000	16 519	14 586	223 005	4 735
2001	17 041	15 188	212 601	4 899
2002	17 448	15 466	246 560	4 939
2003	17 514	15 689	277 888	5 092
2004	17 237	15 540	317 243	5 128
2005	17 694	16 015	399 713	5 365
2006	18 192	16 548	472 422	5 502
2007	18 565	16 662	513 168	5 465

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

**58. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 1998–2007
Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 1998–2007**

Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 1998–2007

Vuosi År Year	Alkoholimenot - Alkoholutgifter - <i>Alcohol expenditure</i>			Yksityiset kulutusmenot Privata konsumtionsutgifter <i>Private consumer expenditure</i>	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutus- menoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna <i>Alcohol expenditure as a percentage of private consumption expenditure</i>
	Vähittäiskulutus Detaljandels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>		
	1 000 000 €				%
	Käypiin hintoihin - Löpande priser - <i>Current prices</i>				
1998	1 961	1 288	3 249	58 552	5,5
1999	2 099	1 302	3 401	61 202	5,6
2000	2 161	1 345	3 506	65 376	5,4
2001	2 359	1 386	3 745	68 971	5,4
2002	2 536	1 429	3 965	72 019	5,5
2003	2 611	1 442	4 053	75 158	5,4
2004	2 368	1 383	3 751	78 137	4,8
2005	2 362	1 410	3 772	81 216	4,6
2006	2 461	1 465	3 926	85 864	4,6
2007 ¹⁾	2 602	1 496	4 098	90 454	4,5

Vuoden 2000 hintoihin - 2000 års priser - *2000 prices*

1998	2 051	1 347	3 398	62 031
1999	2 170	1 346	3 516	63 903
2000	2 161	1 345	3 506	65 376
2001	2 299	1 351	3 650	67 229
2002	2 434	1 371	3 805	68 697
2003	2 485	1 373	3 858	71 968
2004	2 249	1 314	3 563	74 095
2005	2 224	1 328	3 552	76 558
2006	2 277	1 355	3 633	79 702
2007 ¹⁾	2 350	1 351	3 701	82 669

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV; Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV; Nationalräkenskaper. FOS. Statistikcentralen. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption OSF. STAKES; STTV; National Accounts. OSF. Statistics Finland.*

59. Valtion alkoholitulot 1998–2007
Statens alkoholinkomster 1998–2007
State revenues from alcohol, 1998–2007

Vuosi År Year	Alkoholi- juomavero Skatt på alkoholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veronluonteisista tuloista Andel av statens skatter och inkomster av skattenatur <i>As a share of taxes and other similar revenue</i>	Valtion alkoholitulot ¹⁾ Statens alkoholinkomster ¹⁾ <i>State revenues from alcohol¹⁾</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna exkl. finanstransaktioner <i>As a share of state revenue before financial transactions</i>
	Milj. € - Mn € - EUR million	%	Milj. € - Mn € - EUR million	%
1998	1 209	4,8	1 810	5,6
1999	1 254	4,7	1 875	5,3
2000	1 245	3,9	1 882	4,8
2001	1 290	4,1	1 965	5,3
2002	1 338	4,3	2 053	5,5
2003	1 364	4,4	2 095	5,7
2004	1 071	3,3	1 747	4,6
2005	973	3,0	1 658	4,2
2006	992	2,9	1 701	4,2
2007	1 015	2,8	1 782	4,1

¹⁾ Sisältää alkoholijuomaveron ja arvonlisäveron. - Inbegriper alkoholskatt och mervärdesskatt. - *Includes tax on alcoholic beverages and value-added tax.*

Lähde: Valtiovarainministeriö. - Källa: Finansministeriet. - *Source: Ministry of Finance.*

60. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot 1998–2006
Missbrukarvårdens¹⁾ utgifter och inkomster 1998–2006
Expenditure and income in services for substance abusers¹⁾, 1998–2006

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current income</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
	1 000 €		
1998	75 238	8 909	66 329
1999	79 909	8 965	70 944
2000	87 440	9 219	78 221
2001	99 168	9 613	89 555
2002	108 287	11 043	97 244
2003	118 178	13 606	104 572
2004	126 879	14 625	112 254
2005	129 968	11 321	118 647
2006	139 681	11 708	127 973

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - *Services paid by municipalities.*

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. - *Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.*

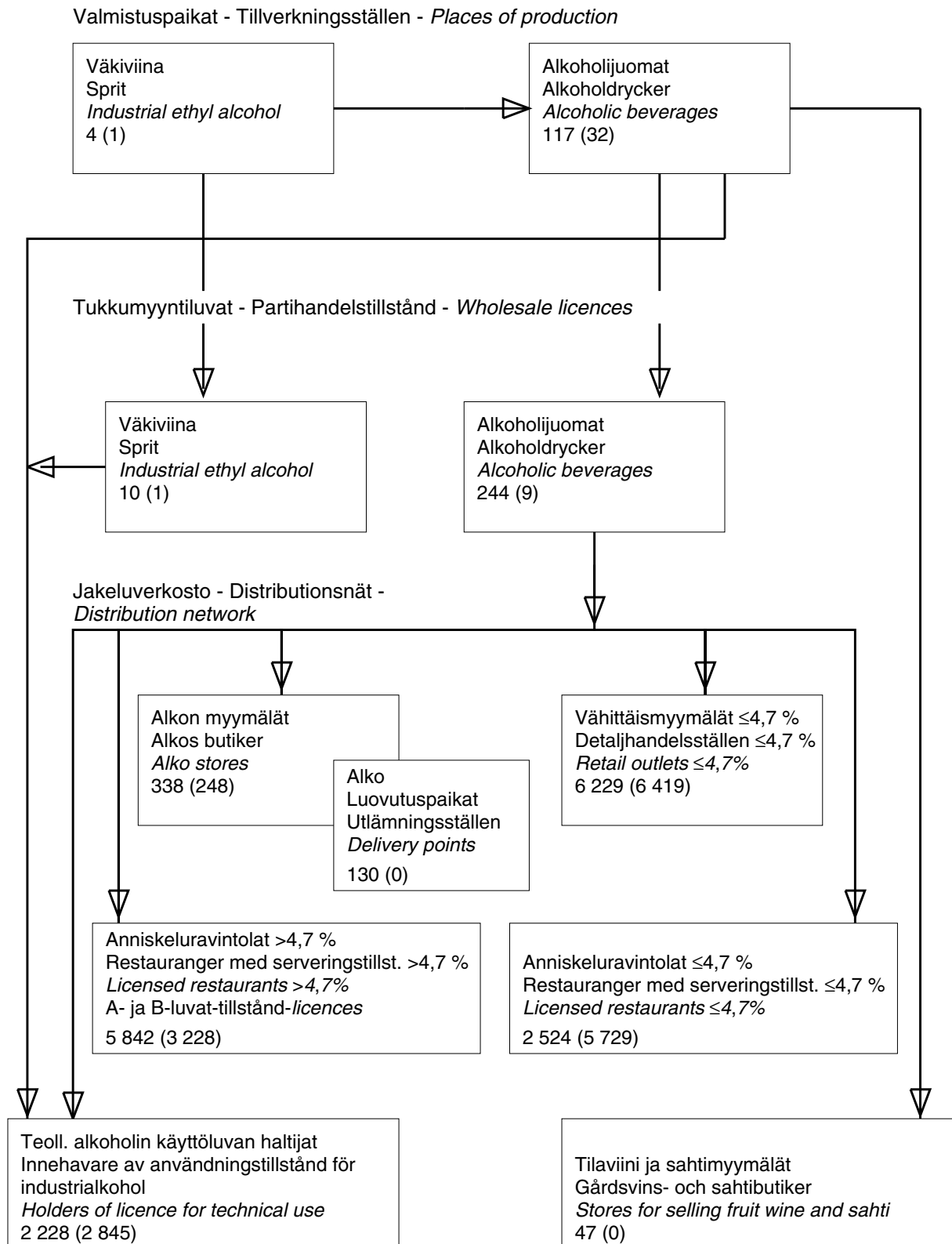
61. Haittakustannukset pääryhmittäin 2006
Skadekostnader per huvudgrupp 2006
Costs of detrimental effects by main category, 2006

	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumausaineet ja lääkkeiden väärin- käyttö Narkotika och miss- bruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>	
	min	max	min	max
	Milj. € - Mn € - EUR million			
Välittömät kustannukset - Direkta kostnader - <i>Direct costs</i>	675	908	197	281
Terveyskulut - Hälsö- och sjukvårds- kostnader - <i>Health costs</i>	131	270	21	54
Sosiaalikulut - Sociala kostnader - <i>Social costs</i>	167	179	72	77
Rikollisuusvalvonta - Brottskontroll - <i>Crime control</i>	256	294	54	70
Omaisuu vahingot, valvonta, tutkimus, ennaltaehkäisevä päihdetyö - Egendomsskador, tillsyn, forskning, förebyggande alkohol- och drogärbete - <i>Damage to property, control, research, substance abuse prevention</i>	121	165	50	81
Välilliset kustannukset - Indirekta kostnader - <i>Indirect costs</i>	3 118	5 839	388	851
Tuotantomenetykset - Värdet på förlorad arbetsinsats - <i>Value of work contributions lost</i>	523	606	62	103
Menetetyn elämän arvo enneaikaisen kuoleman johdosta - Värdet på förlorat liv till följd av för tidig död - <i>Value of life lost as a result of premature death</i>	2 594	5 233	326	748

Lähde: Päihdehaittakustannukset 2008, Stakes. - Källa: Skadekostnader för alkohol och andra droger 2008, Stakes. - Source: *Costs of Alcohol and Drug Harm 2008, STAKES.*

Kuvio 9. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet
Figur 9. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel

Figure 9. Production and trade of alcoholic beverages 30.12.2007 (31.12.1994)

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

62. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi 1998–2007
Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 1998–2007
Production and bottling of alcoholic beverages, 1998–2007

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Long drink juomia Long drink Long drinks	Mallasjuomia Maltdrycker Beers
1 000 litraa - liter - litres						
1998	34 004	9 146	4 146	54 812	23 217	454 751
1999	33 095	9 898	4 636	70 467	24 670	464 932
2000	33 393	7 807	3 502	72 701	21 908	446 176
2001	32 553	6 030	4 548	73 397	22 052	456 824
2002	35 240	6 605	4 734	70 274	26 681	458 769
2003	34 434	5 074	5 129	65 147	26 487	451 745
2004	41 137	5 554	4 989	59 954	27 354	444 499
2005	45 788	5 428	5 123	62 974	31 145	456 526
2006	47 807	6 182	5 671	62 271	38 341	451 110
2007	52 733	6 127	5 570	61 701	42 959	442 342

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

63. Alkoholittomien juomien toimitukset 1998–2007
Leveranser av alkoholfria drycker 1998–2007
Deliveries of non-alcoholic beverages, 1998–2007

Vuosi År Year	Alkoholittomia viinejä Alkoholfritt vin Non-alcoholic wines (1.2-2.8 %)	Olutta Öl Beer (0.5-2.8 %)
1 000 litraa - liter - litres		
1998	4 268	13 276
1999	4 001	15 603
2000	3 620	12 980
2001	3 152	12 098
2002	2 875	12 577
2003	2 701	10 330
2004	2 513	9 904
2005	2 711	8 568
2006	2 860	8 558
2007	3 009	9 189

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: SVT. Tullstyrelsen. - Source: OSF. National Board of Customs.

64. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä 2007
Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2007
Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2007

Juomaryhmä - Type of beverage	Kotimaiset Inhemska Domestic	Ulkomaiset Utländska Imported	Yhteensä Totalt Total	Varu­grupp
	%			
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i> ¹⁾	76,1	23,9	100,0	Starka drycker ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	82,0	18,0	100,0	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	3,9	96,1	100,0	Lättvin
Siiderit - <i>Ciders</i>	76,4	23,6	100,0	Cider
Long drink - <i>Long drinks</i> ²⁾	96,9	3,1	100,0	Long drink ²⁾
Mallasjuomat - <i>Beers</i>	92,0	8,0	100,0	Malt­drycker

¹⁾ Sisältää tislatulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inbegriper long drink med tillsatt destillerad alkohol. - *Includes long-drink beverages fortified with distilled alcohol.*

²⁾ Sisältää käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inbegriper long drink som tillverkas genom jäsnings. - *Includes fermented long drinks.*

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

65. Alkoholijuomien tuonti 1998–2007
Import av alkoholdrycker 1998–2007
Imports of alcoholic beverages, 1998–2007

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value</i> (cif)
	1 000 litraa - liter - <i>litres</i>					1 000 €
1998	9 400	2 350	14 537	33 139	8 007	149 258
1999	9 495	2 764	17 215	32 511	6 728	161 404
2000	10 114	2 612	10 821	38 189	6 581	171 651
2001	11 405	2 671	11 407	40 333	7 816	190 796
2002	14 045	2 712	11 595	44 100	10 909	210 312
2003	15 599	2 738	11 056	48 475	22 319	225 729
2004	17 077	3 128	11 621	48 260	31 782	241 103
2005	17 183	3 557	16 618	52 304	32 850	262 340
2006	17 152	4 051	18 402	52 730	36 363	281 643
2007	17 684	5 157	20 434	59 065	37 491	309 367
2007:						
EU	15 888	4 464	20 366	27 021	36 175	228 218
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	275	1	0	679	197	2 313
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	1 522	692	68	31 365	1 119	78 837

Lähde: SVT. Tullihallitus; Stakes. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; Stakes. - Source: OSF. National Board of Custom; Stakes.

66. Alkoholijuomien vienti 1998–2007
Export av alkoholdrycker 1998–2007
Exports of alcoholic beverages, 1998–2007

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value (fob)</i>
	1 000 litraa - liter - <i>litres</i>					1 000 €
1998	22 644	3	1 360	172	31 765	78 029
1999	17 575	4	4 495	150	28 645	72 615
2000	16 010	3	4 615	132	27 392	66 681
2001	15 745	2	5 485	279	27 513	72 445
2002	16 572	18	5 914	727	27 285	80 852
2003	16 367	5	5 189	457	23 855	58 467
2004	19 960	22	7 828	731	24 978	73 874
2005	26 047	32	8 433	984	18 719	83 718
2006	31 399	55	9 035	1 186	17 430	97 643
2007	36 345	88	8 128	2 031	20 417	111 898
2007:						
EU	23 896	51	7 968	1 671	15 941	76 398
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	3 888	28	147	335	4 462	19 013
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	8 560	9	13	25	14	16 488

Lähde: SVT. Tullihallitus; Stakes. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; Stakes. - Source: OSF: National Board of Customs; STAKES.

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan 1.6.1919.
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista 29–30.12.1931.
- 1932 Kieltolaki kumotaan. Väkijuomalaki (45/1932).
- Alkoholimonopoli perustetaan.
- Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kauppaloissa.
- Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
- Ostoikärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.
Oy Alkoholiliike Ab aloittaa toimintansa 5.4.1932 klo 10.00.
- 1943 Viinakortti otetaan käyttöön sodan aikana.
- 1946 Ostajaintarkkailuorganisaatio perustetaan.
- 1949 Miedot viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1952 Väkevät viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1958 Ostajaintarkkailuorganisaatio puretaan. Viinakortti jää edelleen.
- 1969 Alkoholilaki (459/1968) ja laki keskioluesta (462/1968) tulevat voimaan 1.1.1969:
- Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
- Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
- Vähittäismyynnissä ostoikäraja alennetaan 18 vuoteen mietojen juomien osalta.
Alkoholijuomaverolait (463–466/1968) tulevat voimaan 1.1.1969.
Viinakortti poistuu.
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla.
Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantaisulkemiskokeilu alkaa.
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan.
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan 1.1.1994.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tulee voimaan 1.7.1994:
- Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan 1.1.1995.
Alkoholilaki (1143/1994) tulee voimaan 1.1.1995:
- Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
- Mietojen alkoholijuomien mainonta sallitaan tietyin rajoituksin.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tarkistettiin 1.1.1995.
Tullimääräyksiä väljennetään 1.1.1995.
Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan.
WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään.
Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan.
- 1996 Turistituomisten aikarajoja palautetaan.
- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta.
Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan.

- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista.
- 1999 Oy Alko Ab aloittaa toimintansa itsenäisenä vähittäismyyntimonopolina.
WHO hyväksyy Euroopan 2. alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan 2000–2005).
- 2001 2000-luvun alkoholiohjelma "Yhteistyötä ja vastuuta".
WHO:n Euroopan aluetoimiston, Ruotsin hallituksen ja Euroopan komission kokouksessa Tukholmassa hyväksyttiin "Nuoret ja alkoholi" - julistukseen, jonka tarkoituksena on lasten ja nuorten suojeleminen alkoholihaitoilta.
- 2002 Alkoholipolitiikka 2000 työryhmän loppuraportti "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa".
Päihdepalvelujen laatusuosituksien raportti.
- 2003 Valtioneuvoston periaatepäätös alkoholipolitiikan linjauksista.
- 2004 Matkustajien, muista EU-maista verotta omaan käyttöönsä hankkimien ja mukanaan tuomien alkoholijuomien määrälliset tuontirajoitukset poistetaan 1.1.2004.
Alkoholijuomaverot alennetaan 1.3.2004.
Alkoholiohjelma 2004–2007 valmistuu 1.4.2004.
Viro liittyy EU:n jäseneksi 1.5.2004.
- 2006 Eduskunta hyväksyi esityksen alkoholilain muutoksista. Esityksen perusteella alkoholimainontaan ja hinnoitteluun liittyviä rajoituksia terävöitetään ja alkoholijuomapakkauksiin lisätään terveystarvotus.
- 2008 Alkoholijuomaverot korotetaan 1.1.2008 alkaen.
Alkoholiohjelman toteuttamista päätetään jatkaa vuosina 2008–2011.

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/1942).
Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa.
Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.
- 1956 Huumausainelaki (572/1956).
Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin.
Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/1965).
Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset.
Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.
- 1966 Huumausaineasetus (514/1966).
Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.
- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/1976).
Luettelo kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.
- 1972 Huumausainelaki (41/1972).
Sisällöltään rikosoikeudellinen. Sääteli vuoden 1961 YK:n huumausainesopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/1981).
Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyjen lääkeaineiden määrää huomattavasti.

- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskeva yleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/1993) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/1993). Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen. Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumerikokset siirrettiin huumausainelaista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumiseksi, jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997. (Komiteanmietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön. (Komiteanmietintö 1997:11).
- 1998 Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta huumausainepolitiikasta (STM julkaisuja 4/1999). Rikoslain kokonaisuudistuksessa säädettiin rahanpesusta (68–79/1998).
- 2000 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikan tehostamisesta.
- 2001 Schengenin säännösten soveltaminen Suomessa aloitetaan. Laki rikoslain muuttamisesta (654/2001), huumausaineen käyttörikos. Toimenpideohjelma huumausainepolitiikan tehostamisesta vuosille 2001–2003 valmistuu.
- 2002 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus opioidiriippuvaisten vieroitus-, korvaus ja ylläpitohoidosta eräillä lääkkeillä (289/2002).
- 2004 Huumausainepoliittinen toimenpideohjelma vuosille 2004–2007 valmistuu.
- 2005 Asetus huumausainetestien tekemisestä (218/2005). Asetus käsittelee työterveyshuollossa tehtävien huumausainetestien käytäntöjä.
- 2008 Opioidiriippuvaisten lääkehoitoasetus (289/2002) kumottiin asetuksella (33/2008). Uudella asetuksella pyritään vastaamaan korvaushoidon lisääntyneeseen tarpeeseen. Uusi huumausainelaki (373/2008). Huumausainelainsäädäntö saatettiin vastaamaan EY-säädöksiä. Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008). Valtioneuvoston asetus huumausaineiden valvonnasta (548/2008).

Päihteisiin liittyviä lakeja ja direktiivejä:

Kansanterveyslaki (66/1972), Raittiustyölaki (828/1982), Sosiaalihuoltolaki (910/1982), Päihdehuoltolaki (41/1986), Lääkelaki (395/1987), Lastensuojelulaki (139/1990), Mielenterveyslaki (1116/1990), Rikoslaki (1304/1993), (545/1999), Poliisilaki (493/1995). Neuvoston direktiivi yhteisön ajokortista (91/439/ETY) sisältää määräyksiä ajo-oikeuden myöntämisestä ja päihderiippuvuudesta, Järjestyslaki (612/2003).

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget

Alkohol:

- 1919 Förbudslagen träder i kraft 1.6.1919.
- 1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen 29–30.12.1931.
- 1932 Förbudslagen upphävs. Alkohollagen (45/1932):
- Alkoholmonopolet bildas.
- Detaljhandel tillåts i städer och köpingar.
- Försäljning genom servering tillåts i specielfall även på landsbygden.
- Åldersgränser för inköp: vid detaljförsäljning 21 år, försäljning genom servering 18 år.
Oy Alkoholiliike Ab inleder sin verksamhet den 5 april 1932 kl. 10.00.
- 1943 Det s.k. brännvinskortet införs under kriget.
- 1946 En organisation för kundkontroll inrättas.
- 1949 Lättvinerna undantas kundkontrollen.
- 1952 Starkvinerna undantas kundkontrollen.
- 1958 Organisationen för kundkontroll upplöses, men brännvinskortet kvarstår.
- 1969 Alkohollagen (459/1968) och lagen om mellanöl (462/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- Den kommunala bestämmanderätten ökas.
- Detaljhandel tillåts även på landsbygden.
- I detaljhandeln sänks åldersgränserna för inköp till 18 år i fråga om svaga drycker.
Lagarna om accis på alkoholdrycker (463–466/1968) träder i kraft 1.1.1969.
Brännvinskortet tas ur bruk.
- 1977 Alkoholreklam förbjuds genom lag.
Försöket med lördagsstängt sommartid i Alkos butiker inleds.
- 1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) undertecknas.
- 1994 EES-avtalet träder i kraft 1.1.1994.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) träder i kraft 1.7.1994:
- övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten.
- 1995 EU-medlemskapet träder i kraft 1.1.1995.
Alkohollagen (1143/1994) träder i kraft 1.1.1995:
- Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolet på alkoholdrycker hävs, detaljhandelsmonopolet på starka drycker och viner kvarstår.
- Reklam för svaga alkoholdrycker tillåts med vissa begränsningar.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) revideras 1.1.1995.
Tullbestämmelserna luckras upp 1.1.1995.
- Tidsgränser som reglerar resandeförsel slopas.
WHO:s europeiska alkoholpolitiska stadga (European Charter on Alcohol) godkänns.
Förslag till nationellt alkoholprogram offentliggörs.
- 1996 Tidsgränserna för resenärers införsel återinförs.

- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs.
Förslag till genomförande av det nationella alkoholprogrammet offentliggörs.
- 1998 Beslut om lösgörand av detaljhandelsmonopolet från koncernen Alko-Bolagen.
- 1999 Oy Alko Ab inleder sin verksamhet som ett självständigt bolag med monopolställning inom detaljhandeln.
Det andra europeiska alkoholprogrammet (Second European Alcohol Plan 2000–2005) godkänds av WHO.
- 2001 2000-talets alkoholprogram "Samarbete och ansvar".
På ett möte som WHO:s regionkontor för Europa, Sveriges regering och Europeiska kommissionen håller i Stockholm antas en deklaration om unga och alkohol. Dess syfte är att skydda barn och unga mot skadeverkningarna av alkohol.
- 2002 Arbetsgruppen "Alkoholpolitik 2000" blir färdig med sitt betänkande "Mot en mångfasetterad alkoholpolitik".
Kvalitetsrekommendation för missbrukarvården-rapport.
- 2003 Statsrådets principbeslut om alkoholpolitikens riktlinjer.
- 2004 Mängdbegränsningarna för skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk från EU-länder avskaffas 1.1.2004.
Skatterna på alkoholdrycker sänks 1.3.2004.
Alkoholprogrammet 2004–2007 blir färdigt 1.4.2004.
Estland blir EU-medlem 1.5.2004.
- 2006 Riksdagen godkände en proposition med förslag till ändring av alkohollagen. Begränsningarna för alkoholreklam och prissättning skärps och alkoholdrycksförpackningarna ska förses med en hälsovarning.
- 2008 Alkoholskatten höjs från och med den 1 januari 2008.
Man beslutar att fortsätta alkoholprogrammet åren 2008–2011.

Narkotika

- 1942 Narkotikalag (233/1942). Den första finländska lagen om narkotika.
De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpas.
- 1956 Narkotikalag (572/1956). Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds.
Straffbestämmelserna utvidgas.
- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (439/1965).
I detta avtal förenas alla tidigare narkotikaavtal.
Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/1966).
Bruk av narkotika blev en straffbar gärning.
- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (781/1976).
Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgas.
- 1972 Narkotikalag (41/1972). Straffrättslig till sitt innehåll.
Reglerar ämnen och tillverkning av narkotika enligt FN:s narkotika-avtalen 1961.
- 1981 Narkotikaförordning (282/1981).
Förordningen ökar betydligt antalet läkemedel som upptagits i förteckningen över narkotika.

- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och psykotropiska ämnen. År 1994 ratificerar Finland avtalet genom en ny narkotikalagstiftning och en totalreform av strafflagen.
- 1993 Ny narkotikalag (1289/1993) och totalreform av strafflagen (1304/1993): Modernisering av narkotikalagstiftningen. I samband med totalreformen av strafflagen överförs narkotikabrotten från narkotikalagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård.
- 1996 En nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts. Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997. (Kommittébetänkande 1997:10). Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande. (Kommittébetänkande 1997:11).
- 1998 Statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 4/1999). I totalreformen av strafflagen regleras om penningtvätt (68–79/1998).
- 2000 Statsrådets principbeslut om effektivisering av narkotikapolitiken.
- 2001 Man börjar tillämpa Schengenregelverket i Finland. Lag om ändring av strafflagen (654/2001), straffbart bruk av narkotika. Åtgärdsprogrammet för effektivisering av rusmedelspolitiken åren 2001–2003 blir färdigt.
- 2002 Social- och hälsoministeriets förordning om avgiftning samt substitutions- och underhållsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (289/2002).
- 2004 Åtgärdsprogrammet för narkotikapolitiken 2004–2007 blir färdigt.
- 2005 Statsrådets förordning om utförande av narkotikatester (218/2005). Förordningen behandlar företagshälsövårdens praxis för narkotikatester.
- 2008 Social- och hälsovårdsministeriets förordning om avgiftning och substitutionsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (33/2008). Förordningen från 2002 om läkemedelsbehandling av opioidberoende personer (289/2002) upphävdes genom denna förordning (33/2008), som syftar till att svara mot det ökande behovet av substitutionsbehandling. En ny narkotikalag stiftades (373/2008). Narkotikalagstiftningen reviderades till att motsvara EG-bestämmelserna. Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses vara narkotika (543/2008). Statsrådets förordning om kontroll av narkotika (548/2008).

Lagstiftning om berusningsmedel:

Folkhälsolagen (66/1972), lagen om nykterhetsarbete (828/1982), socialvårdslagen (910/1982), lagen om missbrukarvård (41/1986), läkemedelslagen (395/1987), barnskyddslagen (139/1990), mentalvårdslagen (1116/1990), strafflagen (1304/1993), polislagen (493/1995). Rådets direktiv om körkort (91/439/EEG) innehåller bestämmelser om utfärdande av körkort i samband med narkotikaberoende, ordningslagen (612/2003).

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation

Alcohol

- 1919 Prohibition Act effective as of 1 June 1919.
- 1931 Consultative referendum on the Prohibition Act on 29-30 December 1931.
- 1932 Repeal of the Prohibition Act. Alcohol Act (45/1932):
- Establishment of a state alcohol monopoly.
- Retail sales allowed in cities and towns.
- Licensed serving also allowed in special cases in rural areas.
- Age limits for buying alcohol: 21 years in retail sales, 18 years in licensed serving.
- The state-owned company Oy Alkoholiliike Ab started to operate on 5 April 1932 at 10 am.
- 1943 The "liquor card" brought into use during the war.
- 1946 A buyer surveillance organisation established.
- 1949 Light wines freed from buyer surveillance.
- 1952 Fortified wines freed from buyer surveillance.
- 1958 The buyer surveillance organisation abolished. The "liquor card" remains.
- 1969 Alcohol Act (459/1968) and Medium Beer Act (462/1968) effective as of 1 January 1969:
- Municipal autonomy in decision-making enhanced.
- Retail sale allowed also in rural areas.
- Age limits for buying mild beverages lowered to 18.
Acts on Taxes on Alcoholic Beverages (463–466/1968) effective as of 1 January 1969.
The "liquor card" abolished.
- 1977 Alcohol advertising banned by law. Alko starts experimenting with keeping alcohol shops closed on Saturdays during the summertime.
- 1992 WHO's European Alcohol Action Plan signed.
- 1994 EEA Treaty effective as of January 1994.
Alcohol Tax Act (1471/1994) effective as of 1 July 1994:
- Transfer to a tax system based on alcohol content.
- 1995 Finland a member of EU as of January 1995.
Alcohol Act (1143/1994) effective as of 1 January 1995:
- Abolishment of the monopoly on the alcohol imports, exports, production and wholesale; the retail sales monopoly on spirits and wines retained.
- Advertising of mild alcoholic beverages permitted with certain restrictions.
- Alcohol Act and Alcohol Tax Act (1471/1994) amended as of 1 January 1995.
Customs regulations relaxed as of 1 January 1995.
Time limits on passenger imports of alcohol abolished.
WHO's European Charter on Alcohol approved.
Proposal for a national alcohol policy strategy published.
- 1996 Time limits on passenger imports reintroduced.
- 1997 Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case.
Proposal for the implementation of the national alcohol policy programme published.

- 1998 A decision to detach of the retail sales monopoly from the Alko Group.
- 1999 Alko Inc. starts up as an independent retail sale monopoly.
Second European Alcohol Action Plan 2000–2005 was adopted by the WHO.
- 2001 National Alcohol Policy Programme for the 2000s.
Declaration on Young People and Alcohol adopted at a conference in Stockholm by the WHO Regional Office for Europe, the Swedish government and the European Commission. The main purpose of the Declaration was to protect children and young people from the harm caused by alcohol.
- 2002 The Alcohol Policy 2000 working group completes its memorandum "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" ('Towards a multi-path alcohol policy').

Report on quality recommendations on services for substance abusers.
- 2003 Government resolution on alcohol policy guidelines.
- 2004 Abolishment of quotas on tax-free alcohol imports for personal use by passengers to other EU countries as of 1 January 2004.
Tax on alcoholic beverages lowered as of 1 March 2004.
Alcohol Programme 2004–2007 completed on 1 April 2004.
Estonia a member of the EU as of 1 May 2004.
- 2006 Government proposal on amending the Alcohol Act was adopted by Parliament. The proposal concerned stricter restrictions on alcohol advertising and pricing, as well as and health warnings to be added to the packaging of alcoholic beverages.
- 2008 Taxes on alcoholic beverages raised as from 1 January 2008.
Decision made to continue the Alcohol Programme in 2008–2011.

Drugs

- 1942 Narcotics Act (233/1942).
The first statute on narcotic drugs in Finland.
Implementing the regulations of international conventions on narcotic drugs.
- 1956 Narcotics Act (572/1956).
The production and sales of narcotic drugs prohibited.
The scope of the penal provisions extended.
- 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs.
Finland ratified the Convention by Decree (439/1965).
The Convention consolidated all previous conventions on narcotic drugs.
A list of narcotic drugs with legal controls.
- 1966 Narcotics Decree (514/1966).
Drug use was made a criminal act.
- 1971 UN Convention on Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention by Decree (781/1976).
New substances added to the list of narcotic drugs with legal controls.
- 1972 Narcotics Act (41/1972).
Emphasis on criminal law. Regulated the substances listed in in the 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
- 1981 Narcotics Decree (282/1981).
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals in the list of narcotic drugs.

- 1988 UN Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances. Finland ratified the Convention in 1994 in connection with the new narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
- 1993 New Narcotics Act (1289/1993) and reform of the Penal Code (1304/1993). Updating of narcotics legislation. Following the reform of the Penal Code, drug offences were transferred from the Narcotics Act under the Penal Code.
- 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health not to prosecute if the perpetrator of a drug offence agrees to undergo treatment.
- 1996 Appointing the National Drug Policy Committee. Assessment of the drug situation and a proposal for measures to combat drug abuse and drug-related crime.
- 1997 Drug Strategy 1997 issued by the National Drug Policy Committee (Memorandum 1997/10). Background to the committee memorandum (Memorandum 1997/11).
- 1998 Government Resolution on National Drug Policy. (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 4/1999). The reform of the Penal Code laid down provisions against money laundering (68-79/1998).
- 2000 Government Resolution on intensifying the drug policy.
- 2001 Implementation of the provisions of the Schengen Agreement started in Finland. An amendment of the Penal Code (654/2001) concerning drug use offences. A Drug Policy Action Programme for 2001-2003 to intensify drug policy.
- 2002 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal, Substitute and Maintenance Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (289/2002).
- 2004 The Drug Policy Action Programme for 2004-2007 finalised.
- 2005 Decree on Drug Testing (218/2005). The decree deals with testing practices in occupational health care.
- 2008 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal and Substitute Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (33/2008). The decree on pharmacotherapy for opioid addicts (289/2002) was abrogated by a new decree (33/2008). The aim is to meet the greater need for substitution treatment.
Narcotics Act (373/2008). A new Narcotics Act was enacted (373/2008). Finnish drug legislation was brought into line with EC provisions.
Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).
Government Decree on the control of narcotics (548/2008).

Legislation on alcohol and drugs:

Primary Health Care (66/1972), Temperance Work Act (828/1982), Social Welfare Act (910/1982), Act on Welfare for Substance Abusers (41/1986), Medicines Act (395/1987), Child Welfare Act (139/1990), Mental Health Act (1116/1990), Penal Code (1304/1993), Police Act (493/1995), Council Directive on Driving on Driving Licences (91/439/EEC), with provisions on the granting of a driving licence to persons addicted to psychotropic substances, Public Order Act (612/2003).

Tilastoaineisto ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien kulutuksesta, tuotannosta ja kaupasta, alkoholijuomien hinnoista, alkoholivalvonnasta, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot on kerätty Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Stakesin rekistereistä.

Alkoholijuomien tuonti- ja vientitilastot on kerätty Tullihallituksen rekistereistä.

Alkoholielinkeinotilastot on kerätty Alkon, Tilastokeskuksen, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Tullihallituksen rekistereistä.

Tiedot alkoholin valvonnasta on saatu Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Läninhallitusten rekistereistä.

Tiedot päihdesairauksien hoidosta on kerätty Stakesin terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteristä. Tiedot on kerätty vuodesta 1987, jolloin tautiluokitus ICD-9 otettiin käyttöön. Ne kattavat vuodet 1987–1995. Vuoden 1996 alussa otettiin käyttöön tautiluokitus ICD-10.

Päihdehuoltoa koskevat tilastot on saatu Stakesin sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteristä sekä A-kliinikkasäätiön keräämistä tiedoista. Kuntien kustantamaa päihdehuoltoa koskevat tiedot on kerätty tilastotietokanta SOTKANetistä. Tämän lisäksi päihdehuoltoa koskevaa tietoa on saatu Stakesin koordinoimasta huumehoidon tietojärjestelmästä. Se on päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoisuuteen perustuva erillisselvitys, jossa kerätään anonymiä tilastotietoa huumeiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista.

Päihdetapauslaskentatiedot on kerätty Stakesin 10.10. 1991, 1995, 1999, 2003 ja 2007 suorittamien valtakunnallisten yhden päivän laskentojen tuloksista.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä.

Poliisin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönotto- ja väkivaltarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja keskusrikospoliisin rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot Pääesikunnan aineistosta, Stakesin keräämistä tiedoista ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksesta (EMCDDA).

Tiedot takavarikoinneista on saatu Tullihallituksen ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen rekistereistä.

Julkaisussa käytettyjä julkaisemattomia tietoja saa Stakesin Stakestiedosta.

Statistikmaterial och datainnehåll

Denna publikation innehåller statistik över konsumtion, produktion och försäljning av alkoholdrycker, alkoholpriser, alkoholtillsyn, bruk av narkotika och läkemedel, sociala och hälsomässiga skadeverkningar samt missbrukarvård.

Uppgifterna för statistiken över försäljning och konsumtion av alkohol har tagits från Social- och hälsovårdens produkttillsynscentraler och Stakes register.

Uppgifterna för statistiken över import och export av alkoholdrycker har tagits från Tullstyrelsens register.

Uppgifterna för statistiken över alkoholnäringslivet har samlats in från Alkos, Statistikcentralens, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentraler och Tullstyrelsens register.

Uppgifterna om alkoholtillsynen har tagits från Social- och hälsovårdens produkttillsynscentraler och länsstyrelsernas register.

Uppgifterna om sjukhusvård på grund av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar har tagits från Stakes vårdanmälningsregister inom hälso- och sjukvården. Uppgifter har samlats in sedan 1987, när sjukdomsklassifikationen ICD-9 togs i bruk. De täcker åren 1987-1995. I början av 1996 togs sjukdomsklassifikationen ICD-10 i bruk.

Uppgifterna för statistiken över missbrukarvård har man fått från Stakes vårdanmälningsregister inom socialvården och ur uppgifter som A-klinikstiftelsen samlat in. Uppgifterna om kommunalt finansierad missbrukarvård har tagits från statistikdatabasen SOTKANet. Därutöver har man fått uppgifter om missbrukarvård från informationssystemet för narkomanvården, som Stakes samordnar. Inom ramen för informationssystemet får man genom en särskild utredning anonyma statistikuppgifter från enheter för missbruksbehandling om klienter som sökt vård på grund av narkotikabruk. Enheternas deltagande är frivilligt.

Uppgifterna från inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall baserar sig på resultaten från de riksomfattande inventeringar som Stakes genomfört under ett dygn den 10 oktober 1991, 1995, 1999, 2003 och 2007.

Uppgifterna om invalidpensioner har hämtats från Folkpensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens register.

Brott som kommit till polisens kännedom: Uppgifterna i statistiken över trafikfylleri, omhändertagande av berusade och våldsbrott har tagits från Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade från Statistikcentralens och centralkriminalpolisens register, uppgifterna om narkotikarelaterade dödsfall har man fått från institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet och uppgifterna om experimentering med och användning av narkotika från Huvudstabens datamaterial, uppgifter som Stakes samlat in och från Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruken (ECNN).

Uppgifterna om konfiskering är hämtade från Tullstyrelsens och Rättspolitiska forskningsinstitutets register.

Opublicerade uppgifter som används i denna publikation fås från resultatområdet Stakesinformation vid Stakes.

Statistical material and data content

The publication contains statistical information on the consumption, production, sales and prices of alcoholic beverages, alcohol supervision, narcotic drug and psychoactive pharmaceutical use, social and health-related harm from alcohol and drugs, and care and services for substance abusers.

Statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages are based on the registers of the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES).

Statistics on alcohol imports and exports are based on the registers of the National Board of Customs.

Statistics on the alcohol industry are based on the registers of Alko, Statistics Finland, the National Product Control Agency for Welfare and Health and the National Board of Customs.

Statistics on alcohol supervision are based on the registers of the National Product Control Agency for Welfare and Health and State Provincial Offices.

Data on the treatment of diseases related to alcohol and drugs are from STAKES' Care Register for Health Care. These data have been collected since 1987, when the disease classification system ICD-9 was introduced, covering the years 1987-95. The disease classification system ICD-10 came into force in early 1996.

Statistics on care and services for substance abusers are based on STAKES' Care Register for Social Welfare and the data collected by the A-Clinic Foundation. Data on municipally funded care and services for substance abusers are taken from the Finnish Municipal Database for Social and Health Statistics (SOTKANet). In addition, data have been obtained from the Drug Treatment Information System, co-ordinated by STAKES. Data for the Information System are submitted on a voluntary basis by units providing services for substance abusers. The aim is to obtain anonymous statistical data on clients who seek treatment on account of substance abuse.

Data on alcohol- and drug-related cases are based on the results of one-day national-level censuses carried out by STAKES on the 10th of October in 1991, 1995, 1999, 2003 and 2007.

Data on disability pensions come from the registers of the Social Insurance Institution and the Finnish Centre for Pensions.

Data on offences recorded by the police for statistics on drink driving, violent offences and persons taken into police custody for drunkenness come from the registers of Statistics Finland.

Data on drug-related crime come from the registers of Statistics Finland and the National Bureau of Investigation, data on drug-related deaths from the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, data on drug experimentation and use from the Finnish Defence Forces, STAKES and from the EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction).

Data on drug seizures come from the registers of the National Board of Customs and the National Research Institute of Legal Policy.

Any unpublished data used in compiling this publication are available from the STAKES Information division.

Käytetyt käsitteet

Päihde:	Alkoholi, korvikkeet, liuottimet, lääkeaineet ja huumausaineet.
Alkoholijuoma:	Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä juoma:	Alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma.
Mieto juoma:	Alkoholipitoisuus enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.
Tislattu juoma:	Tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä viini:	Viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto viini tai hedelmäviini	Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Vahva olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Keskiolut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholiton juoma:	Ei sisällä lainkaan tai enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholipitoinen virvoitusjuoma:	Alkoholipitoisuus yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Huume:	Yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.
Huumausaine:	Määritellään valtioneuvoston asetuksessa huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).
Alkoholijuomien ostoikärajat:	Vähittäismyynnissä 18 vuotta täyttäneet voivat ostaa mietoja alkoholijuomia ja 20 vuotta täyttäneet kaikkia alkoholijuomia. Anniskelussa ikäraja on 18 vuotta. Juomien, joiden alkoholipitoisuus on 1,2–2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia, vähittäismyynti ja anniskelu on sallittua 18 vuotta täyttäneille.
Alkoholijuomien kulutus:	
Tilastoitu kulutus:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyyntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille sekä anniskeluravintoloille). Kulutuksen käsite viittaa alkoholijuomien kulutukseen koko maa tasolla.
Tilastoimaton kulutus:	Matkailijoiden alkoholituomiset, alkoholijuomien kotivalmistus, laitton alkoholijuomien kotivalmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä matkailijoiden ulkomailla nauttima alkoholi.
Kokonaiskulutus:	Tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä.
Tilastoidun kulutuksen arvo:	Alkoholijuomien kulutuksen arvo koko maassa. Vähittäiskulutuksen arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderin ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.

Alkoholijuomien myynti:

Myynti:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja anniskelu maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä.
Anniskelu:	Alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille. A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille B-ravintolat: anniskelulupa miedoille alkoholijuomille C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholijuomille.
Tilastoidun myynnin arvo:	Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä. Vähittäismyynnin arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderien ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.

Sekakäyttö: Eri päihteiden samanaikainen käyttö.

Päihdepalvelut: Päihdehuollon erityispalvelut ja sosiaali- ja terveystyöpalvelut, joista haetaan apua päihteiden käyttöön liittyvistä syistä.

Päihdehuollon erityispalvelut: A-klinikat ja nuorisoasemat sekä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuasemat ja kuntoutusyksiköt, päihdeongelmallisille tarkoitetut asumispalvelut, ensisuojaat ja päivätöimintakeskukset.

Päihde-ehdotin asiakkuus: Päihdeongelmainen tai myös A-klinikoiden palveluita käyttävä päihdeongelmaisten omainen.

Päihdetapaus: Päihdetapauslaskennassa päihdetapaus ei tarkoita henkilöä, vaan päihdeehtoista asiointikertaa.

Päihdehuollon laitos: KELAn kuntoutusrahaan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat.

Huumehoitoon erikoistuneet yksiköt: Päihdehuollon erityispalveluiden tai terveydenhuollon yksiköt, jotka ovat erikoistuneet huumeiden käyttäjien hoitoon.

Päihdesairauksien sairaalahoito: Sairaalahoitajakso, jossa päihdediagnoosi on joko 1. päädiagnoosina ja/tai 2.–3. sivudiagnoosina.

Alkoholisairaus:

ICD-9 diagnoosit: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10 diagnoosit: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Huumesairaus:

ICD-9 diagnoosit: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10 diagnoosit: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Väkivalta-rikollisuus:

Poliisin tietoon tulleet murhat, tapot, surmat ja pahoinpitelyrikokset ja tapon, murhan tai surman yritys.

Använda begrepp

Alkohol och andra droger:	Alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmedel, läkemedel och narkotika.
Alkoholdryck:	Dryck för njutningsändamål, vilken innehåller över 2,8 volymprocent etylalkohol
Stark dryck:	Alkoholhalten är över 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och övriga starka drycker.
Svag dryck:	Alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl, d.v.s. maltdrycker.
Destillerad dryck:	Genom destillation tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Starkvin:	Av vin eller fruktvin tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.
Lättvin eller fruktvin:	Av vinduvor, frukt eller bär genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.
Starköl:	I huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är över 4,7 volymprocent etylalkohol.
Mellanöl:	I huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.
Alkoholfri dryck:	Innehåller ingen etylalkohol alls, eller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Lättöl:	I huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Alkoholhaltig läskedryck:	Alkoholhalt över 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Narkotika:	Ett allmänbegrepp som omfattar narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar det centrala nervsystemet och som kan användas i berusningssyfte.
Narkotiska ämne:	Definieras i Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008).
Åldersgränser för köp av alkoholdrycker:	I detaljhandeln får 18 år gamla köpa svaga alkoholdrycker och 20 år gamla alla alkoholdrycker. I fråga om servering är åldersgränsen 18 år. Drycker med 1,2–2,8 volymprocent etylalkohol får säljas och serveras till personer som är minst 18 år.
Alkoholkonsumtion:	
Registrerad konsumtion:	Detaljhandelsförsäljning av alkoholdrycker och servering av alkohol i hemlandet: (omfattar försäljning i Alkos butiker till detaljhandelskunder, leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker och restauranger med serveringstillstånd). Begreppet konsumtion avser konsumtion av alkoholdrycker på landsnivå.
Oregistrerad konsumtion:	Resandeförsel, hemtillverkning av alkoholdrycker, olaglig alkoholtillverkning, smuggling, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som turister dricker i utlandet.
Total konsumtion:	Registrerade och oregistrerad konsumtion sammanlagt.
Värde av registrerad konsumtion:	Värdet av alkoholkonsumtionen i hela landet. Värdet av detaljhandelskonsumtionen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.

Alkoholförsäljning

Försäljning:	Detaljhandelsförsäljning och servering av alkoholdrycker i landskap eller mindre regionala enheter.
Servering:	Leveranser av alkoholdrycker till restauranger med serveringstillstånd restauranger med A-rättigheter: tillstånd till servering av alla alkoholdrycker restauranger med B-rättigheter: tillstånd till servering av svaga alkoholdrycker restauranger med C-rättigheter: tillstånd till servering av alkoholdrycker som innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol
Värde av registrerad försäljning:	Värdet av alkoholförsäljningen i landskap eller mindre regionala enheter. Värdet av detaljhandelsförsäljningen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.

Blandbruk: Samtidigt bruk av alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmel, läkemedel eller narkotika.

Tjänster inom missbrukarvården: Missbrukarvårdens specialtjänster samt social- och hälsovårdstjänster som används på grund av alkohol och andra droger.

Missbrukarvårdens specialtjänster: A-kliniker och ungdomsstationer samt motsvarande öppenvårdsenheter; akutvårdsstationer och rehabiliteringsenheter; boendeservice, skyddshärbärgen och dagcentraler för missbrukare.

Alkohol- och narkotikarelaterad klientrelation: Missbrukare eller anhörig till missbrukare som använder A-klinikens tjänster.

Alkohol- och narkotika-relaterat fall: I inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall avser ett fall inte en person utan ett alkohol- och narkotikarelaterat klientbesök.

Institution för missbrukarvård: Institutioner som är berättigade till FPA:s rehabiliteringspenning, samt alla akutvårdsstationer.

Enheter som specialiserat sig på narkomanvård: Enheter inom missbrukarvården eller hälso- och sjukvården som specialiserat sig på att behandla narkotikabrukare.

Sjukvård av alkohol- och drogrelaterade sjukdomar: Vårdperiod vid sjukhus, varvid en alkohol- och narkotikarelaterad diagnos är antingen den första huvuddiagnosen och/eller den andra eller den tredje bidiagnosen.

Alkoholrelaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoser: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Narkotika relaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoser: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Våldsbrottslighet: Mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter och misshandel som kommit till polisens kännedom samt sådana försök till dråp, försök till mord eller försök till dråp under förmildrande omständigheter som kommit till polisens kännedom.

CONCEPTS

Substance:	Alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.
Alcoholic beverage:	A beverage intended for consumption and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Strong alcoholic beverage:	Contains more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (vodka, gin and other strong beverages).
Light alcoholic beverage:	Contains no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (wine, cider, long drinks and beer or malted beverages).
Distilled beverage:	An alcoholic beverage produced by distillation and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Fortified wine:	A beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol.
Light wine or fruit wine:	A beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing no more than 15 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.
Strong beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Medium beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Non-alcoholic beverage:	Contains no ethyl alcohol or no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Mild beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Alcoholic soft drink:	Contains 1.2 to 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Drug:	An umbrella concept that includes both narcotic drugs and psychoactive pharmaceuticals that can be used for intoxication purposes.
Narcotic drug:	Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).
Age limits on purchase of alcohol:	In retail sale, mild alcoholic beverages can be purchased by those aged 18 or over and all types of alcoholic beverages by those ages 20 or over. In licensed serving, the age limit is 18. Retail sales and licensed serving of drinks containing 1.2 to 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol is allowed to people aged 18 or over.
Consumption of alcoholic beverages:	
Documented consumption:	Retail sales of alcoholic beverages and the licensed serving of alcoholic beverages in Finland (includes sales in Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and licensed restaurants). The concept of consumption refers to consumption of alcoholic beverages at national level.
Undocumented consumption:	Alcoholic imports by passengers, home preparation illegal distillation, smuggling, surrogates and alcohol consumed by Finns abroad.
Total consumption:	Documented and undocumented consumption combined.
Value of documented consumption:	Value of documented consumption: The value of consumption of alcoholic beverages at national level. The value of retail consumption does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Sales of alcoholic beverages

Sales: Retail sales and licensed serving of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities

Licensed serving: Deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants.
Restaurants with licence A: Licensed to serve all types alcoholic beverages.
Restaurants with licence B: Licensed to serve mild alcoholic beverages.
Restaurants with licence C: Licensed to serve alcoholic beverages with alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.

Value of documented sales: The value of sales of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities. The value of retail sales does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Mixed use: Simultaneous use of different substances.

Services for substance abusers: Specialised services for substance abusers and social and health services used for alcohol- and drug-related reasons.

Specialised services for substance abusers: A-clinics and youth clinics and other similar units of community-based care, detoxification centres, rehabilitation units, housing services for substance abusers, overnight shelters and day centres.

Substance abuse client: A substance abuser or the abuser's family member who uses the services of A-clinics.

Substance abuse case: In the Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services, a substance abuse case refers to an alcohol- or drug-related service visit rather than to an individual service user.

Institution providing care for substance abusers: Facilities entitled to the rehabilitation allowance of the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

Units specialised in drug treatment: Units in specialised services for substance abusers or healthcare units specialised in the treatment of drug users.

Hospital care for alcohol- or drug-related diseases: A period of hospital care with an alcohol- or drug-related diagnosis as the first primary diagnosis or as the second or third secondary diagnosis.

Alcohol-related disease:

ICD-9-diagnoses: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoses: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Drug-related disease:

ICD-9-diagnoses: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoses: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Violent offences: Murders, manslaughters, homicides and assaults or attempted murders, manslaughters or homicides recorded by the police.

Lähteet - Källor - Sources

- Alho Hannu, Vuori Erkki & Holopainen Antti (2007): Laittomasta opiaattikorvaushoidosta päästävä laillisen hoidon piiriin. *Duodecim* 123 (7), 757–759.
- Ahlström Salme, Metso Leena & Tuovinen Eeva-Liisa (2003): Nuorten juominen vähentynyt, usein humaltuminen ei. *Yhteiskuntapolitiikka* 68 (6). Stakes, 597–602.
- Ahlström Salme, Metso Leena, & Huhtanen Pekka (2008). Missä nuorisoryhmissä päihhteiden käyttö on vähentynyt. *Suomen ESPAD-aineiston tuloksia 2007*. *Yhteiskuntapolitiikka* 73 (1), 73–83.
- Anturiverkosto (2008). A-klinikkasäätiön, KTL:n, Stakesin ja terveysneuvontapisteiden yhteistyöverkosto.
- Hakkarainen Pekka & Metso Leena (2007): Huumeeksymyksen muuttunut ongelmakuva. Vuoden 2006 huumeekselyn tulokset. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (5), 541–552.
- Juomapatutkimukset 1968, 1984, 1992, 2000. Stakes.
- Metso Leena & Nuorvala Yrjö (2004): Huumeasiakkaat yleistyivät sosiaali- ja terveyspalveluissa. *Dialogi* 3/2004. Stakes.
- Nuorvala Yrjö, Huhtanen Petri, Ahtola Raija & Metso Leena (2008): Päihdeasiakkaat entistä vanhempia. Yhä useampi sosiaali- ja terveyspalvelujen päihdeasiakas on yli 50-vuotias. Entistä useammalla on myös mielenterveysongelmia. *Dialogi* 3/2008.
- Partanen Päivi, Hakkarainen Pekka, Hankilanoja Arto, Kuussaari Kristiina, Rönkä Sanna, Salminen Mika, Seppälä Timo & Virtanen Ari (2007): Amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäytön yleisyys Suomessa 2005. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (5), 553–561.
- Piispa Matti, Helakorpi Satu, Uutela Antti & Jallinoja Piia (2007): Huumekontaktit vähentyneet, huumehuoli ennallaan. *Kansanterveyslaitoksen kyselyjen tuloksia*. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (2), 187–196.
- Piispa Matti, Helakorpi Satu, Laitalainen Elina, Uutela Antti & Jallinoja Piia (2008). Huumekontaktit ja huumemielipiteet. Tutkimus työikäisistä suomalaisista 1996–2007. *Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B* 5/2008. Helsinki: Kansanterveyslaitos.
- Päihdetutkimukset 1998, 2002, 2004 ja 2006. Stakes.
- Sirén Reino, Lehti Martti & Kivivuori Janne (2005): Väkivaltarikokset ja alkoholi. *Rikollisuustilanne 2004*. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos.
- Sosiaali- ja terveysministeriö (2003): Kartoitus opioidiriippuvaisten lääkekorvaushoidon hoitojonoista. *Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita* 2003:13. STM.